

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПАСПОРТ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2021 рік

(розроблено у 2022 році)

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Перший заступник начальника
Харківської обласної військової
адміністрації**

Олександр СКАКУН

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПАСПОРТ РЕГІОНУ

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ

2021 рік
(розроблено у 2022 році)

	Назва	Зміст, сторінка
1.	Загальна характеристика	4
2.	Чисельність населення	4
3.	Фізико-географічна характеристика	5
4.	Перелік екологічно небезпечних об'єктів	6
5.	Атмосферне повітря	8
6.	Водні ресурси	11
7.	Земельні ресурси	19
8.	Лісові ресурси	25
9.	Рослинний світ	34
10.	Тваринний світ	48
11.	Природно-заповідний фонд	74
12.	Формування екологічної мережі	88
13.	Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами	119
14.	Радіаційна безпека	133
15.	Моніторинг довкілля	137
16.	Міжнародне співробітництво	139
17.	Планування природоохоронної діяльності	149
18.	Найважливіші екологічні проблеми регіону	158
	18.1. Основні чинники та критерії для визначення найважливіших екологічних проблем	158
	18.2. Аналіз найважливіших екологічних проблем	163
	Примітки	168

I. Загальна характеристика

Дата утворення	27.02.1932
Територія, км ²	31 418,5
Кількість адміністративних районів	7
Кількість міст	17
з них: обласного підпорядкування	7
Кількість населених пунктів	1751
Територіальних громад - 56, у тому числі:	
міських - 17	
селищних - 26	
сільських - 13	
Чисельність населення на 01.01.2022, тис. осіб	2 598 961
з них:	
міське	2 115 117
сільське	483 844
Щільність населення, тис. осіб на 1 км ²	82,7

II. Чисельність населення* (станом на 01.01.2022)

Таблиця 1

Назва міста	Площа, км ²	Щільність наявного населення, осіб/км ²
1	2	3
Міста обласного підпорядкування		
м. Харків	350,0	4 060,4
м. Ізюм	40,8	1 102,4
м. Первомайський	30,8	925,6
м. Куп'янськ	33,4	797,2
м. Лозова	18,1	2 935,1
м. Люботин	31,1	643,1
м. Чугуїв	12,8	2 423,3
Усього	517,0	X
Райони		
Назва районів області	Чисельність наявного населення Харківської області на 01.01.2022 року, тис. осіб	
Богодухівський район	122,287	
Ізюмський район	172,120	
Красноградський район	103,856	
Куп'янський район	130,111	
Лозівський район	147,361	
Харківський район	1 729,049	
Чугуївський район	194,177	
Усього	2 598,961	

Примітка: * – зазначено наявну інформацію станом на 01.01.2022 після реорганізації районів області, ліквідованих згідно з постановою Верховної Ради України від 17.07.2020 № 807-IX «Про утворення та ліквідацію районів».

III. Фізико-географічна характеристика

Харківська область розташована на північному сході України на території двох природних зон Лівобережної України – Лісостепу і Степу в межах водорозділу, що відокремлює басейни Дону і Дніпра.

На півночі Харківщина межує з Белгородською областю Росії, на сході – з Луганською, на південному сході – з Донецькою, на півдні – з Дніпропетровською, на заході – з Полтавською та на північному заході – з Сумською областями України. Площа території Харківщини складає 31,4 тис. км², що становить 5,2% території України, відстань із сходу на захід – 225 км, з півночі на південь – 200 км.

Рельєф Харківщини – хвиляста рівнина, яка розмежована річковими долинами, ярами та балками. Основні його риси визначаються приуроченістю території до басейнів рік Дону та Дніпра. Басейн Дону складає 75% території області, басейн Дніпра – 25%.

Ріка Сіверський Донець – головна водна артерія Харківщини – є притокою Дона, на території області ця річка несе свої води протяжністю 375 км (загальна її довжина 1 053 км). Її основні притоки на території області – ріки Оскіл, Уди, Берека, Харків, Лопань, Сухий Торець, Балаклійка, Вовча, Великий Бурлук та ін.

На території області затверджено балансові експлуатаційні запаси питних і технічних підземних вод на 95 родовищах, які включають 5 ділянок мінеральних підземних вод.

У ґрунтовому покриві області переважають чорноземи типові (39,44%), звичайні глибокі (34,56%), звичайні (11,68%), опідзолені (3,37%), сірі лісові (1,44%). Решта площ (3,15%) представлені лучно-чорноземними та іншими ґрунтами.

Найродючішими є чорноземи типові та опідзолені ґрунти. Серед орних земель області нараховується 6,2 тис. га середньо кислих ґрунтів, які потребують постійної хімічної меліорації.

Клімат області помірно континентальний. Так як протяжність території області з заходу на схід і коливання висот незначні, то варіації клімату в межах області досить несуттєві.

Область розділена на 7 адміністративних районів згідно з постановою Верховної Ради України від 17.07.2020 № 807-IX «Про утворення та ліквідацію районів», до її складу входить 17 міст, з них 7 міст обласного підпорядкування, кількість населених пунктів – 1751, територіальних громад - 56, у тому числі: міських - 17, селищних – 26, сільських – 13.

Вигідне географічне розташування області є сприятливою передумовою для розвитку зовнішньої та внутрішньої торгівлі, транспортних послуг. Харківщина має потужний промисловий, аграрний і науковий потенціал.

Основні види корисних копалин, що видобуваються: нафта, газ, конденсат, кам'яне та буре вугілля, піски (будівельні, формувальні, кварцеві), глини (вогнетривкі, керамічні), гіпс, крейда, мергелі, мінеральні води.

За загальним природно-ресурсним потенціалом Харківська область посідає

5-те місце в Україні, її мінерально-сировинна база складається на 28,5% з паливно-енергетичних корисних копалин (нафта, газ, конденсат, кам'яне вугілля), на 53,4% із сировини для виробництва будівельних матеріалів, решту (18,1%) становить сировина кольорових металів, прісні мінеральні підземні води.

IV. Перелік екологічно небезпечних об'єктів

Таблиця 2

№ з/п	Назва екологічно небезпечного об'єкту	Вид економічної діяльності	Відомча належність (форма власності)	Примітка
1	2	3	4	5
Загальнодержавного значення				
1.	Міські ОСВ № 1 Комплексу «Харківводовідведення» (Диканівські очисні споруди), м. Харків	Прийом та біологічна очистка промислових і госппобутових стічних вод м. Харків	КП «Харківводоканал» Харківська міська рада (комунальна)	–
2.	Міські ОСВ № 2 Комплексу «Харківводовідведення» (Безлюдівські очисні споруди), м. Харків	Прийом та біологічна очистка промислових і госппобутових стічних вод м. Харків	КП «Харківводоканал» Харківська міська рада (комунальна)	–
3.	Зміївська ТЕС ПАТ «Центренерго», смт Слобожанське Зміївський район	Виробництво теплової та електричної енергії на базі органічного палива	ПАТ «Центренерго» Міністерство енергетики України (приватна)	–
4.	Придніпровське управління Магістрального аміакопроводу ДП «Укрхімтрансаміак», Головний офіс: м. Лозова	Транспортування рідкого аміаку з одночасною роздачою сільському господарству через роздавальні станції. В Харківській області проходить по Куп'янському, Ізюмському, Лозівському районах.	ДП «Укрхімтрансаміак» Міністерство розвитку економіки, торгівлі на сільського господарства України (державна)	–
5.	Червонооскільська виробнича дільниця Регіонального управління з експлуатації каналу (Червонооскільське водосховище), Головний офіс: м. Маріуполь	Гідротехнічна споруда для регулювання стоку р. Оскіл з метою створення запасів води для водопостачання Донбасу та підтримки водності р. Сіверський Донець	Комунальне підприємство «Компанія «Вода Донбасу» (комунальна)	–
6.	Печенізький гідровузол, комплекс водопідготовки «Донець» (Печенізьке водосховище), с. Кочеток Чугуївський район	Гідротехнічна споруда для регулювання стоку р. Сіверський Донець з метою створення запасів води для питного водопостачання м. Харків	КП «Харківводоканал» Харківська міська рада (комунальна)	–
7.	Склад хлору, станція по підготовці води для м. Харків, комплекс водопідготовки «Донець», с. Кочеток Чугуївський район	Водозабір поверхневих вод та водопідготовка питної води для централізованого водопостачання м. Харків	КП «Харківводоканал» Харківська міська рада (комунальна)	–

1	2	3	4	5
8.	Філія «Управління магістральних газопроводів «Харківтрансгаз» АТ «Укртрансгаз», Головний офіс: м. Харків	Транспортування природного газу по магістральним газопроводам та заправка автомобільного транспорту на автоматичних газонаповнювальних компресорних станціях	НАК «Нафтогаз України» (державна)	–
Місцевого значення				
9.	Державне спеціалізоване підприємство «Харківський державний міжобласний спеціальний комбінат», м. Харків	Оброблення та видалення небезпечних відходів	ДК УкрДО «Радон» Державного агентства України з управління зоною відчуження (державна)	–
10.	Комплекс водопідготовки «Дніпро», с. Краснопавлівка Лозівський район	Водозабір поверхневих вод для централізованого водопостачання міст Харкова, Лозова, Первомайський	КП «Харківводоканал» Харківська міська рада (комунальна)	–
11.	Ізюмське комунальне виробниче водопровідно-каналізаційне підприємство м. Ізюм	Приєм та біологічна очистка промислових і госпобутових стічних вод. Забезпечення питною водою підприємств, установ, організацій та населення	Ізюмська міська рада (комунальна)	–
12.	ДП «Харківський бронетанковий завод» (В/ч А-1569), м. Харків	Виробництво військових транспортних засобів	ДК «Укроборонпром» (державна)	–
13.	Військова частина А 1352 м. Балаклія	Зберігання та переробка боєприпасів	Міністерство оборони України (державна)	–
14.	Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний інститут» м. Харків	Проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень, дослідно-конструкторських та проектно-технологічних робіт в галузі атомної науки і техніки.	Національна академія наук України (державна)	–
15.	Комунальне підприємство "Муніципальна компанія поводження з відходами" Харківської міської ради (Дергачівський полігон твердих побутових відходів), Харківський (колишній Дергачівський) район	Збирання безпечних відходів (Приєм від житлового сектору та промислових підприємств м. Харкова твердих побутових відходів, промислових відходів, їх захоронення. Збір рідких нечистот від населення та підприємств міста Харкова з подальшим скидом до міської каналізаційної мережі)	Харківська міська рада (комунальна)	–
16.	Очисні споруди Харківської державної зооветеринарної академії, с. Караван Харківський (колишній Дергачівський) район	Очистка господарсько побутових стічних вод селища Мала Данилівка.	Міністерство освіти і науки України (державна)	–
17.	Полігон промислових відходів ПАТ «Харківський підшипниковий завод», Чугуївський район	Розміщення промислових відходів	Приватне акціонерне товариство «Харківський підшипниковий завод» (приватна)	–
18.	Очисні споруди ДУ «Покровська виправна колонія (№ 17) – спеціалізована туберкульозна лікарня», с-ще Покровське Ізюмський (колишній Балаклійський) район	Очистка стічних вод виправної колонії	Державна кримінально-виконавча служба України (державна)	–

V. Атмосферне повітря

За інформацією Головного управління статистики у Харківській області, що була надана під час розробки Екологічного паспорту Харківської області за 2021 рік, статистична інформація щодо викидів в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у 2021 році буде оприлюднена після завершення терміну для подання статистичної та фінансової звітності, встановленого Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2021 рік та два попередніх

Таблиця 3

Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік*
1	2	3	4
Загальна кількість (одиниць) дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, виданих у поточному році суб'єктам господарювання, об'єкт якого належить до:	828	464	475
другої групи	159	117	122
третьої групи	669	347	353
Викиди забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, тис. тонн	106,5	94,1	-*
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , тонн	3,4	3,0	-*
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг	39,9	35,6	-*

Примітка: * – за даними Головного управління статистики у Харківській області статистична інформація щодо викидів в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у 2021 році буде оприлюднена після завершення терміну для подання статистичної та фінансової звітності, встановленого Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

**Середньорічні та максимальні разові концентрації забруднювальних речовин
в цілому по м. Харків за 2021 рік***

Таблиця 4

Назва домішки	Місто	Нормативи якості атмосферного повітря, мг/м ³ ГДК		Середньорічна концентрація в мг/м ³	Максимальна разова концентрація мг/м ³
		м.р.	с.д.		
1	2	3	4	5	6
пил	м. Харків	0,5	0,15	0,0726	0,86
діоксид сірки		0,5	0,05	0,0054	0,15
сульфати		0,01	0,001	0,0017	0,10
оксид вуглецю		5,0	3,0	1,36	4,8
діоксид азоту		0,0988	0,0297	0,033	0,1329
оксид азоту		0,4	0,06	0,0221	0,0613
сірководень		0,03	0,005	0,0005	0,002
фенол		0,01	0,003	0,0021	0,0094
сажа		0,15	0,05	0,0320	0,110
аміак		0,2	0,004	0,0028	0,0214
формальдегід		0,035	0,003	0,025	0,0102

Примітка: * – інформацію надано Харківським регіональним центром гідрометеорології.

Основні забруднювачі атмосферного повітря за 2021 рік*

Таблиця 5

№ з/п	Назва об'єкта	Частка викидів забруднюючої речовини			Частка оснащення джерел викидів газоочисними пристроями, %	Ефективність роботи ГОУ, %	Зменшення обсягів викидів за рахунок впровадження природоохоронних заходів, тонн/рік *	
		усього викидів, т/рік	до загального обсягу викидів об'єкта, %	до загального обсягу викидів населеного пункту, %			очікуване	фактичне
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Зміївська ТЕС ПАТ «Центренерго»	–	–	–	–	–	–	–
2	Філія «Теплоелектроцентраль» ТОВ «ДВ нафтогазовидобувна компанія»	–	–	–	–	–	–	–
3	ПрАТ «Харківська ТЕЦ-5»	–	–	–	–	–	–	–
4	філія ГПУ «Шебелинкагазвидобування» АТ «Укргазвидобування»	–	–	–	–	–	–	–

Примітка: * – відповідно до інформації Головного управління статистики у Харківській області згідно зі статтею 9 Закону України «Про державну статистику» органи державної статистики здійснюють розробку статистичної інформації згідно з переліком робіт, періодичністю, у розрізі та в терміни, що передбачені Планом державних статистичних спостережень (далі – План) на відповідний рік або окремим рішенням Кабінету Міністрів України. Планом не передбачено збирання інформації щодо основних забруднювачів атмосферного повітря, а також стосовно заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і парникових газів у повітря, щодо оснащення джерел викидів газоочисними установками.

**Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря у 2021 році
за видами економічної діяльності***

Таблиця 6

№ з/п	Види економічної діяльності	Обсяги викидів за регіоном	
		тис. тонн	відсотків до загального підсумку
1	2	3	4
Усього		-	-
	За видами економічної діяльності, у тому числі:	-	-
1	Сільське, лісове та рибне господарство	-	-
2	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	-	-
3	Переробна промисловість	-	-
4	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	-	-
5	Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	-	-
6	Будівництво	-	-
7	Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	-	-
8	Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	-	-
9	Тимчасове розміщування й організація харчування	-	-
10	Інформація та телекомунікації	-	-
11	Фінансова та страхова діяльність	-	-
12	Операції з нерухомим майном	-	-
13	Професійна, наукова та технічна діяльність	-	-
14	Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	-	-
15	Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	-	-
16	Освіта	-	-
17	Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	-	-
18	Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	-	-
19	Надання інших видів послуг	-	-

Примітка: * – на час розробки Екологічного паспорту Харківської області за даними Головного управління статистики у Харківській області статистична інформація щодо викидів в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у 2021 році буде оприлюднена після завершення терміну для подання статистичної та фінансової звітності, встановленого Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

Концентрація забруднюючих речовин в атмосферному повітрі залежить від загального обсягу викидів забруднюючих речовин, місцезнаходження і висоти джерел забруднення, рельєфу місцевості та метеорологічних умов.

Спостереження за забрудненням атмосферного повітря міста Харків проводяться Харківським регіональним центром з гідрометеорології на 10 стаціонарних пунктах спостереження (ПСЗ), обладнаних комплексними лабораторіями «ПОСТ-1» та «ПОСТ-2». Спостереження проводяться щоденно, крім святкових днів.

Індекс забруднення атмосфери міста Харків у 2021 році дорівнював 4,44 (у 2020 році – 4,00).

Аналізом матеріалів спостережень за станом атмосферного повітря міста Харків за 5 останніх років відзначається тенденція до погіршення по діоксиду азоту, фенолу, формальдегіду, кадмію, залізу, мангану, свинцю, хрому та цинку.

Не змінився рівень забруднення по пилу, діоксиду сірки, сірководню, аміаку, оксиду азоту та міді.

Спостерігається незначна тенденція до покращення якості атмосферного повітря по оксиду вуглецю, сажі та нікелю.

VI. Водні ресурси

Харківська область розташована на вододілі двох річкових басейнів – Дона (Сіверського Дінця) та Дніпра. Регіон має надзвичайно низьку забезпеченість водними ресурсами – 1,8% від загальних водних ресурсів України.

Водні ресурси Харківської області формуються за рахунок транзитної притоки поверхневих вод по р. Сіверський Донець, місцевого річкового стоку, що формується в межах області, стічних, шахтних і кар'єрних вод, а також експлуатаційних запасів підземних вод.

По території області протікає 867 річок, загальною протяжністю – 6 405 км, з них довжиною більше 10 км – 172 річки протяжністю – 4 666,6 км. З них, згідно з класифікацією річок України, одна відноситься до великих – Сіверський Донець довжиною – 1 053 км (в межах області – 375 км), шість – до середніх річок, до яких відносяться Оскіл, Уди, Лопань, Мерла, Оріль, Самара. Решта річок відноситься до категорії малих.

Площі земель, зайняті водними об'єктами, складають 91,3 тис. га (2,9% території області), в тому числі під водосховищами і ставками 46,3 тис. га.

Дозвільна діяльність у сфері водокористування

Таблиця 7

Дозволи на спеціальне водокористування	За роками											
	2019 рік				2020 рік				2021 рік			
	(до 3 років) короткостроковий	довгостроковий			(до 3 років) короткостроковий	довгостроковий			(до 3 років) короткостроковий	довгостроковий		
		5 років	10 років	25 років		5 років	10 років	25 років		5 років	10 років	25 років
1				6	7	6	7	10	11	12	13	
У разі використання води водних об'єктів загальнодержавного значення:												
видано	-	354	-	-	-	235	-	-	-	132	-	-
анульовано	-	29	-	-	-	40	-	-	-	26	-	-
У разі використання води водних об'єктів місцевого значення:												
видано	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
анульовано	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Водні об'єкти регіону

Таблиця 8

Водні об'єкти	Кількість одиниць	Примітка
1	2	3
Усього	4 045*	-
у тому числі:		
місцевого значення	-	-
з них передано в оренду, зокрема:	-	-
водосховищ (крім водосховищ комплексного призначення)	-	-
ставків	-	-
озер	-	-
замкнених природних водойм	-	-
акваторій (водного простору) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України	-	-
загальнодержавного значення	4 045	-
з них передано в оренду, зокрема:	-	-
водосховищ (крім водосховищ комплексного призначення)	-	-
ставків	587	-
озер	-	-
замкнених природних водойм	-	-
акваторій (водного простору) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України	-	-

Примітка: *- 867 річок, 583 озер, 57 водосховищ, 2 538 ставків відповідно до даних Регіонального офісу водних ресурсів в Харківській області.

Динаміка водокористування за 2021 рік та два попередніх

Таблиця 9

Показники	Одиниця виміру	2019 рік	2020 рік	2021 рік
1	2	3	4	5
Забрано води з природних джерел, усього	млн м ³	295,2	310,1	210,83
у тому числі:				
поверхневої	млн м ³	263,1	278,9	182,917
підземної	млн м ³	32,09	31,2	27,913
морської	млн м ³	-	-	-
Забрано води з природних джерел у розрахунку на одну особу	м ³	110,7	116,2	81,088
Використано свіжої води, усього	млн м ³	258,4	291,4	196,179
у тому числі на потреби:				
господарсько-питні	млн м ³	112,8	112,4	110,013
виробничі	млн м ³	138,9	171,8	79,54
сільськогосподарські	млн м ³	2,193	2,082	1,679
зрошення	млн м ³	4,345	5,095	4,657
рибогосподарські	млн м ³	31,45	23,4	11,796
Використано свіжої води у розрахунку на одну особу	м ³	96,89	110,1	75,453
Втрачено води при транспортуванні	млн м ³	82,56	62,1	59,157
	% до забраної води	28	20	28
Скинуто зворотних вод, усього	млн м ³	289,3	312,2	241,949
у тому числі:				
у підземні горизонти	млн м ³	0,067	0,035	0,044
у накопичувачі	млн м ³	1,216	-	-
на поля фільтрації	млн м ³	0,884	-	-
у поверхневі водні об'єкти	млн м ³	286,2	308,8	238,957
не віднесених до водних об'єктів	млн м ³	3,281	3,343	2,95
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти, усього	млн м ³	286,2	308,8	238,957
з них:				
нормативно очищених, усього	млн м ³	182,8	177,3	178,075
у тому числі:				
на спорудах біологічного очищення	млн м ³	180,2	174,4	176,133
на спорудах фізико-хімічного очищення	млн м ³	0,354	0,313	0,359
на спорудах механічного очищення	млн м ³	2,164	2,57	1,584
нормативно (умовно) чистих без очищення	млн м ³	87,36	119,0	55,515
забруднених, усього	млн м ³	14,735	12,541	5,367
у тому числі:				
недостатньо очищених	млн м ³	5,625	4,651	4,362
без очищення	млн м ³	9,11	7,89	1,005
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти у розрахунку на одну особу	м ³	107,31	115,8	91,906

Використання води за видами економічної діяльності
у 2021 році та двох попередніх

Таблиця 10

Види економічної діяльності	2019 рік		2020 рік		2021 рік	
	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної
1	2	3	4	5	6	7
Усього за регіоном	922,3	94	1121,0	96,67	772,27	91,34
За видами економічної діяльності у тому числі:						
промисловість	910,4	96,5	1116,0	96,67	767,651	92,74
сільське господарство	0,999	0,001	0,848	0,002	1,575	0,007

**Скидання зворотних вод та забруднюючих речовин основними водокористувачами - забруднювачами
поверхневих водних об'єктів**

Таблиця 11

Найменування водокористувача-забруднювача	Нааяність, потужність (м ³ /добу), ефективність використання (використання потужності) очисних споруд	2019 рік			2020 рік			2021 рік		
		Об'єм скидання зворотних вод, млн м ³	у тонн об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, тис. м ³	Кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, тонн	Об'єм скидання зворотних вод, млн м ³	у тонн об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, тис. м ³	Кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, тонн	Об'єм скидання зворотних вод, млн м ³	у тонн об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, тис. м ³	Кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, тонн
р. Лопань										
МОС № 1 КП «Харківводоканал»	273 750,0	124,2	-	57 201,837	119,5	-	55 870,43	117,1	-	55 834,2
р. Уди										
МОС № 2 КП «Харківводоканал»	109 500,0	50,3	-	19 970,97	48,95	-	19 761,83	53,012	-	18 662,2
КП «Вода Есхар»	1 684,5	0,183	ндо – 183	231,276	0,179	ндо – 179,2	188,258	0,159	ндо – 158,8	165,8
р. Тетлега										
КП «Харківводоканал»	9510,8	5,889	без очистки – 5776,0	228,059	5,362	без очистки – 5,351 ндо – 0,011	180,769	5,113	ндо – 12,5	11,8
р. Студенок										
Комунальне підприємство «Чугуїввода»	2 445,5	0,788	ндо – 788	926,869	0,774	ндо – 773,7	952,282	0,751	ндо – 751,3	928,2
р. Карамушкіна										
КП «Вода» Валківської районної ради	1 277,0	0,079	ндо – 79,0	123,2	0,082	ндо – 82,3	154,823	0,083	ндо – 82,5	131,3
р. Борова										
Борівське комунальне водопровідно-каналізаційне підприємство	547,5	0,063	ндо – 63,0	76,363	0,059	ндо – 58,8	54,252	0,058	0,058	10,8

Примітка: * - різниця в кількості забруднюючих речовин у 2021 році пов'язана з відсутністю показників сухого залишку (мінералізації).

Скидання забруднюючих речовин із зворотними водами
у поверхневі водні об'єкти

Таблиця 12

Скидання забруднюючих речовин за регіоном	2019 рік	2020 рік	2021 рік
	обсяг забруднюючих речовин	обсяг забруднюючих речовин	обсяг забруднюючих речовин
1	2	3	4
Азот амонійний, тис. тонн	0,404	0,387	0,372
БСК 5, тис. тонн	1,918	1,902	1,899
Завислі речовини, тис. тонн	2,628	2,562	2,575
Нітрати, тис. тонн	6,096	5,81	5,875
Нітрити, тис. тонн	0,138	0,131	0,136
Сульфати, тис. тонн	41,59	41,2	41,412
Сухий залишок, тис. тонн	14,95	15,183	14,236
Хлориди, тис. тонн	22,47	22,04	22,689
ХСК, тис. тонн	9,37	9,18	9,333
Алюміній, тонн	1,773	1,348	0,006
Жири, масла, тонн	0,253	0,25	0
Залізо, тонн	50,41	49,365	50,955
Кальцій, тонн	8,595	7,202	9,994
Магній, тонн	2,818	2,243	3,346
Марганець, тонн	0,045	0,039	0,032
Мідь, тонн	0,677	0,658	0,673
Натрій, тонн	13,5	7,344	12,010
Нафтопродукти, тонн	118,1	114,456	114,676
Нікель, тонн	3,821	3,724	3,704
СПАР, тонн	35,81	35,698	36,045
Феноли, тонн	0,215	0,204	0,200
Фосфати, тонн	600,6	564,2	540,916
Фтор, тонн	-	-	-
Хром б+, тонн	0,771	0,75	0,776
Цинк, тонн	4,09	3,992	4,02

Середньорічні концентрації забруднюючих речовин у контрольних створах водних об'єктів регіону за звітний рік
(в одиницях кратності відповідних ГДК ОБРВ)

Таблиця 13

Місце спостереження за якістю води	Показники складу та властивостей																
	Завислі речовини	БСК ₅	Мінералізація	Сульфати	Хлориди	Амоній сольовий	Нітраги	Нафтопродукти	ХСК	Розчинений кисень	Фосфати	Цинк	Марганець	Флориди	Залізо загальне	Нітриги	Мідь
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
р. Сіверський Донець, кордон з РФ, с. Огурцове	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,3	2,6	-	-	-	3,0
Печенізьке водосховище, сел Печеніги	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,1	2,5	-	-	-	2,8
р. Сіверський Донець, нижче впадіння р. Уди, с. Есхар	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,6	2,8	-	-	-	5,8
р. Сіверський Донець, нижче м. Зміїв, с. Задонецьке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,1	2,0	-	-	-	5,0
р. Вовча, кордон з РФ, с. Землянки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,1	1,2	-	-	-	2,4
р. Вовча, с. Гатише	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,1	1,4	-	-	-	2,6
р. Уди, кордон з РФ, с. Окоп	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,2	2,6	-	-	-	3,6
р. Уди, гирло, смт Есхар	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,8	3,8	-	-	-	7,0
р. Уди, вище м. Харків	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,1	2,0	-	-	-	3,2
р. Хотомля, с. Новоолександрівка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,0	1,5	-	-	-	2,2
р. Харків, кордон з РФ, с. Стрілече	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,4	2,2	-	-	-	3,4
р. Харків, гирло м. Харків	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,8	2,6	-	-	-	3,8
р. Лопань, кордон з РФ, с. Казача Лопань	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,2	2,1	-	-	-	3,4
р. Лопань, гирло м. Харків	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,2	2,1	-	-	-	3,4
р. Сіверський Донець, с. Кочеток, водозабір	-	1,3	-	1,3	0,2	0,9	0,1	-	-	-	-	1,8	1,0	-	0,9	0,5	2,0
р. Немишля, гирло м. Харків	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,6	2,8	-	-	-	2,8
р. Рогань, гирло	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,5	2,2	-	-	-	3,0
р. Муром, гирло	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,1	1,8	-	-	-	2,2
р. Мож, вище м. Мерефа	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,0	1,1	-	-	-	1,4
р. Мож, гирло, м. Зміїв	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,2	1,2	-	-	-	1,3
р. Княжна, с. Бражники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,1	1,5	-	-	-	1,2

Інструментально-лабораторний контроль якості поверхневих вод

Таблиця 14

Назва водного об'єкту	Кількість контрольних створів, в яких здійснювались вимірювання, од.		Відібрано та Проаналізовано проб води, од.	Кількість показників, од.	Кількість випадків та назва речовин з перевищенням ГДК, од.
	усього	у тому числі з перевищенням ГДК			
1	2	3	4	5	6
р. Сіверський Донець	5	5	60	3360	БСК ₅ , сульфати, хлориди, амоній сольовий, нітрати, залізо загальне, марганець, цинк, нітрити, мідь
р. Вовча	2	2	24	1344	марганець, цинк, мідь
р. Уди	3	3	36	2016	марганець, цинк, мідь
р. Лопань	2	2	24	1344	марганець, цинк, мідь
р. Харків	2	2	24	1344	марганець, цинк, мідь
р. Тетлега	1	1	12	672	марганець, цинк, мідь
р. Хотомля	1	1	12	672	марганець, цинк, мідь
р. Муром	1	1	12	672	марганець, цинк, мідь
р. Рогань	1	1	12	672	марганець, цинк, мідь
р. Немишля	1	1	12	672	марганець, цинк, мідь
р. Мож	2	2	24	1344	марганець, цинк, мідь
р. Княжна	1	1	12	672	марганець, цинк, мідь

Зворотні води, що скидаються у морське середовище*

Таблиця 15

Скидання зворотних вод	
усього, тис. м ³	з них неочищених, %
1	2
-	-

Примітка: * – на території Харківської області відсутнє морське середовище.

Основні водоносні горизонти*

Таблиця 16

Геологічний індекс водовмісних порід	Кількість прогнозних ресурсів, тис. м ³ /добу	Кількість експлуатаційних запасів, тис. м ³ /добу
1	2	3
-	1 014,245**	0,55038***

Примітка: * -за даними бази даних «Державний водний кадастр»;

** – прогнозні запаси підземних вод Харківської області;

*** – експлуатаційні запаси підземних вод Харківської області.

VII. Земельні ресурси

Площа Харківської області складає 31,4 тис. км², що становить 5,2% від території України. За цим показником область посідає 4 місце в країні, поступаючись лише Одеській, Дніпропетровській та Чернігівській областям. Землі області простягаються з півночі на південь більш ніж на 210 км, із заходу на схід – на 225 км.

Рельєф території Харківської області за своїм походженням в основних рисах є флювіальними, тобто виробленим переважно дією вод, що протікали. Територія області являє собою хвилясту рівнину, помірно розчленовану долинами річок.

Відповідно до даних ґрунтової зйомки в межах Харківської області нараховується більше 150 різновидів ґрунтів. Причиною такої розмаїтості є насамперед приуроченість території області до двох зон – лісостепової та степової. Найбільша розмаїтість і строкатість характерні для лісостепової частини області, хоча по площі вона менше степової частини. У північній (лісостеповій) частині області розповсюджені чорноземи глибокі, сірі, темно-сірі опідзолені та деградовані ґрунти, чорноземи опідзолені та деградовані. У ґрунтовому покриві степової зони переважають чорноземи звичайні та чорноземи звичайні глибокі.

Найродючішими ґрунтами області є чорноземи типові, які становлять 38,24 % та опідзолені 10,81 %. Чорноземи звичайні глибокі 33,5 % та звичайні 11,35 %, внаслідок більшої посушливості кліматичних умов, мають меншу родючість. Серед інших менш поширених ґрунтів області в сільськогосподарському виробництві використовуються лучні чорноземні та лучні переважно солонцюваті-солончакуваті ґрунти – 23 тис. га, чорноземи на пісках 7,7 тис. га, лучно-болотні та болотні ґрунти – 0,77 тис. га, практично не використовуються. Еродовані ґрунти займають 41 % площі сільськогосподарських угідь.

Сучасний стан використання земельних ресурсів не відповідає вимогам раціонального природокористування. Порушено екологічно допустиме співвідношення площ ріллі, природних кормових угідь, що негативно впливає на стійкість агроландшафту. Сільськогосподарська освоєність земель перевищує екологічно допустиму.

Структура земельного фонду Харківської області*

Таблиця 17

Основні види земель та угідь	2017 рік		2018 рік		2019 рік		2020 рік		2021 рік	
	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Загальна територія	3 141,85	100	3 141,85	100	3 141,85	100	3 141,85	100	3 141,85	100
у тому числі:										
1. Сільськогосподарські угіддя, з них:	2 411,03	76,7	2 411,03	76,7	2 411,03	76,7	2 411,03	76,7	2 411,03	76,7
рілля	1 932,36	61,5	1 932,36	61,5	1 932,36	61,5	1 932,36	61,5	1 932,36	61,5
перелоги	7,59	0,2	7,59	0,2	7,59	0,2	7,59	0,2	7,59	0,2
багаторічні насадження	49,22	1,6	49,22	1,6	49,22	1,6	49,22	1,6	49,22	1,6
сіножаті та пасовища	421,86	13,4	421,86	13,4	421,86	13,4	421,86	13,4	421,86	13,4
2. Ліси та інші лісовкриті площі	417,25	13,3	417,25	13,3	417,25	13,3	417,25	13,3	417,25	13,3
з них вкриті лісовою рослинністю	377,93	12,0	377,93	12,0	377,93	12,0	377,93	12,0	377,93	12,0
3. Забудовані землі	124,84	4,0	124,84	4,0	124,84	4,0	124,84	4,0	124,84	4,0
4. Відкриті заболочені землі	32,02	1,0	32,02	1,0	32,02	1,0	32,02	1,0	32,02	1,0
5. Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом (піски, яри, землі, зайняті зсувами, щебнем, галькою, голими скелями)	33,77	1,1	33,77	1,1	33,77	1,1	33,77	1,1	33,77	1,1
6. Інші землі	122,94	2,0	122,94	2,0	122,94	2,0	122,94	2,0	122,94	2,0
Усього земель (суша)	3081,11	98,1	3081,11	98,1	3081,11	98,1	3081,11	98,1	3081,11	98,1
Території, що покриті поверхневими водами	60,74	1,9	60,74	1,9	60,74	1,9	60,74	1,9	60,74	1,9

Примітка: * – згідно з інформацією Головного управління Держгеокадастру у Харківській області.

Порушені, відпрацьовані та рекультивовані землі*

Таблиця 18

Землі	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік
1	3	4	5	5	6
Порушені, тис. га	0,0200	0,00175	0,0061	0,0117	0,0117
% до загальної площі території	0,0006	0,0006	0,0002	0,0004	0,0004
Відпрацьовані, тис. га	0,0088	0,0067	0,0162	0,0079	0,0079
% до загальної площі території	0,0002	0,0002	0,0005	0,0002	0,0002
Рекультивовані, тис. га	0,0056	0,0065	0,0162	0,0079	0,0079
% до загальної площі території	0,0002	0,0002	0,0005	0,0003	0,0003

Примітка: * – згідно з інформацією Головного управління Держгеокадастру у Харківській області.

Консервація деградованих і малопродуктивних земель за 2021 рік*

Таблиця 19

Види земель	Усього земель на початок року		Проведено консервацію		Потребують консервації		Перебувають у стані консервації	
	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Деградовані	1,4001	0,0446	-	-	1,4001	0,0446	-	-
Малопродуктивні	1,2216	0,0389	-	-	1,2216	0,0389	-	-

Примітка: * – за інформацією Головного управління Держгеокадастру у Харківській області.

Водоохоронні зони та прибережні захисні смуги водних об'єктів за звітний рік та два попередні*

Таблиця 20

Водоохоронні зони та прибережні захисні	За роками		
	2019 рік	2020 рік	2021 рік
1	2	3	4
Загальна площа встановлених водоохоронних зон водних об'єктів, тис. га	1,47	1,47	1,47
з них внесених до державного земельного кадастру	0,92	0,92	0,92
Загальна площа прибережних захисних смуг водних об'єктів, тис. га	9,02	9,02	9,02
з них внесених до державного земельного кадастру	1,991	1,991	1,991

Примітка: * – за інформацією Головного управління Держгеокадастру у Харківській області.

Поширеність процесів деградації земель*

Таблиця 21

Види деградованих земель	Площа земель, підданих впливу, тис. га	% від загальної площі території
1	2	3
Дефляційно небезпечні землі (с/г угіддя)	-	-
Землі (с/г угіддя), піддані водній ерозії	-	-
Землі (с/г угіддя), піддані сумісній дії водної та вітрової ерозії	-	-
Землі (с/г угіддя) із кислими ґрунтами	-	-
Землі (с/г угіддя) із засоленими ґрунтами	-	-
Землі (с/г угіддя) із солонцюватими ґрунтами	-	-
Землі (с/г угіддя) із солонцевими комплексами	-	-
Землі (с/г угіддя) осолоділі	-	-
Землі (с/г угіддя) перезволожені	-	-
Землі (с/г угіддя) заболочені	-	-
Землі (с/г угіддя) кам'яністі	-	-
Забруднені землі (с/г угіддя), що не використовуються у с/г виробництві	-	-
Порушені землі	-	-

Примітка: * – інформація щодо поширення процесів деградації земель у Головному управлінні Держгеокадастру у Харківській області та Харківській філії ДП «Держґрунтохорона» відсутня.

Виробництво органічної продукції та сировини*

Таблиця 22

Рік	Площа, на якій виробляються органічна продукція та сировина		Об'єкти, яким надано статус спеціальних сировинних зон		
	тис. га	% від загальної площі регіону/ % від земель сільськогосподарськог о призначення	площа, тис. га	% від загальної площі території	кількість, од.
1	2	3	4	5	6
2021 рік	2,631	0,08/0,11	0,376	0,01	1

Примітка: * – згідно з інформацією Департаменту агропромислового розвитку Харківської обласної державної адміністрації.

Зрошені землі*

Таблиця 23

Зрошувальні землі	2019 рік		2020 рік		2021 рік	
	усього, тис. га	% від загальної площі	усього, тис. га	% від загальної площі	усього, тис. га	% від загальної площі
1	2	3	4	5	6	7
Площа зрошуваних земель, на якій забезпечено належне функціонування інфраструктури зрошувальних систем	82,1	2,61	82,1	2,61	82,1	2,61
у тому числі систем крапельного зрошення	-	-	-	-	-	-

Примітка: * – за інформацією Головного управління Держгеокадастру у Харківській області.

Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу, азоту, фосфору та калію за результатами агрохімічної паспортизації для земель сільськогосподарського призначення (раз на 5 років)

Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу

Таблиця 24

Район	Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, %
	дуже низький < 1,1	низький 1,1-2,0	середній 2,1-3,0	підвищений 3,1-4,0	високий 4,1-5,0	дуже високий > 5,0	
1	2	3	4	5	6	7	8
Вовчанський (на цей час Чугуївський)	0,0	1,7	1,7	12,4	83,6	0,6	4,4
Великобурлуцький (на цей час Куп'янський)	0,1	0,1	0,0	4,9	68,8	26,1	4,8
Зміївський (на цей час Чугуївський)	0,0	3,7	14,7	37,7	38,7	5,2	3,9
Харківський	0,0	0,0	0,0	64,3	35,7	0,0	4,0
Чугуївський	0,0	0,0	6,7	50,0	43,3	0,0	3,8
Всього:	0,02	1,1	4,62	33,86	54,02	6,38	4,18

Характеристика ґрунтів за вмістом азоту, що легко гідролізується

Таблиця 24.1

Район	Площа ґрунтів, %				Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Корнфілд)
	дуже низький < 100	низький 101,0-150,0	середній 151,0-200,0	підвищений > 200	
1	2	3	4	5	6
Вовчанський (на цей час Чугуївський)	97,7	1,7	0,6	0,0	87,2
Великобурлуцький (на цей час Куп'янський)	87,8	12,2	0,0	0,0	84,9
Зміївський (на цей час Чугуївський)	96,9	3,1	0,0	0,0	85,5
Харківський	100,0	0,0	0,0	0,0	92,3
Чугуївський	100,0	0,0	0,0	0,0	80,4
Всього:	96,48	3,4	0,12	0,0	86,06

Характеристика ґрунтів за вмістом азоту за нітрифікаційною здатністю*

Таблиця 24.2

Район	Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту
	дуже низький < 5	низький 5-8	середній 9-15	підвищений 16-30	високий 31-60	дуже високий > 60	
1	2	3	4	5	6	7	8
-	-	-	-	-	-	-	-

Примітка: * – інформація стосовно характеристики ґрунтів за вмістом азоту за нітрифікаційною здатністю у Харківській філії ДП «Держгрунохорона» відсутня.

Характеристика ґрунтів за вмістом рухомих сполук фосфору*

Таблиця 24.3

Район	Площа ґрунтів, %						Середньо-зважений показник, мг/кг ґрунту (Чиріков)
	дуже низький < 20	низький 21-50	середній 51-100	підвищений 101-150	високий 151-200	дуже високий > 200	
1	2	3	4	5	6	7	8
Вовчанський (на цей час Чугуївський)	0,0	0,06	92,7	5,08	0,5	1,7	92,3
Великобурлуцький (на цей час Куп'янський)	0,0	0,0	2,65	88,9	4,2	4,2	131,1
Зміївський (на цей час Чугуївський)	0,0	0,0	76,4	13,1	4,2	6,3	102,5
Харківський	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	85,7
Чугуївський	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	84,7
Всього:	0,0	0,012	74,35	21,416	1,78	2,44	99,26

Примітка: * – за інформацією Державної установи «Інститут охорони ґрунтів України» Харківської філії ДУ «Держґрунтохорона».

Характеристика ґрунтів за вмістом рухомих сполук калію*

Таблиця 24.4

Район	Площа ґрунтів, %						Середньо-зважений показник, мг/кг ґрунту (Чиріков)
	дуже низький ≤ 20	низький 21-40	середній 41-80	підвищений 81-120	високий 121-180	дуже високий > 180	
1	2	3	4	5	6	7	8
Вовчанський (на цей час Чугуївський)	0,0	0,0	10,7	48,6	29,4	11,30	125,3
Великобурлуцький (на цей час Куп'янський)	0,0	0,0	1,1	24,3	60,3	14,3	144,6
Зміївський (на цей час Чугуївський)	0,0	0,0	29,3	47,1	21,47	2,1	102,5
Харківський	0,0	0,0	0,0	0,0	42,9	57,1	187,5
Чугуївський	0,0	0,0	50,0	33,3	16,7	0,0	91,4
Всього:	0,0	0,0	18,22	30,66	34,154	16,96	130,26

Примітка: * – за інформацією Державної установи «Інститут охорони ґрунтів України» Харківської філії ДУ «Держґрунтохорона».

Поширеність небезпечних екзогенних геологічних процесів (за останні 5 років)

Таблиця 25

Рік	Підтоплення		Карст			Зсуви					
	площа, тис. км ²	% від площі території регіону	площа поширення порід, здатних до карстування, тис. км ²	%	кількість карстопроявів, од.	загальна кількість, од.	площа, км ²	%	кількість активних, од.	площа активних, км ²	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2016-2021	0,122	0,38	31,34	-	-	1615	-	-	2	0,0007	-

VIII. Лісові ресурси

Лісовий фонд Харківської області в розрізі категорій земель

(за інформацією лісогосподарських підприємств згідно із матеріалами лісовпорядкування станом на 01.01.2022 року)

Таблиця 26

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів, інші землекористувачі, у користуванні яких є лісові ділянки, землі запасу	Загальна площа, га	Лісові землі, га							усього лісових земель
			вкриті лісовою рослинністю		не вкриті лісовою рослинністю					
			усього	із них лісові культури	незімкнуті лісові культури	зруби	галявини, біополяни	лісові дороги, просіки, розриви	Інші	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I. Землі лісогосподарського призначення										
1	<i>Держлісагентство України</i>									
1.1	ДП «Балаклійське лісове господарство»	28 336,8	23 145,0	14 172,5	311,4	11,4	398,5	497,8	231,3	24 595,4
1.2	ДП «Вовчанське лісове господарство»	27 925,1	26 098,0	10 176,7	432,9	109,5	197,0	586,6	10,6	27 434,6
1.3	ДП «Гутянське лісове господарство»	31 105,0	28 408,0	18 243,4	712,6	73,5	253,2	408,0	71,2	29 926,5
1.4	ДП «Зміївське лісове господарство»	35 743,8	33 082,0	13 633,1	385,5	55,5	332,6	450,1	114,4	34 420,1
1.5	ДП «Ізюмське лісове господарство»	53 036,0	44 835,0	29 602,1	1 062,6	107,3	1 190,8	2 065,7	129,9	49 391,3
1.6	ДП «Красноградське лісове господарство»	14 638,0	12 338,0	8 080,2	256,9	66,3	272,5	124,1	51,4	13 108,2
1.7	ДП «Куп'янське лісове господарство»	40 153,2	36 694,6	19 430,6	800,0	166,0	364,6	427,2	-	38 452,4
1.8	ДП «Жовтневе лісове господарство»	48 378,0	45 639,0	18 528,9	638,2	104,9	399,5	517,0	102,1	47 400,7
1.9	ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	22 074,0	20 322,0	7 519,3	16,7	3,4	148,2	298,7	90,5	20 879,5
1.10	ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	21 365,0	20 187,9	5 747,0	104,0	8,0	172,3	363,6	-	20 835,8
1.11	ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	2 099,0	1 524,1	700,3	6,3	-	125,5	41,7	2,8	1 700,4
2	<i>Фонд Державного майна України</i>									
2.1	Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва (ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство»)	8 581,8	7 890,0	3 720,0	150,0	-	100,0	170,2	-	8 310,2
3	<i>Харківська обласна державна адміністрація</i>									
3.1	ДП «Слобожанське»	1 161,9	1 088,6	924,1	2,0	-	7,5	13,9	30,9	1 142,9

II. В тому числі: землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення ¹										
1	Держлісагентство	41 827,0	40 347,6	7 426,0	250,0	–	13,0	3,0		40 834,6
2	Фонд Державного майна України	1 521,2	1 270,0	330,0	–	–	40,0	30,0	–	1 340,0
3	Харківська обласна державна адміністрація	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Примітка: 1 – інформація щодо земель природно-заповідного фонду наведена в цілому по області із загальної площі по всім лісгосподарським підприємствам регіону (згідно з відповідними рішеннями, указами, тощо про утворення об'єктів та територій ПЗФ), у зв'язку з тим, що межі територій та об'єктів природно-заповідного фонду відповідно до законодавства не встановлено та лісові земельні ділянки не віднесено до природоохоронного призначення.

Нелісові землі, землі лісгосподарського призначення (станом на 01.01.2022 року)

Таблиця 27

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів	Рілля	Сінокоси	Пасовища	Піски	Болота	Води	Яри, схили, кар'єри	Інші нелісові землі	Загальна площа нелісових земель, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	<i>Держлісагентство України</i>									
1.1	ДП «Балаклійське лісове господарство»	102,5	103,3	42,4	0,0	1855,4	612,5	768,8	256,5	3741,4
1.2	ДП «Вовчанське лісове господарство»	34,2	32,8	0,0	0,0	139,0	27,3	123,2	134,0	490,5
1.3	ДП «Гутиянське лісове господарство»	49,6	23,9	23,6	0,0	574,2	82,0	221,3	203,9	1178,5
1.4	ДП «Зміївське лісове господарство»	13,2	60,3	4,2	1,7	251,2	31,7	465,4	496,0	1323,7
1.5	ДП «Ізюмське лісове господарство»	24,0	122,1	0,0	134,0	1469,9	181,8	886,3	826,6	3644,7
1.6	ДП «Красноградське лісове господарство»	32,7	55,4	18,2	11,8	540,3	126,3	521,6	223,5	1529,8
1.7	ДП «Куп'янське лісове господарство»	25,6	29,8	1,5	29,4	439,9	59,6	621,3	493,7	1700,8
1.8	ДП «Жовтневе лісове господарство»	65,5	36,7	4,4	1,1	328,7	138,5	127,6	274,8	977,3
1.9	ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	216,3	70,9	154,0	1,0	194,9	27,5	365,9	164,0	1194,5
1.10	ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	2,6	2,5	–	–	113,8	51,1	102,6	191,6	464,2
1.11	ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	–	31,8	2,1	19,6	134,8	6,6	–	203,7	398,6
2.	<i>Фонд Державного майна України</i>									
2.1	Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва (ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство»)	4,3	63,3	5,6	4,2	84,0	48,6	5,4	56,2	271,6
3.	<i>Харківська обласна державна адміністрація</i>									
3.1	ДП «Слобожанське»	-	-	-	-	-	-	-	19,0	19,0

Проведення рубок головного користування за 2021 рік

Таблиця 28

Назва лісокористувачів	Категорія лісів	Усього, м ³	У тому числі за господарствами (ліквідна деревина, м ³)					
			хвойні		твердолистяні		м'яколистяні	
			площа, га	запас, м ³	площа, га	запас, м ³	площа, га	запас, м ³
1	2	3	4	5	6	7	8	9
ДП «Балаклійське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	299	–	299	–	–	–	–
	3	–	–	–	–	–	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	299	–	299	–	–	–	–
ДП «Вовчанське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	9118	–	–	–	6448	–	2670
	3	2633	–	1631	–	855	–	147
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	11 751	–	1631	–	7303	–	2817
ДП «Гутянське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	4536	–	3312	–	1224	–	–
	3	8048	–	4668	–	3380	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	12584	–	7980	–	4604	–	–
ДП «Зміївське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	5960	–	999	–	4961	–	–
	3	227	–	227	–	–	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	6187	–	1226	–	4961	–	–
ДП «Ізюмське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	2330	–	1846	–	–	–	484
	3	10339	–	10266	–	–	–	73
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	12669	–	12112	–	–	–	557
ДП «Красноградське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	3665	–	1117	–	2303	–	245

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	3	993	—	424	—	460	—	109
	4	—	—	—	—	—	—	—
	Разом	4658	—	1541	—	2763	—	354
ДП «Куп'янське лісове господарство»	1	—	—	—	—	—	—	—
	2	3306	—	1321	—	1985	—	—
	3	11845	—	11845	—	—	—	—
	4	—	—	—	—	—	—	—
	Разом	15151	—	13166	—	1985	—	—
ДП «Жовтневе лісове господарство»	1	—	—	—	—	—	—	—
	2	3682	—	347	—	3335	—	—
	3	449	—	—	—	449	—	—
	4	—	—	—	—	—	—	—
	Разом	4131	—	347	—	3784	—	—
ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	1	—	—	—	—	—	—	—
	2	—	—	—	—	—	—	—
	3	—	—	—	—	—	—	—
	4	—	—	—	—	—	—	—
	Разом	—	—	—	—	—	—	—
ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	1	—	—	—	—	—	—	—
	2	—	—	—	—	—	—	—
	3	—	—	—	—	—	—	—
	4	—	—	—	—	—	—	—
	Разом	—	—	—	—	—	—	—
ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	1	—	—	—	—	—	—	—
	2	—	—	—	—	—	—	—
	3	—	—	—	—	—	—	—
	4	—	—	—	—	—	—	—
	Разом	—	—	—	—	—	—	—
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва (ДП «Скрипайвське навчально-дослідне лісове господарство»)	1	—	—	—	—	—	—	—
	2	—	—	—	—	—	—	—
	3	—	—	—	—	—	—	—
	4	—	—	—	—	—	—	—
	Разом	—	—	—	—	—	—	—

1	2	3	4	5	6	7	8	9
ДП «Слобожанське»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	–	–	–	–	–	–	–
	3	–	–	–	–	–	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	–	–	–	–	–	–	–

Лісовідновлення за 2021 рік

Таблиця 29

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів, інші землекористувачі, у користуванні яких є лісові ділянки	Лісовідновлення, га			усього
		у тому числі			
		посадка лісу, га	посів лісу, га	природне відновлення лісу, га	
1	2	3	4	5	6
1	<i>Держлісагентство України:</i>				
1.1	ДП «Балаклійське лісове господарство»	86,3	4,2	–	90,5
1.2	ДП «Вовчанське лісове господарство»	106,3	5,0	10,6	121,9
1.3	ДП «Гутянське лісове господарство»	101,2	–	–	101,2
1.4	ДП «Зміївське лісове господарство»	94,7	40,0	2,5	137,2
1.5	ДП «Ізюмське лісове господарство»	187,7	–	4,0	191,7
1.6	ДП «Красноградське лісове господарство»	47,2	11,5	27,0	85,7
1.7	ДП «Куп'янське лісове господарство»	105,7	–	–	105,7
1.8	ДП «Жовтневе лісове господарство»	51,5	72,4	0,3	124,2
1.9	ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	–	–	–	–
1.10	ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	–	–	–	–
1.11	ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	–	–	–	–
	Усього по Держлісагентству України	780,6	133,1	44,4	958,1
2	<i>Фонд Державного майна України:</i>				
2.1	Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва (ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство»)	–	–	–	–
	Усього по Фонду Державного майна України	–	–	–	–
3	<i>Харківська обласна державна адміністрація:</i>				
3.1	ДП «Слобожанське»	–	–	–	–
	Усього по Харківській обласній державній адміністрації	–	–	–	–

Лісорозведення (створення нових лісових насаджень) за 2021 рік

Таблиця 30

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів	Створення нових лісових насаджень, га							
		лісорозведення, га					усього	природне самозаліснення земель, га	усього обліковано нових лісів, га
		у тому числі посадка/посів, га				створення полезахисних лісових смуг, га			
		заліснення непродуктивних земель, га	заліснення ярів, балок, кар'єрів, га	заліснення інших земель, га					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	<i>Держлісагентство України:</i>								
1.1	ДП «Балаклійське лісове господарство»	–	11,4	–	–	11,4	–	–	
1.2	ДП «Вовчанське лісове господарство»	–	–	–	–	–	–	–	
1.3	ДП «Гутянське лісове господарство»	–	–	–	–	–	–	–	
1.4	ДП «Зміївське лісове господарство»	–	–	–	–	–	–	–	
1.5	ДП «Ізюмське лісове господарство»	–	–	–	–	–	–	–	
1.6	ДП «Красноградське лісове господарство»	–	–	–	–	–	–	–	
1.7	ДП «Куп'янське лісове господарство»	–	–	–	–	–	–	–	
1.8	ДП «Жовтнєве лісове господарство»	–	0,8	–	–	0,8	–	–	
1.9	ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	–	–	–	–	–	–	–	
1.10	ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	–	–	–	–	–	–	–	
1.11	ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	–	–	–	–	–	–	–	
	Усього за Держлісагентством України	–	–	–	–	–	–	–	
2	<i>Фонд Державного майна України:</i>								
2.1	Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва (ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство»)	–	–	–	–	–	–	–	
	Усього за Фондом Державного майна України	–	–	–	–	–	–	–	
3	<i>Харківська обласна державна адміністрація</i>								
3.1	ДП «Слобожанське»	–	–	–	–	–	–	–	
	Усього за Харківською обласною державною адміністрацією	–	–	–	–	–	–	–	

Проведення лісогосподарських заходів, пов'язаних із вирубуванням деревини, за 2021 рік

Таблиця 31

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів	Площа, га/Ліквідна деревина, тис. м ³						
		рубки догляду	лісо-відновні рубки	санітарні рубки	розрубка ліній електропередач, автомобільних доріг тощо	розчистка ліній електропередач, автомобільних доріг тощо	інші рубки	усього рубок
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	ДП «Балаклійське лісове господарство»	119/1,495	–	1 379/40,364	–	–	3/414	1 501/42,273
2	ДП «Вовчанське лісове господарство»	358/3,174	–	2 077/52,122	–	2/1,086	43/11,636	2 480/68,018
3	ДП «Гусятинське лісове господарство»	271/1,856	–	1 481/43,399	–	–	27/7,866	1 779/53,121
4	ДП «Зміївське лісове господарство»	120/0,373	–	1 438/32,001	–	–	64/13,092	1 622/45,466
5	ДП «Ізюмське лісове господарство»	1 177/22,593	–	727/22,288	32/0,941	–	117/18,797	2 053/64,619
6	ДП «Красноградське лісове господарство»	119/2,429	–	460/8,274	14/1,527	–	18/4,532	611/16,762
7	ДП «Куп'янське лісове господарство»	890/16,541	–	1 681/53,974	–	–	34/2,972	2 605/73,487
8	ДП «Жовтневе лісове господарство»	481/5,424	–	3 029/87,090	–	–	56/-	3 566/92,514
9	ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	26/0,481	–	1 116/22,331	–	–	–	1 142/22,812
10	ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	147,2/1,77	9,2/1,73	785,2/16,86	–	–	152,6/0,17	1094,2/20,53
11	ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	23/0,8	–	–	–	–	68/0,3	91/1,1
12	Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва (ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство»)	34,3/1,17	–	493,5/9,79	–	–	–	527,8/10,96
13	ДП «Слобожанське»	2,0/0	–	2,0/0	–	–	–	4,0/0

Загиблі лісові культури, насадження та незімкнуті лісові культури природного відновлення за 2021 рік

Таблиця 32

Назва	Держлісагентство України	Фонд Державного майна України	Харківська обласна державна адміністрація	Усього
1	2	3	4	5
1. Усього загиблих лісових насаджень, га	–	–	–	–
<i>у тому числі від:</i>				
пожеж	–	–	–	–
несприятливих погодних умов	–	–	–	–
хвороб та шкідників лісу	–	–	–	–
господарської діяльності людини (забудова, лінії електропередач, затоплення, газопроводи тощо)	–	–	–	–
з них загиблих лісових культур, га	–	–	–	–
<i>у тому числі від:</i>				
пожеж	–	–	–	–
несприятливих погодних умов	–	–	–	–
хвороб та шкідників лісу	–	–	–	–
господарської діяльності людини (забудова, лінії електропередач, затоплення, газопроводи тощо)	–	–	–	–
інше	–	–	–	–
2. Усього загиблих незімкнутих лісових насаджень, га	–	–	–	–
3. Усього пошкоджених, загиблих ділянок природного поновлення, га	–	–	–	–

Заготівля лісових ресурсів побічного користування та другорядних лісових матеріалів
за лісокористувачами

Таблиця 33

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів, органи місцевого самоврядування	Лісові ресурси побічного користування, встановлений ліміт/фактично заготовлено										Другорядні лісові матеріали, встановлений ліміт/фактично заготовлено						
		гриби	ягоди	лікарські рослини	плоди	горіхи	випас худоби	сінокосіння	підстилка	очерет	тощо	живиця	пні	луб	деревні соки	деревна зелень	новорічні ялинки	тощо
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	<i>Держлісагентство України:</i>																	
1.1	ДП «Балаклійське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2	ДП «Вовчанське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2000/1244	-
1.3	ДП «Гутянське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.4	ДП «Зміївське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.5	ДП «Ізюмське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4000/946	-
1.6	ДП «Красноградське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.7	ДП «Куп'янське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.8	ДП «Жовтневе лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10310/358	-
1.9	ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3000/1776	-
1.10	ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.11	ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Усього за Держлісагентством України	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19310/3324	-
2	<i>Фонд Державного майна України:</i>																	
2.1	Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва (ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство»)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Усього за Міносвіти України	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	<i>Харківська обласна державна адміністрація</i>																	
3.1	ДП «Слобожанське»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Усього за Харківською обласною державною адміністрацією	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ІХ. Рослинний світ

Харківська область розташована в межах двох природних зон: лісостепової та степової. На її території представлені як зональні, так і азональні типи рослинності, а саме: нагірні діброви, байрачні дубові ліси, березові ліси, суходільні луки, лучні степи, різнотравно-типчакowo-ковилowі степи, рослинність крейдових відслонень; заплавні ліси, соснові і широколистяно-соснові ліси, заплавні луки, галофітна рослинність, осоково-злакові і мохово-осокові болота, прибережно-водна рослинність; рослинність антропогенного походження, агрофітоценози на місці зведених зональних широколистяних лісів, азональних соснових лісів, розораних зональних лучних та різнотравно-типчакowo-ковилowих степів, синантропна рослинність.

По спектру основних життєвих форм флора цілком типова для областей помірного клімату. В ній представлені наступні основні типи: дерева – 27 видів, чагарники – 48, чагарники і напівчагарники – 26, багаторічні трав'янисті рослини – 873, дворічні – 95, однорічні трав'янисті рослини – 188 видів.

У складі флори Харківської області було відмічено 349 кормових культур, 340 – декоративних, 337 – медоносних, 571 вид лікарських, 112 – харчових, 74 – отруйних, 64 – дубильних, 60 – вітаміновмісних, 59 – фарбувальних, 57 – технічних, 36 видів жиро- та ефіроолійних рослин.

До списку рослин Харківської області, занесених до Червоної книги України, входить 113 видів рослин, серед них за природоохоронним статусом: вразливих – 57, рідкісних – 18, недостатньо відомих – 3 та інші цінні види рослин.

Перелік видів рослин, що підлягають особливій охороні на території Харківської області було затверджено рішенням Харківської обласної ради від 25 вересня 2001 року з метою збереження цінних, в природному та господарському відношенні рідкісних або таких, що перебувають під загрозою зникнення на території області, видів рослин і підвищення відповідальності за їх незаконний збір, пошкодження або знищення. До списку входять 182 види судинних рослин.

Види рослин та грибів, що охороняються

Таблиця 34

Види рослин та грибів	2019 рік	2020 рік	2021 рік
1	2	3	4
Загальна кількість видів рослин та грибів регіону, од.	318	318	318
Кількість видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, од.	113	113	113
Кількість видів рослин, занесених до Переліку видів рослин, що підлягають особливій охороні на території регіону, од.	182	182	182
Кількість видів рослин та грибів, занесених до додатків до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі, од.	14	14	14
Кількість видів рослин та грибів, занесених до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	8	8	8

**Динаміка охорони, невиснажливого використання та відтворення
дикорослих рослин та грибів***

Таблиця 35

Усього видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, од.	Усього рослинних природних угруповань, занесених до Зеленої книги України, од.	Кількість видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, відтворених на територіях та об'єктах ПЗФ, назва (українська, латинська), од.	Кількість популяцій видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, які зникли, назва (українська, латинська), од.	
1	2	3	4	
836/113	203/34	–	Верба Старке	<i>Salix starkeana</i> Willd.
			Ковила відокремлена	<i>Stipa disjuncta</i> Klok.
			Лілія лісова (лілія кучерява)	<i>Lilium martagon</i> L.
			Осока богемська	<i>Carex bohemica</i> Schreb.
			Росичка англійська	<i>Drosera anglica</i> Huds.

Примітка: * – інформацію надано НДУ «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем» у 2018 році. Станом на 01.01.2022 дослідження з охорони, невиснажливого використання та відтворення дикорослих рослин та грибів науковцями не проводились.

**Перелік видів рослин та грибів, що підлягають особливій охороні на території
Харківської області
(станом на 01.01.2022 року)**

Таблиця 36

№ з/п	Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	Регіонально-рідкісні види	CITES	Європейський червоний список	Червоний список МСОП
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Аденофора ліліелиста <i>Adenophora lilifolia</i> (L.) A. DC.			+			
2	Аконіт Бессера <i>Aconitum besseranum</i> Andrz.	+					
3	Аконіт дібровний <i>Aconitum nemorosum</i> M. Bieb. ex Rchb.			+			
4	Аконіт шерстистовусий <i>Aconitum lasiostomum</i> Rchb.			+			
5	Альдрованда пухирчаста <i>Aldrovanda vesiculosa</i> L.		+				
6	Анемона лісова <i>Anemone sylvestris</i> L.			+			
7	Астрагал білостеблій <i>Astragalus albicaulis</i> DC.			+			
8	Астрагал блідий <i>Astragalus palescens</i> M. Bieb.			+			+
9	Астрагал Геннінга <i>Astragalus henniogii</i> (Stev.)	+				+	+

1	2	3	4	5	6	7	8
		<i>Boriss.</i>					
10	Астрагал донський	<i>Astragalus tanaiticus C. Koch.</i>	+	+			+
11	Астрагал піщаний	<i>Astragalus arenarius L.</i>			+		
12	Астрагал пухнастоквітковий	<i>Astragalus pubiflorus DC.</i>			+		
13	Астрагал український	<i>Astragalus ucrainicus M.Pop. & Klokov</i>			+		
14	Астрагал шерстистоквітковий, астрагал мохнатоквітковий	<i>Astragalus dasyanthus Pallas</i>	+				+
15	Бамбузіна бребіссона	<i>Bambusina brebissonii Kutz. et Kutz.</i>	+				
16	Барбарис звичайний	<i>Berberis vulgaris L.</i>					
17	Барвінок малий	<i>Vinca minor L.</i>			+		
18	Барвінок трав'янистий	<i>Vinca herbacea Waldst. & Kit.</i>			+		
19	Батрахоспермум драглистий	<i>Batrachospermum gelatinosum (L.) D. C. (Batrachospermum moniliforme Roth; B. densum Sirodot; B. moniliforme f. densum (Sirodot) Israelson)</i>	+				
20	Безщитник жіночий	<i>Athyrium filix-femina (L.) Roth</i>			+		
21	Белевалія сарматська	<i>Bellevalia sarmatica (Pall. ex Georgi) Woronow</i>			+		
22	Березка лінійнолиста	<i>Convolvulus lineatus L.</i>			+		
23	Билинець довгорогий, билинець комарниковий	<i>Gymnadenia conopsea (L.) R. Br.</i>	+				
24	Білозір болотний	<i>Parnassia palustris L.</i>			+		
25	Бобівник трилистий	<i>Menyanthes trifoliata L.</i>			+		
26	Боровик бронзовий, боровик темно-каштановий	<i>Boletus aereus Bull</i>	+				
27	Бородач звичайний	<i>Botriochloa ischaemum (L.) Keng</i>			+		
28	Брандушка різнокольорова	<i>Bulbocodium versicolor (Ker-Gawl.) Spreng.</i>	+				
29	Бровник однобульбовий	<i>Herminium monorchis (L.) R. Br.</i>	+				
30	Бурачок голоніжковий	<i>Alyssum gymnopodum P. Smirn.</i>	+				
31	Бурачок ленський	<i>Alyssum lenense Adams</i>			+		
32	Валеріана російська	<i>Valeriana rossica P.Smirn.</i>			+		
33	Валеріана бульбиста	<i>Valeriana tuberosa L.</i>			+		
34	Валеріана волзька (В. блискуча)	<i>Valeriana wolgeinsis Kazak. (V. nitida Kreyer)</i>			+		
35	Валеріана лікарська	<i>Valeriana officinalis L.</i>			+		
36	Валеріана пагононосна (В. донська)	<i>Valeriana stolonifera Czern.</i>			+		
37	Валіснерія спіральна	<i>Vallisneria spiralis L.</i>			+		
38	Верба лапландська	<i>Salix lapponum L.</i>	+				
39	Верес звичайний	<i>Calluna vulgaris (L.) Hull</i>			+		

1	2	3	4	5	6	7	8
40	Вероніка сива	<i>Veronica incana L.</i>			+		
41	Веснівка дволиста	<i>Majanthemum bifolium (L.) F. W. Schmidt</i>			+		
42	Вечорниці сумні	<i>Hesperis tristis L.</i>			+		
43	Вишня кущова	<i>Cerasus fruticosa (Pall.)</i>			+		
44	Віхалка гілляста	<i>Anthericum ramosum L.</i>					
45	Вовче лико Софії	<i>Daphne sofia Kalen.</i>	+				+
46	Вовче тіло болотне	<i>Potentilla palustris (L.) Scop. (Comarum palustre L.)</i>			+		
47	Водопериця черговоквіткова	<i>Myriophyllum alterniflorum DC.</i>			+		
48	Водяний горіх плаваючий	<i>Trapa natans L. s. L.</i>	+	+			
49	Водяний жовтець Ріона	<i>Batrachium rionii (Lagger) Nyman</i>			+		
50	Водяний жовтець фенхелевидний	<i>Batrachium fluitans (Lam/) Wimmer (B. foeniculaceum (Gilib.) V. Krecz.)</i>			+		
51	Водяний різак алоєвидний	<i>Stratiotes aloides L.</i>			+		
52	Волошка вугільна	<i>Centaurea carbonata Klokov</i>			+		
53	Волошка донецька	<i>Centaurea donetzica Klokov</i>	+				+
54	Волошка руська	<i>Centaurea ruthenica Lam.</i>			+		
55	Вольфія безкоренева	<i>Wolffia arrhiza (L.) Horkel ex Wimmtr</i>			+		
56	Воронець колосистий	<i>Actaea spicata L.</i>			+		
57	Вороняче око звичайне	<i>Paris quadrifolia L.</i>			+		
58	Вужачка звичайна	<i>Ophioglossum vulgatum L.</i>			+		
59	Гадюча цибулька занедбана	<i>Muscari neglectum Guss.ex Ten.</i>			+		
60	Гвоздика стиснуточашечна	<i>Dianthus stenocalyx Juz.</i>			+		
61	Гіацинтик блідий	<i>Hyacinthella leucophaea (K.. Koch) Schur</i>			+		
62	Гіацинтик Палласів	<i>Hyacinthella pallasiana (Steven) Losinsk.</i>			+		+
63	Гірчак зміїний	<i>Bistorta officinalis Delabre (Polygonum bistorta L.)</i>			+		
64	Гісоп крейдовий	<i>Hyssopus cretaceus Dubjan.</i>	+				+
65	Глід п'ятистовпчиковий	<i>Crataegus pentagyna Waldst. & Kit.</i>			+		
66	Глечики жовті	<i>Nuphar lutea (L.) Smith</i>			+		
67	Глід український	<i>Crataegus ucrainica Pojark.</i>					+
68	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis (L.) Rich.</i>	+			+	
69	Головатень руський	<i>Echinops rulhenicus M. Bieb. (E. ritro L.)</i>			+		
70	Голокучник дубовий	<i>Gymnocarpium dryopteris (L.) Newman</i>					
71	Гоніолімон татарський	<i>Goniolimon tataricum (L.) Boiss.</i>			+		
72	Горицвіт весняний	<i>Adonis vernalis L.</i>	+		+	+	
73	Горицвіт волзький	<i>Adonis wolgensis Steven</i>	+		+		
74	Горлянка Лаксмана	<i>Ajuga laxmannii (L.) Benth.</i>					
75	Граб звичайний	<i>Carpinus betulus L.</i>			+		
76	Гравілат річковий	<i>Geum rivale L.</i>					

1	2	3	4	5	6	7	8
77	Грифола листувата	<i>Grifola frondosa</i> (Dicks.: Fr.) Gray	+				
78	Грифола листянолісова, поліпіл листянолісовий	<i>Grifola frondosa</i> (Fr.) S. F. Grav	+				
79	Громовик донський	<i>Onosma tanaitica</i> Klok	+				
80	Громовик несправжньоокрасильний	<i>Onosma pseudotinctoria</i> Klokov			+		
81	Гронянка багатороздільна	<i>Botrychium multifidum</i> (S.G.Gmelin) Rupr.	+	+			
82	Гронянка віргінська	<i>Botrychium virginianum</i> (L.) Sw. (<i>B. anthemoides</i> C.Presl; <i>B. virginicum</i> Willd.; <i>Botrypus virginianus</i> (L.) Holub)	+				
83	Гронянка півмісяцева	<i>Botrychium lunaria</i> (L.) Sw.	+				
84	Грудниця звичайна	<i>Galatella linosyris</i> (L.) Rchb. f. (<i>Crinitaria linosyris</i> (L.) Less.)			+		
85	Грушанка зеленоцвіта	<i>Pyrola chlorantha</i> Sw.			+		
86	Грушанка круглолиста	<i>Pyrola rotundifolia</i> L.			+		
87	Грушанка мала	<i>Pyrola minor</i> L.			+		
88	Гусимець повислий	<i>Arabis pendula</i> L.					
89	Дворядник крейдовий	<i>Diplotaxis cretacea</i> Kotov	+				
90	Дельфіній руський (дельфіній клиновидний)	<i>Delphinium rossicum</i> Litv. (<i>D. cuneatum</i> auct. non Steven ex DC.)	+		+		
91	Дзвінець крейдовий	<i>Rhinanthus cretaceus</i> Vassilcz.	+			+	
92	Дзвоники алтайські	<i>Campanula altaica</i> Ledeb.			+		
93	Дзвоники кропиволисті	<i>Campanula trachelium</i> L.					
94	Дзвоники персиколисті	<i>Campanula persicifolia</i> L.			+		
95	Дзвоники скупчені	<i>Campanula glomerata</i> L.					
96	Дрік донський	<i>Genista tanaitica</i> P. Smirn.		+		+	+
97	Едогоній косопоровий різновид донський	<i>Oedogonium plagiostomum</i> Wittr. ex Hirn var. <i>tanaiticum</i> Y.V. Roll	+				
98	Ефедра двоколоскова	<i>Ephedra distachya</i> L.			+		
99	Живокіст кримський	<i>Symphytum tauricum</i> Willd.			+		
100	Жовтець іллірійський	<i>Ranunculus illyricus</i> L.					
101	Жовтець язиколистий	<i>Ranunculus lingua</i> L.			+		
102	Жовтозілля дніпровське	<i>Senecio borysthenticus</i> (DC.)				+	
103	Жовтушник лісовий	<i>Erysimum aureum</i> M. Bieb. (<i>E.sylvaticum</i> M. Bieb.)			+		
104	Жовтушник український (жовтушник крейдяний)	<i>Erysimum ucranicum</i> J. Gay. (<i>E. cretaceum</i> (Rupr.) Schmalh)	+			+	
105	Жовтушниця Талієва (сиреня Талієва)	<i>Syrenia talijevii</i> Klok.	+			+	
106	Жовтяниця черговолиста	<i>Chrysosplenium alternifolium</i> L.			+		
107	Журавлина болотна	<i>Oxycoccus palustris</i> Pers.			+		
108	Зірочки борові	<i>Gagea pineticola</i> Klok.				+	
109	Заяча конюшина багатоліста	<i>Anthyllis macrocephala</i> Wender.			+		
110	Звіробій стрункий	<i>Hypericum elegans</i> Stephan			+		

1	2	3	4	5	6	7	8
	<i>ex Willd.</i>						
111	Зелениця сплюснута (дифазіаструм сплюснутий)	<i>Diphasiastrum complanatum</i> (L.) Holub	+				
112	Зимолюбка зонтична	<i>Chimaphila umbellata</i> (L.) W. Barton			+		
113	Змієголовник Рюйша	<i>Dracocephalum ruyschiana</i> L.	+	+			
114	Зморшок товстоногий	<i>Morchella crassipes</i> (Vent.) Pers	+				
115	Зозулені сльози яйцевидні	<i>Listera ovata</i> (L.) R. Br.	+			+	
116	Зозулинець шоломоносний	<i>Orchis militaris</i> L.	+				
117	Зозулині черевички справжні, черевички зозулині	<i>Cypripedium calceolus</i> L.	+	+			
118	Зозульки м'ясочервоні (пальчатокорінник м'ясочервоний)	<i>Dactylorhiza incarnata</i> (L.) Soo	+			+	
119	Зозульки плямисті (пальчатокорінник плямистий)	<i>Dactylorhiza maculata</i> (L.) Soo	+				
120	Зозульки травневі (пальчатокорінник травневий)	<i>Dactylorhiza majalis</i> (Rchb.) P. F. Hunt & Summerhayes	+			+	
121	Зозульки фукса (пальчатокорінник Фукса)	<i>Dactylorhiza fuchsii</i> (Druce) Soo	+			+	
122	Золототисячник гарний	<i>Centaurium pulchellum</i> (Sw.) Druce			+		
123	Зубниця бульбиста	<i>Dentaria bulbifera</i> L.			+		
124	Зубниця п'ятилиста	<i>Dentaria quinquefolia</i> M. Bieb.			+		
125	Їжача голівка маленька	<i>Sparganium minimum</i> Wallr.			+		
126	Кушир донський	<i>Ceratophyllum lanailicum</i> Sapjeg.					+
127	Калина звичайна	<i>Viburnum opulus</i> L.			+		
128	Катран понтійський	<i>Crambe pontica</i> Steven ex Rupr.			+		
129	Катран татарський	<i>Crambe tataria</i> Sebeok	+		+		
130	Катран шершавий (катран Буша)	<i>Crambe aspera</i> Bieb. (C. <i>buschii</i>) (O. E. Schulz.) Stank.	+				+
131	Каулинія мала	<i>Caulinia minor</i> (All.) Coss. & Germ.			+		
132	Келерія Талієва, кипець Талієва	<i>Koeleria talievii</i> Lavrenko	+				
133	Кермек донецький	<i>Limonium donetzicum</i> Klokov			+		
134	Кермек широколистий	<i>Limonium platyphyllum</i> Lincz.			+		
135	Китятки крейдові	<i>Polygala cretacea</i> Kotov			+		
136	Клаваріадельф товкачиковий	<i>Clavariadelphus pistillaris</i> (L.) Donk (Clavaria <i>pistillaris</i> Fr.)	+				

1	2	3	4	5	6	7	8
137	Кладонія зірчаста, кладонія Альпійська	<i>Cladonia stellaris (Opiz.) Brodo (Cladonia alpestris (L.) Rabenh.)</i>	+				
138	Ковила волосиста, тирса	<i>Stipa capillata L.</i>	+				
139	Ковила вузьколиста	<i>Stipa tirsia Stev.</i>	+				
140	Ковила дніпровська	<i>Stipa borysthena Klokov ex Prokudin</i>	+				
141	Ковила Лессінга	<i>Stipa lessingiana Trin. et Rupr.</i>	+				
142	Ковила найкрасивіша	<i>Stipa pulcherrima K. Koch (S. grafiana Steven)</i>	+				
143	Ковила пірчаста, ковила Іоанна	<i>Stipa pennata L.</i>	+				
144	Ковила пухнастолиста	<i>Stipa dasyphylla (Czern. ex Lindem.) Trautv.</i>	+				+
145	Козельці донецькі	<i>Tragopogon donetzicus Artemcz.</i>	+				
146	Козельці українські	<i>Tragopogon ucrainicus Artemcz.</i>				+	
147	Коручка болотна	<i>Epipactis palustris (L.) Crantz.</i>	+				
148	Коручка темно-червона	<i>Epipactis atrorubens (Hoffm. ex Bernh.) Desser</i>	+				
149	Коручка чемерниковидна, коручка морозниковидна, коручка широколиста	<i>Epipactis helleborine (L.) Crantz.</i>	+			+	
150	Косарики тонкі, гладіолус тонкий	<i>Gladiolus tenuis Bieb</i>	+				
151	Косарики черепитчасті	<i>Gladiolus imbricatus L.</i>	+		+		
152	Костриця крейдова	<i>Festuca cretacea T. Pop. & Proskor.</i>	+				
153	Костяниця	<i>Rubus saxatilis L.</i>			+		
154	Купальниця європейська	<i>Trollius europaeus L.</i>			+		
155	Ластовень виткий	<i>Vincetoxicum scandens Sommier & Levier</i>			+		
156	Ластовень російський	<i>Vincetoxicum rossicum (Kleop.) Barbar.</i>			+		+
157	Латаття біле	<i>Nymphaea alba L.</i>			+		
158	Латаття сніжно-біле	<i>Nymphaea candida C. Presl</i>			+		
159	Левкой запашний	<i>Matthiola fragrans Bunge</i>	+		+		
160	Лепешняк тростиновий	<i>Glyceria arundinacea Kunth</i>					
161	Ломиніс несправжньовогністий	<i>Clematis pseudoflammula Schmalh. ex Lipsky</i>			+		
162	Ломиніс прямий	<i>Clematis recta L.</i>			+		
163	Ломиніс цілолистий	<i>Clematis integrifolia L.</i>			+		
164	Льон австрійський	<i>Linum austriacum L.</i>			+		
165	Льон жовтий	<i>Linum flavum L.</i>			+		
166	Льон український	<i>Linum ucrainicum Griseb. ex Planch.) Czern.</i>			+		
167	Льон Черняєва	<i>Linum czernjaevii Klokov</i>			+		
168	Льон шорсткий	<i>Linum hirsutum L.</i>			+		
169	Льонок крейдовий	<i>Linaria cretacea Fisch. ex Spreng.</i>	+				

1	2	3	4	5	6	7	8
170	Льонолижник безприквітковий	<i>Thesium ebracteatum</i> Hayne		+			
171	Любка дволиста	<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.	+			+	
172	Любка зеленоквіткова	<i>Platanthera chlorantha</i> (Cust.) Relchenh.	+				
173	Маренка сіроплода	<i>Asperula tephrocarpa</i> Czern. ex M.Pop. & Chrshan.			+		+
174	Маруна щиткова	<i>Pyrethrum corymbosum</i> (L.)					
175	Мигдаль степовий, бобчук	<i>Amygdalus nana</i> L.			+		
176	Міріостома шийкова (м. дірчаста, м. стрижневидна)	<i>Myriostoma coliforme</i> (With.: Pers.) Corda	+				
177	Молодило руське	<i>Sempervivum ruthenicum</i> Schnittsp. & C. D. Lehm.					
178	Молочай крейдололюбний	<i>Euphorbia cretophila</i> Klokov					
179	Молочка приморська	<i>Glaux maritima</i> L.			+		
180	Мутин собачий	<i>Mulinus caninus</i> Fr.	+				
181	М'якух болотний (хаммарбія болотна)	<i>Hammarbya paludosa</i> (L.) O. Kuntze	+				
182	Неотінея обпалена (зозулинець обпалений)	<i>Neotinea ustulata</i> (L.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase (<i>Orchis ustulata</i> L.)	+				
183	Нітела струнка	<i>Nitella gracilis</i> (J.E. Sm.) C. Agardh	+				
184	Нітелопсіс притуплений	<i>Nitelopsis obtusa</i> (Desv. in Loisel) J. Groves	+				
185	Образки болотні	<i>Calla palustris</i> L.			+		
186	Одинарник європейський	<i>Trientalis europaea</i> L.			+		
187	Оман високий	<i>Inula helenium</i> L.			+		
188	Оман мечолистий	<i>Inula ensifolia</i> L.			+		
189	Ортилія однобока	<i>Orthilia secunda</i> (L.) House			+		
190	Осока житня	<i>Carex secalina</i> Willd. ex Wahlenb.	+	+			
191	Осока несправжньосмикавцева	<i>Carex pseudocyperus</i> L.			+		
192	Осока низька	<i>Carex humilis</i> Leys.			+		
193	Осот їстівний	<i>Cirsium esculentum</i> (Siev.) C. A. Mey.			+		
194	Осот різнолистий	<i>Cirsium heterophyllum</i> (L.) Hill (<i>Carduus heterophyllus</i> L.)	+				
195	Палімбія тургайська	<i>Palimbia turgaica</i> Lipsky ex Woronow	+				
196	Пахуча трава звичайна	<i>Anthoxanthum odoratum</i> L.					
197	Педіаструм каврайського	<i>Pediastrum kawraiskyi</i> Schmidle	+				
198	Первоцвіт весняний, або справжній	<i>Primula veris</i> L.			+		
199	Переломник Козо- Полянського	<i>Androsace koso-poljanskii</i> Ovcz.	+				+
200	Перстач прямостоячий, калган	<i>Potentilla erecta</i> (L.) Raeusch.			+		
201	Пирій ковилолистий	<i>Elytrigia stipifolia</i> (Czern. ex	+				+

1	2	3	4	5	6	7	8
		<i>Nevski) Nevski</i>					
202	Півники борові	<i>Iris pineticola</i> Klok.	+				
203	Півники карликові	<i>Iris pumila</i> L.			+		
204	Півники сибірські	<i>Iris sibirica</i> L.	+		+		
205	Півники солончакові	<i>Iris halophila</i> Pall.			+		
206	Півники угорські	<i>Iris hungarica</i> Waldst. & Kit.	+		+		
207	Півонія тонколиста	<i>Paeonia tenuifolia</i> L.	+	+			
208	Під'ялиник звичайний	<i>Monotropa hypopitys</i> L.					
209	Пізоліт безкореневий	<i>Pisolithus arrhizus</i> (Scop.: Pers.) S. Rauschert [<i>Scleroderma tinctorium</i> Pers., <i>Pisolithus tinctorius</i> (Micheli: Pers.) Coker et Couch, <i>Pisolithus arenarius</i> Alb. Et Schw.]	+				
210	Плавушник болотний	<i>Hottonia palustris</i> L.			+		
211	Плаун булавовидний	<i>Lycopodium clavatum</i> L.			+		
212	Плаун річний, плаун колючий	<i>Lycopodium annotinum</i> L.	+				
213	Плаунець заплавної (лікоподієлла заплавна)	<i>Lycopodiella inundata</i> (L.) Holub (<i>Lycopodium inundatum</i> L.)	+				
214	Плодоріжка блощична (зозулинець блощичний)	<i>Anacamptis coriophora</i> (L.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase s.l.	+				
215	Плодоріжка болотна (зозулинець болотний)	<i>Anacamptis palustris</i> (Jacq.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase (<i>Orchis palustris</i> Jacq)	+				
216	Плодоріжка рідкоквіткова (зозулинець рідкоквітковий)	<i>Anacamptis laxiflora</i> (Lam.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase (<i>Orchis laxiflora</i> Lam.)	+				
217	Плодоріжка салепова (зозулинець салеповий)*	<i>Anacamptis morio</i> (L.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase (<i>Orchis morio</i> L.)	+				
218	Полин естрагон	<i>Artemisia dracuncululus</i> L.					
219	Полин пониклий	<i>Artemisia nutans</i> Willd.			+		
220	Полин солянковидний	<i>Artemisia salsoloides</i> Willd.			+		
221	Полин суцільнобілий	<i>Artemisia hololeuca</i> Bieh. ex Bess.	+			+	+
222	Полин Черняєва	<i>Artemisia tschernieviana</i> Besser			+		
223	Проліска дволиста	<i>Scilla bifolia</i> L.			+		
224	Пухирник звичайний	<i>Utricularia vulgaris</i> L.			+		
225	Пухирник ломкий	<i>Cystopteris fragilis</i> (L.) Bernh.			+		
226	Пухирник малий	<i>Utricularia minor</i> L.					
227	Пухирник малий	<i>Utricularia minor</i> L.	+				
228	Пухирник середній	<i>Utricularia intermedia</i> Hayne			+		
229	Пухирник середній	<i>Utricularia intermedia</i> Hayne	+		+		
230	Пухівка вузьколиста (П. багатоколоскова)	<i>Eriophorum angustifolium</i> Honck.			+		

1	2	3	4	5	6	7	8
231	Пухівка піхвова	<i>Eriophorum vaginatum L.</i>			+		
232	Пухівка широколиста	<i>Eriophorum latifolium Hoppe</i>			+		
233	Ранник весняний	<i>Scrophularia vernalis L.</i>	+				
234	Ранник крейдовий	<i>Scrophularia cretacea Fisch. ex Spreng.</i>	+			+	+
235	Рапонтикум серпієвидний	<i>Rhaponticum serratuloides (Georgi) Bobrov</i>			+		
236	Рдесник сарматський	<i>Potamogeton sarmaticus Maemets</i>			+		
237	Рдесник туполистий	<i>Potamogeton obtusifolius Mert. & W. D. J. Koch</i>			+		
238	Рдесник червонуватий	<i>Potamogeton rutilus Wolfg.</i>			+		
239	Ринхоспора біла	<i>Rhynchospora alba (L.) Vahl</i>			+		
240	Рогачка крейдяна	<i>Erucastrum cretaceum Kotov</i>			+		
241	Рогіз Лаксманів	<i>Typha laxmannii Lepech.</i>			+		
242	Родовик лікарський	<i>Sanguisorba officinalis L.</i>			+		
243	Росичка круглолиста	<i>Drosera rotundifolia L.</i>			+		
244	Рутвиця блискуча	<i>Thalictrum lucidum L.</i>					
245	Рябчик малий	<i>Fritillaria meleagroides Patr. ex Schult. & Schult. f.</i>	+				
246	Рябчик руський	<i>Fritillaria ruthenica Wikstr.</i>	+				
247	Ряст Маршалла	<i>Corydalis marschalliana (Pall. ex Willd.) Pers.</i>			+		
248	Рястка Буше	<i>Ornithogalum boucheanum (Kunth) Aschers.</i>	+				
249	Рястка Коха (Р. Гусона)	<i>Ornithogalum kochii Parl.</i>			+		
250	Сальвінія плаваюча	<i>Salvinia natans (L.) All.</i>	+	+			
251	Самосил білоповстистий	<i>Teucrium polium L.</i>			+		
252	Синюха голуба	<i>Polemonium caeruleum L.</i>			+		
253	Синяк плямистий	<i>Echium maculatum L.</i>			+		
254	Ситняг сосочкоподібний	<i>Eleocharis mamillata Lindb. f.</i>	+				
255	Скумпія звичайна	<i>Cotinus coggygria Scop.</i>			+		
256	Смілка крейдова	<i>Silene cretacea Fischer ex Sprengel</i>	+	+		+	+
257	Смілка приземкувата	<i>Silene supina M. Bieb.</i>			+		
258	Сокироносиця струнка (в'язіль стрункий)	<i>Securigera elegans (Pancic) Lassen. (Coronilla elegans Pancic)</i>	+				
259	Солодушка великоквіткова	<i>Hedysarum grandiflorum Pall.</i>			+		
260	Сон лучний (с. чорніючий, с. богемський)	<i>Pulsatilla nigrican Pulsatilla pratensis (L.) Mill. s.l. (incl. P. bohémica (Skalicky) Tzvelev = P. pratensis (L.) Mill. subsp. bohémica Skalicky; P. dacica (Rummelsp.) Tzvelev; P. donetzica Kotov; P. nigricans auct. non Stoerck, nom. illeg.; P. ucranica (Ugr.) Wissjul.) s Storck</i>	+				

1	2	3	4	5	6	7	8
261	Сон розкритий, сон широколистяний	<i>Pulsatilla patens</i> (L.) Mill. s.l. (<i>P. latifolia</i> Rupr.)		+	+		
262	Сон розкритий, сон широколистяний	<i>Pulsatilla patens</i> (L.) Mill. s.l. (<i>P. latifolia</i> Rupr.)	+	+	+		
263	Сон широколистяний, с. розкритий	<i>Pulsatilla patens</i> (L.) Mill.			+		
264	Сонцецвіт звичайний	<i>Helianthemum nummularium</i> (L.) Mill.			+		
265	Сонцецвіт сивий, сонянка сива	<i>Helianthemum canum</i> (L.) Hornem s.l. (ind. <i>H. cretaceum</i> (Rupr.) Juz.	+				
266	Стоколос Бенекена	<i>Bromopsis benekenii</i> (Lange) Holub					
267	Страусове перо звичайне	<i>Matteuccia struthiopteris</i> (L.) Tod.			+		
268	Суховершки великоквіткові	<i>Prunella grandiflora</i> (L.) Scholl.			+		
269	Таволга зарубчаста	<i>Spiraea crenata</i> L.			+		
270	Таволга Литвинова	<i>Spiraea litwinowii</i> Dobrocz.			+		
271	Теліптерис болотний	<i>Thelypteris palustris</i> Schott			+		
272	Тирлич хрещатий	<i>Gentiana cruciata</i> L.			+		
273	Тирличничок язичковий	<i>Gentianella lingulata</i> (Agardh) Pritchard			+		
274	Тринія багатостеблова	<i>Trinia multicaulis</i> Schischk.			+		
275	Трутовик зонтичний	<i>Poliporus umbellatus</i> (Pers.) Fr. [<i>Grifola umbellata</i> (Pers.) Pilat; <i>Poliporus umbellatus</i> (Pers.) P. Karst.]	+				
276	Трясучка середня	<i>Briza media</i> L.					
277	Тюльпан дібровний	<i>Tulipa quercetorum</i> Klokov & Zoz	+		+		
278	Фіалка Лавренка	<i>Viola lavrenkoana</i> Klok.				+	
279	Фіалка Лавренка	<i>Viola lavrenkoana</i> Klok.				+	
280	Хара Брауна	<i>Chara braunii</i> C.C.Gmelin	+				
281	Хара Брауна	<i>Chara braunii</i> C.C. Gmelin	+				
282	Хартолепіс середній	<i>Chartolepiscus intermedia</i> Boiss.					
283	Хвощ великий	<i>Equisetum telmateia</i> Ehrh.			+		
284	Хвощ галузистий	<i>Equisetum ramosissimum</i> Deaf.			+		
285	Хвощ зимуючий	<i>Equisetum hyemale</i> L.			+		
286	Хвощ лісовий	<i>Equisetum sylvaticum</i> L.			+		
287	Хвощ лучний	<i>Equisetum pratense</i> L.			+		
288	Холодок багатолістяний	<i>Asparagus polyphyllus</i> Steven			+		
289	Целокаулон степовий, цетрарія степова	<i>Coelocaulon steppae</i> (Savicz) Barreno et Vazques	+				
290	Цетрарія степова, целокаулон степовий, корнікулярія степова	<i>Cetraria steppae</i> (Savicz) Karnef. (<i>Coelocaulon steppae</i> (Savicz.) Barreno & Vazques, <i>Cornicularia steppae</i> Savicz).	+				
291	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i> L.	+				
292	Цибуля жовтіюча	<i>Allium flavescens</i> Besser			+		
293	Цибуля оманна	<i>Allium decipiens</i> Fisch. ex Schult.& Schult. f.			+		

1	2	3	4	5	6	7	8	
294	Цибуля савранська	<i>Allium savranicum</i> Besser (<i>A. saxatile</i> auct. non <i>M.Bieb.</i>)	+					
295	Цикута отруйна	<i>Cicuta virosa</i> L.			+			
296	Чебрець вапняковий	<i>Thymus calcareus</i> Klokov et <i>Des.- Shost.</i>			+			
297	Чемериця Лобелієва	<i>Veratrum lobelianum</i> Bernh.			+			
298	Чемериця чорна	<i>Veratrum nigrum</i> L.			+			
299	Черешня	<i>Cerasus avium</i> (L.) Moench			+			
300	Черсак волосистий	<i>Dipsacus pilosus</i> L.			+			
301	Чина ряба, чина венеціанська	<i>Lathyrus venetus</i> (Mill.) <i>Wohlf</i>	+					
302	Чистець германський	<i>Stachys germanica</i> L.						
303	Чорниця	<i>Vaccinium myrtillus</i> L.						
304	Чорноголовник родовиковий	<i>Poterium sanguisorba</i> L.			+			
305	Шавлія австрійська	<i>Salvia austriaca</i> Jacq.			+			
306	Шавлія ефіопська	<i>Salvia aethiopsis</i> L.			+			
307	Шавлія лучна	<i>Salvia pratensis</i> L.			+			
308	Шавлія поникла	<i>Salvia nutans</i> L.			+			
309	Шафран сітчастий, крокус сітчастий	<i>Crocus reticulatus</i> Stev ex <i>Adams</i>	+					
310	Шоломниця крейдова	<i>Scutellaria cretica</i> Juz.	+					
311	Шолудивник болотний	<i>Pedicularis palustris</i> L.			+			
312	Шолудивник Кауфмана	<i>Pedicularis kaufmannii</i> <i>Pinzg.</i>			+			
313	Шолудивник пухнастокоłosий	<i>Pedicularis dasystachys</i> <i>Schrenk</i>			+			
314	Щитник гребенястий	<i>Dryopteris cristata</i> (L.) A. <i>Gray</i>			+			
315	Щитник чоловічий	<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) <i>Schott</i>						
316	Щитник шартрський	<i>Dryopteris carthusiana</i> (Vill.) H. P. Fuchs			+			
317	Яловець звичайний	<i>Juniperus communis</i> L.			+			
318	Ясенець голостовпчиковий	<i>Dictamnus gymnostylis</i> <i>Steven</i>			+			
Усього			113	14	182	8	23	13

Інформація про інвазійні (чужорідні) види рослин

Таблиця 37

Назва виду (українська, латинська)		Занесення виду до карантинного списку	Заходи із запобігання розповсюдженню виду
1		2	3
Амброзія полинолиста	<i>Ambrosia artemisiiflora</i> L.	+	Виконання заходів по боротьбі з карантинними рослинами: - ліквідація вогнищ, розповсюдження карантинних рослин, на території населених пунктів, на сільгоспугіддях та землях лісового фонду Харківської області; - забезпечення раціонального використання земель і збереження природної родючості ґрунтів та багаторічних насаджень і екології сільськогосподарських земель; - проведення роз'яснювальної роботи серед населення, сільгоспвиробників, з органами виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо методів обстежень на виявлення наявних карантинних організмів та шляхів боротьби з ними; - вивчення динаміки, факторів та місць розповсюдження карантинних рослин.
Чорнощир нетреболистий	<i>Iva txanthiifolia</i> (Nutt.) Fresen.	+	

Перелік природоохоронних заходів і наукових досліджень щодо стану рослинного світу

Таблиця 37.1

Назва, терміни та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, надається посилання)
1	2	3	4
1. Дослідження стану популяцій рослин та тварин згідно програми Літопису природи			Результати докладно представлені у 10 томі Літопису природи НПП «Слобожанський» (за 2021 рік)
Дослідження з інвентаризації флори, мікобіоти (збір та обробка даних щодо видового складу та розповсюдження рослин, грибів, лишайників)	749 945,72 грн	НПП «Слобожанський»	За 2021 рік виявлено та визначено раніше невідомий для НПП «Слобожанський» 1 вид гриба.
Моніторинг стану популяцій рідкісних видів рослин			Проведено обліки рідкісних рослин у локалітетах півників рогатих та борових, лісових орхідей, рябчика шахового та руського, ковили дніпровської. Проводилась оцінка стану рослин у локалітетах зелениці сплюснутої, ведмежої цибулі. Стан рослин на досліджених ділянках оцінюється як задовільний

1	2	3	4
Еколого-ценотичні дослідження рослинності			Здійснено еколого-ценотичний аналіз рослинності основних лісових біотопів НПП «Слобожанський»
Фенологічний моніторинг подій рослинного світу			Складено календар природи за 2021 рік
Дослідження впливу лісових пожеж на рослинність			Проведено аналіз змін рослинного світу у ході постпірогенних сукцесій
2. Заходи охорони та відновлення рослинного світу			
Заходи зі збереження рябчика шахового – моніторинг ценопопуляції та еколого-ценотичних умов місця зростання починаючи з 2014 року.	–	НПП «Слобожанський»	Оцінено чисельність ценопопуляції, встановлено співвідношення між генеративними і вегетативними особинами. Головною загрозою існуванню ценопопуляції є зміна гідрологічного режиму внаслідок осушувальної меліорації заплавних лук та заростання агресивними чужорідними видами
Моніторинг популяцій інвазійних видів рослин	–	НПП «Гомільшанські ліси»	Розділ 4 «Літопису природи» за 2021 рік; наукові публікації (1 стаття)
Моніторинг видового складу флори	–	НПП «Гомільшанські ліси»	Розділ 4 «Літопису природи» за 2021 рік; наукові публікації (1 стаття)
Моніторинг вітального стану популяцій рідкісних видів рослин, розробка природоохоронних рекомендацій із їх збереження	–	НПП «Гомільшанські ліси»	Розділ 4 «Літопису природи» за 2021 рік; наукові публікації (1 стаття)
Фенологічні спостереження – рослинний світ	–	НПП «Гомільшанські ліси»	Розділ 7 (підрозділ 1) «Літопису природи» за 2021 рік.
Збереження видів флори	–	НПП «Гомільшанські ліси»	Розділ 6 «Літопису природи» за 2021 рік

Спеціальне використання природних рослинних ресурсів

Таблиця 37.2

№ з/п	Назва природокористувача	Назва рослинного ресурсу	Ліміт		Кількість виданих дозволів
			встановлений	фактично використаний	
1	2	3	4	5	6
1.	НПП «Слобожанський»	вищі рослини	550 екз.	100	1
		мікобіоти	300 екз.	18	
2.	НПП «Дворічанський»	вищі безсудинні рослини	100 клон-особин	Інформацію НПП не надано	1
		вищі судинні рослини	400 екз.		
		мікобіоти	500 екз.		

X. Тваринний світ

Важливою складовою частиною навколишнього середовища області є тваринний світ. Безхребетні тварини Харківської області заселяють два різко відмінні між собою середовища: наземне і водне. Хоча існує значна частина комах, яка належить до земноводних форм, що в доімагінальній стадії заселяють водойми, а в стадії імаго ведуть наземний спосіб життя (бабки, одноденки, веснянки, сизирі, волохокрильці, комарі, мошки, мокриці, хірономіди, гедзі, львинки).

Наземні безхребетні у межах області заселяють різноманітні біотопи як природні, так і антропогенні; як зональні (лісові, степові), так і азональні з реліктовою фауною (крейдянні відслонення, піски, солончаки).

Тваринне населення водної біоти Харківської області налічує понад 2 000 видів і представлене різними систематичними групами (найпростіші, губки, олігохети, п'явки, молюски, ракоподібні, водяні кліщі й павуки, водяні комахи), які заселяють різноманітні біотопи (річки, стариці, водосховища, озера, ставки, болота різних типів, струмки, степові поди, джерела типу реокрена чи гелокрена). Рідкісні види тварин виступають індикаторами фауністичного різноманіття. Аналіз розподілу рідкісних видів безхребетних Харківщини за систематичним складом свідчить, що до класу комах належить понад 97% вивченого біорізноманіття (із 229 видів – 223), по 2 види відносяться до класів п'явки та ракоподібні, по 1 виду до класів дощові черви і молюски.

Сучасна орнітофауна Харківської області представлена видами, що належать до 18 рядів. З них: 42 види занесено до Європейського Червоного списку, 167 – до Червоної книги України та ін.

У 2018 році наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 27.06.2018 № 237 затверджено Перелік видів тварин, що підлягають особливій охороні на території Харківської області (zareestrovano в Міністерстві юстиції України від 19.07.2018 № 847/32299), до якого увійшло 212 видів тварин.

Види тваринного світу, що охороняються

Таблиця 38

Види тваринного світу	2019 рік	2020 рік	2021 рік
1	2	3	4
Загальна кількість видів тварин, занесених до Червоної книги України, од.	167	167	167
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	30	30	30
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція), од.	243	243	243
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннська конвенція, CMS), од.	141	141	141
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (AEWA), од.	76	76	76
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про збереження популяцій європейських кажанів (EUROBATS), од.	14	14	14

Перелік видів тварин, що охороняються у Харківській області (станом на 01.01.2022 року)

Таблиця 39

№ з/п	Назва виду (українська і латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	CITES	CMS	AEWA	EUROBATS	Європейський червоний список	МСОП
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Псевдотрохета п'ятикільчаста <i>Fadejewobdella quinqueannulata</i> (Lukin, 1929)	+							
2	П'явка медична <i>Hirudo medicinalis</i> Linnaeus, 1758	+	+	+					+
3	П'явка аптечна <i>Hirudo verbana</i> Carena, 1820	+						+	
4	Беззубка вузька <i>Pseudanodonta complanata</i> (Ziegler in Rossmassler, 1835)								
5	Перлівниця товста <i>Unio crassus</i> Philipsson, 1788							+	+
6	Дернівка тірольська <i>Vallonia enniensis</i> (Gredler, 1856)							+	+
7	Завиток звужений <i>Vertigo angustior</i> Jeffreys, 1830							+	+
8	Танімастикс ставковий <i>Tanymastix stagnalis</i> (Linnaeus, 1758)	+							
9	Дрепанозурус дворогий <i>Drepanosaurus birostratus</i> (Fisher, 1851)	+							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
10	Гемідіаптом Рилова	<i>Hemidiaptomus rylovi</i> Charin, 1929	+						
11	Гмеліна мала	<i>Gmelina pusilla</i> G. O. Sars, 1896	+						
12	Мухоловка звичайна	<i>Scutigera coleoptrata</i> (Linnaeus, 1758)	+						
13	Негаленія красива	<i>Nehalennia speciosa</i> (Charpentier, 1840)						+	
14	Дозорець імператор	<i>Anax imperator</i> Leach, 1815	+						
15	Дідок жовтоногий	<i>Gomphus flavipes</i> (Carpentier, 1825)		+					
16	Білоноска болотна	<i>Leucorrhinia pectoralis</i> (Charpentier, 1825)		+					
17	Тонкочеревець сплющений	<i>Sympetrum</i> <i>depressiusculum</i> (Selys, 1841)						+	
18	Тонкочеревець перев'язаний	<i>Sympetrum</i> <i>pedemontanum</i> (Müller in)	+						
19	Дибка степова	<i>Saga pedo</i> (Pallas, 1771)	+	+				+	+
20	Красотіл пахучий	<i>Calosoma sycophanta</i> (Linnaeus, 1758)	+					+	+
21	Турун Щеглова	<i>Carabus (s.str.)</i> <i>strcheglowi</i> (Mannerheim, 1827)	+						
22	Стафілін волохатий	<i>Emus hirtus</i> (Linnaeus, 1758)	+						
23	Восковик-пістряк мінливий	<i>Gnorimus variabilis</i> (Linnaeus, 1758)						+	
24	Жук-самітник	<i>Osmoderma coriarium</i> (DeGeer, 1774)	+	+				+	+
25	Рогач звичайний	<i>Lucanus cervus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+					
26	Каптурник мінливий	<i>Lichenophanes varius</i> (Illiger, 1801)						+	
27	Плоскотілка червона	<i>Cucujus cinnaberinus</i> (Scopoli, 1763)	+	+				+	+
28	Вусач мускусний	<i>Aromia moschata</i> (Linnaeus, 1758)	+						
29	Вусач червонокрил Келлера	<i>Purpuricenus kaehleri</i> (Linnaeus, 1758)	+						
30	Вусач альпійський	<i>Rosalia alpina</i> (Linnaeus, 1758)	+	+				+	+
31	Вусач земляний хрестоносець	<i>Dorcadion equestre</i> (Laxmann, 1770)	+						
32	Красик веселий	<i>Zygaena laeta</i> (Hübner, 1790)	+						
33	Шовкопряд березовий	<i>Endromis versicolora</i> (Linnaeus, 1758)	+						
34	Сатурнія руда	<i>Aglia tau</i> (Linnaeus, 1758)	+						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
35	Сатурнія грушова	<i>Saturnia pyri</i> ([Denis et Schiffermüller], 1775)	+					+	
36	Сатурнія тернова	<i>Eudia spini</i> ([Denis et Schiffermüller], 1775)	+						
37	Шовкопряд кульбабовий	<i>Lemonia taraxaci</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)	+						
38	Бражник дубовий	<i>Marumba quercus</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)	+						
39	Джмелевидка скабіозова	<i>Hemaris tityus</i> (Linnaeus, 1758)	+						
40	Бражник Прозерпіна	<i>Proserpinus proserpina</i> (Pallas, 1772)	+	+				+	+
41	Поліксена	<i>Zerynthia polyxena</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)	+	+					
42	Мнемозина	<i>Parnassius mnemosyne</i> (Linnaeus, 1758)	+	+				+	
43	Подалірій	<i>Iphiclides podalirius</i> (Linnaeus, 1758)	+						
44	Махаон	<i>Papilio machaon</i> Linnaeus, 1758	+						
45	Жовтюх Мирмидона	<i>Colias myrmidone</i> (Esper, [1777])		+					
46	Жовтюх Хризотема	<i>Colias chrysotheme</i> (Esper, 1781)		+					
47	Хвостюшок Рімнус	<i>Neolycaena rhymnus</i> (Eversmann, 1832)	+						
48	Синявець Вікрама	<i>Pseudophilotes vicrama</i> (Moore, 1865)						+	
49	Синявець Телей	<i>Maculinea teleius</i> (Bergsträsser, 1779)		+				+	
50	Синявець піренейський	<i>Agriades pyrenaicus</i> (Boisduval, 1840)	+						
51	Синявець Буадюваля	<i>Polyommatus eros</i> (Ochsenheimer, 1808)	+					+	
52	Люцина	<i>Hamearis lucina</i> (Linnaeus, 1758)	+						
53	Сонцевик фау-біле	<i>Nymphalis vaualbum</i> ([Denis et Schiffermüller], 1775)	+						
54	Рябець великий / матурна	<i>Euphydryas maturna</i> (Linnaeus, 1758)		+				+	
55	Пасмовець тополевий	<i>Limenitis populi</i> (Linnaeus, 1758)	+						
56	Прочанок болотяний	<i>Coenonympha tullia</i> (O. F. Müller, 1764)						+	
57	Сатир залізний	<i>Hipparchia statilinus</i> (Hufnagel, 1766)	+					+	
58	Стрічка малинова	<i>Catocala sponsa</i> (Linnaeus, 1767)	+						
59	Стрічка блакитна	<i>Catocala fraxini</i> (Linnaeus, 1758)	+						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
60	Каптурниця срібляста	<i>Cucullia argentina</i> (Fabricius, 1787)	+						
61	Каптурниця пишна	<i>Cucullia magnifica</i> Freyer, 1839	+						
62	Каптурниця блискуча	<i>Cucullia splendida</i> (Stoll, 1782)	+						
63	Каптурниця срібна	<i>Cucullia argentea</i> (Hufnagel, 1766)	+						
64	Совка сокиркова	<i>Periphanes delphinii</i> (Linnaeus, 1758)	+						
65	Совка розкішна	<i>Staurophora celsia</i> (Linnaeus, 1758)	+						
66	Ведмедиця господиня	<i>Callimorpha dominula</i> (Linnaeus, 1758)	+						
67	Велетенський мурашиний лев західний	<i>Acanthaclisis occitanica</i> (Villers, 1789)	+					+	
68	Абія блискуча	<i>Abia nitens</i> (Linnaeus, 1758)	+						
69	Сколія-гігант	<i>Megascolia maculata</i> (Drury, 1773)	+						
70	Дисцелія зональна	<i>Discoelius zonalis</i> (Panzer, 1801)	+						
71	Евмен трикрапковий	<i>Eumenes tripunctatus</i> (Christ, 1791)	+						
72	Аноплій самарський	<i>Anoplius samariensis</i> (Pallas, 1771)	+						
73	Церцеріс горбкуватий	<i>Cerceris tuberculata</i> (Villers, 1787)	+						
74	Лярра анафемська	<i>Larra anathema</i> (Rossi, 1790)	+						
75	Стизоїд тризубий	<i>Stizoides tridentatus</i> (Fabricius, 1775)	+						
76	Сфекс рудуватий	<i>Sphex funerarius</i> Gussakovskij, 1934	+						
77	Мелітурга булавовуса	<i>Melitturga clavicornis</i> (Latreille, 1806)	+						
78	Андрена золотогола	<i>Andrena (Euandrena) chrysopus</i> Perez, 1903	+						
79	Мелітта Ванковича	<i>Melitta (Cillisa) wankowiczi</i> (Radoszkowski, 1891)	+						
80	Дазипода (мохнонога бджола) шипоносна	<i>Dasypoda (Megadasypoda) spinigera</i> Kohl, 1905	+						
81	Гоплітіс рудий	<i>Hoplitis (Megalosmia) fulva</i> (Eversmann, 1852)	+						
82	Стеліс кільчастий	<i>Stelis annulata</i> (Lepeletier, 1841)	+						
83	Ксилокопа (бджола-тесляр) звичайна	<i>Xylocopa (Xylocopa) valga</i> Gerstaecker, 1872	+						
84	Ксилокопа (бджола-тесляр) фіолетова	<i>Xylocopa (Xylocopa) violacea</i> (Linnaeus, 1758)	+						
85	Джміль моховий	<i>Bombus (Bombus) muscorum</i> (Linnaeus,	+						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		1758)							
86	Джміль пахучий	<i>Bombus</i> (<i>Subterraneobombus</i>) <i>fragrans</i> (Pallas, 1771)	+						
87	Джміль глинистий	<i>Bombus</i> (<i>Megabombus</i>) <i>argillaceus</i> Smith, 1854	+						
88	Джміль вірменський	<i>Bombus</i> (<i>Thoracobombus</i>) <i>armeniacus</i> Radoszkowski, 1877	+						
89	Джміль яскравий	<i>Bombus</i> (<i>Thoracobombus</i>) <i>potorum</i> Panzer, 1805	+						
90	Джміль лезус	<i>Bombus</i> (<i>Thoracobombus</i>) <i>laesus</i> Morawitz, 1875	+						
91	Джміль червонуватий	<i>Bombus</i> (<i>Megabombus</i>) <i>ruderatus</i> (Fabricius, 1775)	+						
92	Джміль оперезаний	<i>Bombus</i> (<i>Thoracobombus</i>) <i>zonatus</i> Smith, 1854	+						
93	Ктир шершнеподібний	<i>Alilus crabraniformis</i> (Linneus, 1758)	+						
94	Пелекоцера широколоба	<i>Pelecocera latifrons</i> Loew, 1856	+						
95	Зубарик чорнолапий	<i>Merodon nigratarsis</i> Róndani, 1845	+						
96	Мінога українська	<i>Eudontomyzon mariae</i> (Berg, 1931)	+	+					
97	Стерлядь прісноводна	<i>Acipenser ruthenus</i> Linnaeus, 1758	+	+	+			+	+
98	Карась звичайний	<i>Carassius carassius</i> (Linnaeus, 1758)	+						
99	Синець	<i>Ballerus ballerus</i> (Linnaeus, 1758)		+					
100	Клепець	<i>Ballerus sapa</i> (Pallas, 1814)		+					
101	Бистрянка російська	<i>Alburnoides rossicus</i> Berg, 1924	+	+					
102	Підуст волзький	<i>Chondrostoma variable</i> Jakovlev, 1870	+						
103	Ялець Данилевського	<i>Leuciscus danilewskii</i> (Kessler, 1877)	+						
104	Вирезуб причорноморський	<i>Rutilus frisii</i> (Nordmann, 1840)	+	+					
105	Рибець	<i>Vimba vimba</i> (Linnaeus, 1758)	+	+					
106	Гольян озерний	<i>Eupallosella percunurus</i> (Pallas, 1814)	+					+	+
107	Щипавка Гладкова	<i>Cobitis melanoleuca</i> <i>gladkovi</i> Vasil'ev et Vasil'eva, 2008	+						
108	Щипавка золотиста північна	<i>Sabanejewia baltica</i> Witkowski, 1994		+					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
109	Минь	<i>Lota lota</i> (Linnaeus, 1758)	+						
110	Йорж носар	<i>Gymnocephalus acerinus</i> (Gueldenstaedt, 1774).	+						
111	Судак волзький	<i>Sander volgensis</i> (Gmelin, 1789)	+	+					
112	Тритон гребінчастий	<i>Triturus cristatus</i> (Laurenti, 1768)		+					
113	Кумка червоночерева /Джерлянка червоночерева	<i>Bombina bombina</i> L.		+					
114	Часничниця звичайна/Жаба земляна	<i>Pelobates fuscus</i> Laur.		+					
115	Квакша східна /Ракхавка	<i>Hyla orientalis</i> Bedriaga, 1890		+					
116	Ропуха сіра /Ропуха звичайна	<i>Bufo bufo</i> (Linnaeus, 1758)		+					
117	Ропуха зелена	<i>Bufo viridis</i>							
118	Жаба ставкова	<i>Pelophylax lessonae</i> (Camerano, 1882)		+					
119	Жаба їстівна	<i>Pelophylax esculentus</i> (Linnaeus, 1758)		+					
120	Жаба гостроморда	<i>Rana arvalis</i> Nilsson		+					
121	Черепаха болотяна	<i>Emys orbicularis</i> (Linnaeus, 1758)		+				+	+
122	Ящірка прудка	<i>Lacerta agilis</i> (L.)		+					
123	Ящірка зелена	<i>Lacerta viridis</i> (Laurenti, 1768)	+	+					
124	Ящірка живородна	<i>Zootoca vivipara</i> (Jacquin, 1787)		+					
125	Ящірка різнобарвна	<i>Eremias arguta</i> (Pallas, 1773)		+					
126	Вуж водяний	<i>Natrix tessellata</i> (Laurenti, 1768)		+					
127	Полоз візерунковий	<i>Elaphe dione</i> (Pallas, 1773)	+						
128	Полоз сарматський (Палласів)	<i>Elaphe sauromates</i> Pallas, 1814	+						
129	Мідянка	<i>Coronella austriaca</i> Laurenti, 1768	+	+					
130	Гадюка Нікольського, гадюка лісостепова	<i>Vipera nicolskii</i> Vedmederja, Grubant et Rudaeva, 1986	+						
131	Гадюка степова	<i>Vipera renardi</i> Christoff, 1861	+	+				+	
132	Гагара червоношия	<i>Cavia stellata</i> Pontopp.		+		+	+		
133	Гагара чорношия	<i>Cavia arctica</i> L.		+		+	+		
134	Пірнікоза чорношия	<i>Podiceps nigricollis</i> C. L. Brehm, 1831		+			+		
135	Пірнікоза червоношия	<i>Podiceps auritus</i> L.		+					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
136	Пірнікоза сірошока	<i>Podiceps grisegena</i> (Boddaert, 1783)		+		+	+		
137	Пірнікоза мала	<i>Podiceps ruficollis</i> (Pall.)		+					
138	Лелека чорний	<i>Ciconia nigra</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+	+	+		
139	Лелека білий	<i>Ciconia ciconia</i> L.			+		+		
140	Квак	<i>Nycticorax nycticorax</i> (Linnaeus, 1758)		+			+		
141	Чепура мала	<i>Egretta garzetta</i> (Linnaeus, 1758)		+			+		
142	Чепура велика	<i>Egretta alba</i> L.		+		+	+		
143	Чапля руда	<i>Ardea purpurea</i> Linnaeus, 1766		+		+	+		
144	Бугайчик	<i>Ixobrychus minutus</i> L.		+		+	+		
145	Бугай	<i>Botaurus stellaris</i> L.		+		+	+		
146	Казарка червоновола	<i>Rufibrenta ruficollis</i> (Pallas, 1769)	+	+	+	+	+		+
147	Гуска сіра	<i>Anser anser</i> (Linnaeus, 1758)		+		+	+		
148	Гуменник	<i>Anser fabalis</i> Lath.				+	+		
149	Гуска білолоба	<i>Anser albifrons</i> Scop.				+	+		
150	Гуска мала	<i>Anser erythropus</i> L.	+			+	+		
151	Лебідь-кликун	<i>Cygnus cygnus</i> L.		+		+	+		
152	Лебідь-шипун	<i>Cygnus olor</i> Gm.				+	+		
153	Огар	<i>Tadorna ferruginea</i> (Pallas, 1764)	+	+		+	+		
154	Чирянка мала	<i>Anas crecca</i> Linnaeus, 1758		+		+	+		
155	Чирянка велика	<i>Anas querquedula</i> L.				+	+		
156	Свищ	<i>Anas penelope</i> L.				+	+		
157	Широконіска	<i>Anas clypeata</i> Linnaeus, 1758		+		+	+		
158	Крижень	<i>Anas platyrhynchos</i> L.				+	+		
159	Нерозень	<i>Anas strepera</i> Linnaeus, 1758	+	+		+	+		
160	Шилохвіст	<i>Anas acuta</i> L.				+	+		
161	Чернь білоока	<i>Aythya nyroca</i> (Güldenstädt, 1770)	+	+		+	+		+
162	Чернь чубата	<i>Aythya fuligula</i> L.				+	+		
163	Чернь морська	<i>Aythya marila</i> L.				+	+		
164	Попелюх	<i>Aythya ferina</i> L.				+	+		
165	Чернь червонодзьоба	<i>Netta rufina</i> (Pallas, 1773)	+	+		+	+		
166	Морянка	<i>Clangula hyemalis</i> L.				+	+		
167	Гоголь	<i>Bucephala clangula</i> (Linnaeus, 1758)	+	+		+	+		
168	Синьга	<i>Melanitta nigra</i> L.				+	+		
169	Турпан	<i>Melanitta fusca</i> L.				+	+		
170	Крех середій	<i>Mergus serrator</i> Linnaeus, 1758	+	+		+	+		
171	Крех малий	<i>Mergus albellus</i> (L.)		+					
172	Скопа	<i>Pandion haliaetus</i>	+	+		+			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	(Linnaeus, 1758)								
173	Осоїд	<i>Pernis apivorus</i> (Linnaeus, 1758)		+	+	+			
174	Шуліка чорний	<i>Milvus migrans</i> (Boddaert, 1783)	+	+	+	+		+	
175	Лунь польовий	<i>Circus cyaneus</i> (Linnaeus, 1766)	+	+	+	+			
176	Лунь степовий	<i>Circus macrourus</i> (S. G. Gmelin, 1771)	+	+	+	+		+	+
177	Лунь лучний	<i>Circus pygargus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+	+		+	
178	Лунь очеретяний	<i>Circus aeruginosus</i> L.		+		+			
179	Яструб великий	<i>Accipiter gentilis</i> L.		+		+			
180	Яструб малий	<i>Accipiter nisus</i> L.		+		+			
181	Яструб-тювик (Яструб коротконогий)	<i>Accipiter brevipes</i> Severt	+	+		+			
182	Зимняк	<i>Buteo lagopus</i> Pantopp.		+		+			
183	Канюк степовий	<i>Buteo rufinus</i> (Cretzschmar, 1827)	+	+	+	+		+	
184	Канюк звичайний	<i>Buteo buteo</i> L.		+		+			
185	Зміїд	<i>Circaetus gallicus</i> (J. F. Gmelin, 1788)	+	+	+	+			
186	Орел-карлик	<i>Hieraetus pennatus</i> (J. F. Gmelin, 1788)	+	+	+	+			
187	Підорлик великий	<i>Aquila clanga</i> Pallas, 1811	+	+	+	+		+	+
188	Підорлик малий	<i>Aquila pomarina</i> C. L. Brehm, 1831	+	+	+	+			
189	Могильник	<i>Aquila heliaca</i> Savigny, 1809	+	+	+	+			+
190	Беркут	<i>Aquila chrysaetos</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+	+			
191	Орлан-білохвіст	<i>Heliaetus albicilla</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+	+			
192	Сапсан	<i>Falco peregrinus</i> Tunstall, 1771	+	+	+	+			
193	Балабан	<i>Falco cherrug</i> J. E. Gray, 1834	+	+	+	+		+	+
194	Кібчик	<i>Falco vespertinus</i> Linnaeus, 1766		+	+	+		+	+
195	Підсоколик великий	<i>Falco subbuteo</i> Linnaeus, 1758		+	+	+			
196	Підсоколик малий	<i>Falco columbarius</i> L.		+		+			
197	Боривітер звичайний	<i>Falco tinnunculus</i> Linnaeus, 1758		+	+	+			
198	Перепілка	<i>Coturnix coturnix</i> L.				+			
199	Журавель сірий	<i>Grus grus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+	+	+		
200	Деркач	<i>Crex crex</i> L.		+				+	
201	Погонич звичайний	<i>Porzana porzana</i> (Linnaeus, 1766)		+		+	+		
202	Погонич малий	<i>Porzana parva</i> Scop		+		+	+		
203	Погонич-крихітка	<i>Porzana pusilla</i> (Pallas,		+		+	+		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		1776)							
204	Лиска	<i>Fulica atra</i> L.				+	+		
205	Дрохва	<i>Otis tarda</i> Linnaeus, 1758	+	+	+	+		+	+
206	Кулик-сорока	<i>Haematopus ostralegus</i> Linnaeus, 1758	+	+			+		
207	Сивка морська	<i>Pluvialis squatarola</i> L.				+	+		
208	Сивка звичайна	<i>Pluvialis apricaria</i> L.				+	+		
209	Пісочник малий	<i>Charadrius dubius</i> Scopoli, 1786		+		+	+		
210	Пісочник великий	<i>Charadrius hiaticula</i> Linnaeus, 1758	+	+		+	+		
211	Крем'яшник	<i>Arenaria interpres</i> L.		+		+	+		
212	Хрустан	<i>Eudromias morinellus</i> L.		+		+	+		
213	Чайка	<i>Vanellus vanellus</i> L.		+		+	+		
214	Кулик-довгоніг	<i>Himantopus himantopus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+		+	+		
215	Коловодник лісовий	<i>Tringa ochropus</i> Linnaeus, 1758		+		+	+		
216	Коловодник болотяний	<i>Tringa glareola</i> L.		+		+	+		
217	Коловодник звичайний	<i>Tringa totanus</i> (Linnaeus, 1758)		+		+	+		
218	Коловодник чорний	<i>Tringa erythropus</i> Pall.				+	+		
219	Коловодник великий	<i>Tringa nebularia</i> Gunn.		+		+	+		
220	Коловодник ставковий	<i>Tringa stagnatilis</i> (Bechstein, 1803)	+	+		+	+		
221	Мородунка	<i>Xenus cinereus</i> Guld.				+	+		
222	Набережник	<i>Actitis hypoleucos</i> (Linnaeus, 1758)		+		+	+		
223	Плавунець круглодзьобий	<i>Phalaropus lobatus</i> L.				+	+		
224	Брижач	<i>Philomachus pugnax</i> L.				+	+		
225	Побережник малий	<i>Calidris minutus</i> Leisl.		+		+	+		
226	Побережник червоногрудий	<i>Calidris ferruginea</i> Pontopp.		+		+	+		
227	Побережник чорногрудий	<i>Calidris alpina</i> L.		+		+	+		
228	Побережник болотяний	<i>Limicola falcinellus</i> Pontop.		+		+	+		
229	Баранець малий	<i>Lymnocyptes minimus</i> Brunn.				+	+		
230	Баранець звичайний	<i>Gallinago gallinago</i> L.				+	+		
231	Баранець великий	<i>Gallinago media</i> (Latham, 1787)	+	+		+	+		+
232	Слуква	<i>Scolopax rusticola</i> L.		+		+	+		
233	Кульон великий	<i>Numenius arguata</i> (Linnaeus, 1758)	+	+		+	+		+
234	Грицик великий	<i>Limosa limosa</i> (Linnaeus, 1758)		+		+	+		+
235	Крячок білощокий	<i>Chlidonias hybrida</i> (Pallas, 1811)		+			+		
236	Крячок чорний	<i>Chlidonias niger</i> L.		+		+	+		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
237	Крячок білокрилий	<i>Chlidonias leucopterus</i> (Temminck, 1815)		+		+	+		
238	Крячок річковий	<i>Sterna hirundo</i> Linnaeus, 1758		+		+	+		
239	Крячок малий	<i>Sterna albifrons</i> Pallas, 1764	+	+		+	+		
240	Голуб-синяк	<i>Columba oenas</i> Linnaeus, 1758	+	+					
241	Сова болотяна	<i>Asio flammeus</i> (Pontoppidan, 1763)	+	+	+				
242	Пугач	<i>Bubo bubo</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+				
243	Совка	<i>Otus scops</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+				
244	Сова сіра	<i>Strix aluco</i> L.		+					
245	Сова вухата	<i>Asio otus</i> (L.)		+					
246	Сич хатній	<i>Athene noctua</i> (Scop.)		+					
247	Серпокрилець чорний	<i>Apus apus</i> L		+					
248	Дрімлюга	<i>Caprimulgus europaeus</i>		+					
249	Одуд	<i>Upupa epops</i> (L.)		+					
250	Сиворакша	<i>Coracias garrulus</i> Linnaeus, 1758	+	+		+			+
251	Рибалочка	<i>Alcedo atthis</i> (L.)		+					
252	Бджолоїдка звичайна	<i>Merops apiaster</i> L.		+		+			
253	Крутиголовка	<i>Jynx torquilla</i> L.		+					
254	Жовна сива-	<i>Picus canus</i> (Gm.)		+					
255	Жовна чорна	<i>Dryocopus martius</i> L.		+					
256	Дятел звичайний	<i>Dendrocopos major</i> (L.)		+					
257	Дятел сирійський	<i>Dendrocopos syriacus</i> (Hemprich & Ehrenberg)		+					
258	Дятел середній	<i>Dendrocopos medius</i> (L.)		+					
259	Дятел малий	<i>Picoides minor</i> (L.)		+					
260	Жайворонок малий	<i>Calandrella brachydactyla</i> (Leisler, 1814)		+					
261	Жайворонок степовий	<i>Melanocorypha calandra</i> (Linnaeus, 1766)		+					
262	Жайворонок рогатий	<i>Eremophila alpestris</i> L.		+					
263	Плиска жовта	<i>Motacilla flava</i> (L.)		+					
264	Плиска жовтоголова	<i>Motacilla citreola</i> (Pall.)		+					
265	Плиска гірська	<i>Motacilla cinerea</i> Tunstall		+					
266	Плиска біла	<i>Motacilla alba</i> (L.)		+					
267	Сорокопуд терновий	<i>Lanius collurio</i> L.		+					
268	Сорокопуд чорнолобий	<i>Lanius minor</i> Gm.		+					
269	Сорокопуд сирій	<i>Lanius excubitor</i> Linnaeus, 1758	+	+					
270	Вивільга	<i>Oriolus oriolus</i> L		+					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
271	Волове очко	<i>Troglodytes troglodytes</i> (Linnaeus, 1758)		+					
272	Кобилочка солов'їна	<i>Locustella luscinioides</i> Sav.		+		+			
273	Кобилочка річкова	<i>Locustella fluviatilis</i> Wolf		+		+			
274	Кобилочка-цвіркун	<i>Locustella naevia</i> Bodd.		+		+			
275	Очеретянка лучна	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i> L.		+		+			
276	Очеретянка ставкова	<i>Acrocephalus scirpaceus</i> Herm.		+		+			
277	Очеретянка чагарникова	<i>Acrocephalus palustris</i> Bechst.		+		+			
278	Очеретянка індійська	<i>Acrocephalus agricola</i> (Jerdon, 1845)		+					
279	Очеретянка садова	<i>Acrocephalus dumetorum</i> Blyth, 1849		+					
280	Берестянка звичайна	<i>Hippolais icterina</i> Vieill.		+		+			
281	Кропив'янка рябогруда	<i>Sylvia nisoria</i> Bechst.		+		+			
282	Кропив'янка чорноголова	<i>Sylvia atricapilla</i> L.		+		+			
283	Кропив'янка садова	<i>Sylvia borin</i> Bodd.		+		+			
284	Кропив'янка сіра	<i>Sylvia communis</i> Lath.		+		+			
285	Вівчарик жовтобровий	<i>Phylloscopus sibilatrix</i> Bechst.		+		+			
286	Вівчарик-ковалик	<i>Phylloscopus collybita</i> (Vieill.)		+					
287	Вівчарик весняний	<i>Phylloscopus trochilus</i> (Linnaeus, 1758)		+					
288	Вівчарик зелений	<i>Phylloscopus trochiloides</i> (Sundevall, 1837)		+					
289	Золотомушка жовточуба	<i>Regulus regulus</i> L.				+			
290	Мухоловка сіра	<i>Muscicapa striata</i> Pall.		+		+			
291	Мухоловка мала	<i>Ficedula parva</i> Bechst.		+		+			
292	Мухоловка строката	<i>Ficedula hypoleuca</i> (Pallas, 1764)		+		+			
293	Мухоловка-білошия	<i>Ficedula albicollis</i> Temm.		+		+			
294	Трав'янка лучна	<i>Saxicola rubetra</i> L.		+		+			
295	Трав'янка чорноголова	<i>Saxicola torquata</i> (L.)		+					
296	Кам'янка звичайна	<i>Oenanthe oenanthe</i> (L.)		+					
297	Кам'янка попеляста	<i>Oenanthe isabellina</i> (Temminck, 1829)		+		+			
298	Горихвістка звичайна	<i>Phoenicurus phoenicurus</i> L.		+		+			
299	Горихвістка чорна	<i>Phoenicurus ochrurus</i> (Gm.)		+					
300	Вільшанка	<i>Erithacus rubecula</i> L.		+		+			
301	Соловейко східний	<i>Luscinia luscinia</i> L.		+		+			
302	Синьошийка	<i>Luscinia svecica</i> (L.)		+					
303	Дрізд чорний	<i>Turdus merula</i> L.				+			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
304	Дрізд співочий	<i>Turdus philomelos</i> C.I. Brehm				+			
305	Дрізд білобровий	<i>Turdus iliacus</i> Linnaeus, 1766		+		+			
306	Дрізд-омелюх	<i>Turdus viscivorus</i> Linnaeus, 1758		+		+			
307	Синиця вусата	<i>Panurus biarmicus</i> (L.)		+					
308	Ремез	<i>Remis pendulinus</i> (L.)		+					
309	Гаїчка болотяна	<i>Parus palustris</i> (L.)		+					
310	Гаїчка-пухляк	<i>Parus montanus</i> <u>Baldenstein</u>		+					
311	Синиця чубата	<i>Parus cristatus</i> Linnaeus, 1758		+					
312	Синиця чорна	<i>Parus ater</i> (L.)		+					
313	Синиця блакитна	<i>Parus caeruleus</i> (L.)		+					
314	Синиця велика	<i>Parus major</i> L.		+					
315	Повзик	<i>Sitta europaea</i> L.		+					
316	Підкоришник звичайний	<i>Certhia familiaris</i> L.		+					
317	Зяблик	<i>Fringilla coelebs</i> (L.)		+					
318	В'юрок	<i>Fringilla montifringilla</i> L		+					
319	Щедрик /В'юрок канарковий	<i>Serinus serinus</i> (L.)		+					
320	Зеленяк	<i>Carduelis chloris</i> L		+					
321	Чиж	<i>Spinus spinus</i> (Linnaeus, 1758)		+					
322	Щиглик	<i>Carduelis carduelis</i> (L.)		+					
323	Коноплянка	<i>Acanthis cannabina</i> L.		+					
324	Чечітка звичайна	<i>Acanthis flammea</i> (L.)		+					
325	Чечевиця	<i>Carpodacus erythrinus</i> Pall.		+					
326	Шишкар ялиновий	<i>Loxia curvirostra</i> (L.)		+					
327	Костогриз	<i>Coccothraustes coccothraustes</i> (L.)		+					
328	Просянка	<i>Emberiza calandra</i> Linnaeus, 1758		+					
329	Вівсянка звичайна	<i>Emberiza citrinella</i> L		+					
330	Вівсянка очеретяна	<i>Emberiza schoeniclus</i> (L.)		+					
331	Пуночка	<i>Plectrophenax nivalis</i> (L.)		+					
332	Заєць білий	<i>Lepus timidus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+					
333	Ховрах крапчастий	<i>Spermophilus suslicus</i> (Güldenstädt, 1770)	+	+					+
334	Мишівка темна	<i>Sicista severtzovi</i> (Ognev, 1935)	+						
335	Тушкан великий	<i>Allactaga major</i> (Kerr, 1792)	+						+
336	Хом'ячок сірий	<i>Cricetulus migratorius</i> (Pallas, 1773)	+						
337	Хом'як звичайний	<i>Cricetus cricetus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
338	Строкатка степова	<i>Lagurus lagurus</i> (Pallas, 1773)	+						
339	Мідиця мала	<i>Sorex minutus</i> (Linnaeus, 1766)		+					
340	Рясоніжка мала	<i>Neomys anomalus</i> (Cabrera, 1907)	+	+					
341	Білозубка білочерева	<i>Crocidura leucodon</i> (Hermann, 1780)	+	+					
342	Нічниця Брандта	<i>Myotis brandtii</i> (Eversmann, 1845)	+	+		+		+	
343	Нічниця ставкова	<i>Myotis dasycneme</i> (Boie, 1825)	+	+		+		+	+
344	Нічниця водяна	<i>Myotis daubentonii</i> (Kuhl, 1817)	+	+		+		+	
345	Нічниця Наттерера/нічниця в'їчаста	<i>Myotis nattereri</i> (Kuhl, 1817)	+	+		+		+	
346	Вухань бурий	<i>Plecotus auritus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+		+		+	
347	Вечірниця мала	<i>Nyctalus leisleri</i> (Kuhl, 1818)	+	+		+		+	
348	Вечірниця руда	<i>Nyctalus noctula</i> (Schreber, 1774)	+	+		+		+	
349	Вечірниця велетенська	<i>Nyctalus lasiopterus</i> (Schreber, 1774)	+	+		+		+	+
350	Нетопир середземноморський	<i>Pipistrellus kuhli</i> (Kuhl, 1817)	+	+		+		+	
351	Нетопир лісовий	<i>Pipistrellus nathusii</i> (Keyserling et Blasius, 1839)	+	+		+		+	
352	Нетопир звичайний	<i>Pipistrellus pipistrellus</i> Schreber, 1774	+	+		+		+	
353	Нетопир-пігмей	<i>Pipistrellus pygmaeus</i> (Leach, 1825)	+	+		+		+	
354	Кажан двоколірний	<i>Vespertilio murinus</i> Linnaeus, 1758	+	+		+		+	
355	Кажан пізній	<i>Eptesicus serotinus</i> (Schreber, 1774)	+	+		+		+	
356	Вовк	<i>Canis lupus</i> L.		+					
357	Горностай	<i>Mustela erminea</i> Linnaeus, 1758	+	+					
358	Ласка	<i>Mustela nivalis</i> Linnaeus, 1766		+					
359	Норка європейська	<i>Mustela lutreola</i> Linnaeus, 1761	+	+					+
360	Тхір лісовий	<i>Mustela putorius</i> Linnaeus, 1758	+	+	+	+			+
361	Тхір степовий	<i>Mustela eversmanni</i> Lesson, 1827	+	+					
362	Куниця лісова	<i>Martes martes</i> Linnaeus, 1758		+					
363	Перегузня	<i>Vormela peregusna</i> Gldenstdt, 1770	+	+					+
364	Борсук європейський	<i>Meles meles</i> Linnaeus, 1758		+					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
365	Видра річкова	<i>Lutra lutra</i> Linnaeus, 1758	+	+	+				+	+
366	Лось європейський	<i>Alces alces</i> Linnaeus, 1758		+						
Усього			167	243	30	141	76	14	42	31

Перелік видів тварин, які охороняються і які з'явилися чи зникли в регіоні за останні три роки

Таблиця 40

Назва виду	З'явилися			Зникли			Причина		
	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік
1	2			3			4		
Жовна чорна, або дятел чорний (<i>Dryocopus martius</i>)		+			-		Розширення гніздового ареалу		

Інформація про чужорідні види тварин

Таблиця 41

Назва виду (українська, латинська)	Результати досліджень, заходи контролю чисельності*
1	2
Дрейсена річкова (Тригранка річкова) <i>Dreissena polymorpha</i> (Pallas, 1771)	-
Амфіпода <i>Pontogammarus robustoides</i> (Sars, 1894)	-
Сосновий насінневий клоп <i>Leptoglossus occidentalis</i> Heidemann, 1910	-
Гармонія азійська, або далекосхідна, або сонечко-арлекін <i>Harmonia axyridis</i> (Pallas, 1773)	-
Колорадський жук <i>Leptinotarsa decemlineata</i> (Say, 1824)	-
В'язовий пильщик-зигзаг <i>Aproceros leucopoda</i> (Takeuchi, 1939)	-
Майхинський непарний короїд <i>Anisandrus maiche</i> (Kurenzov, 1941)	-
Трихоферус східний <i>Trichoferus campestris</i> (Faldermann, 1835)	-
Далекосхідний несправжній слоник <i>Exechesops bippon62s</i> Frieser, 1995	-
Американський білий метелик <i>Huphantria cunea</i> Dru Drury, 1773	-
Мінуюча міль каштанова <i>Cameraria ohridella</i> Deschka & Dimic, 1986	-
Липовий мінер, або липова міль-строкатка <i>Phyllonorycter issikii</i> Kumata, 1963	-
Білоакацієвий мінер <i>Phyllonorycter robiniella</i> (Clemens, 1859).	-
Міль картопляна <i>Phthorimaea operculella</i> Zell.	-

1	2
Тюлька чорноморсько-азовська <i>Clupeonella cultriventris</i> (Nordmann, 1840)	-
Амур білий <i>Stenopharyngodon idella</i> (Valenciennes, 1844)	-
Чебачок амурський <i>Pseudorasbora parva</i> (Temminck et Schlegel, 1846)	-
Товстолобик строкатий <i>Aristichthys nobilis</i> (Richardson, 1845)	-
Товстолобик білий <i>Hypophthalmichthys molitrix</i> (Valenciennes, 1844)	-
Буфало великоротий <i>Ictiobus cyprinellus</i> (Valenciennes, 1844)	-
Канальний сомик плямистий <i>Ictalurus punctatus</i> (Rafinesque, 1818)	-
Гамбузія хольбрукська <i>Gambusia holbrooki</i> Girard, 1859	-
Мала південна колючка <i>Pungitius platygaster</i> (Kessler, 1859)	-
Риба-голка пухлощока <i>Syngnathus abaster</i> Risso, 1827	-
Фазан звичайний <i>Phasianus colchicus</i> Linnaeus, 1758	-
Норка американська <i>Mustela vison</i> (Schreber, 1777)	-
Єнотоподібний (уссурійський) собака <i>Nyctereutes procyonoides</i> (Gray, 1834)	-
Миша хатня <i>Mus musculus</i> (Linnaeus, 1758)	-
Щур сірий, пацюк сірий <i>Rattus norvegicus</i> (Berkenhout, 1769)	-
Ондатра <i>Ondatra zibethicus</i> (Linnaeus, 1766)	-
Олень плямистий <i>Cervus ippon</i> (Temminck, 1838)	-
Лань <i>Dama dama</i> (Linnaeus, 1758)	-

Примітка: *- інформація щодо результатів досліджень та про заходи контролю чисельності чужорідних видів тварин відсутня.

Динаміка чисельності основних видів мисливських тварин (особин)

Таблиця 42

Види мисливських тварин	2019 рік	2020 рік	2021 рік
1	4	5	2
Лось	33	34	41
Олень благородний	518	472	471
Олень плямистий	361	420	486
Лань	14	30	34
Козуля	8562	8519	8907
Кабан	761	916	1184
Бобер			2005
Бабак			16985
Куниця лісова			940

Добування основних видів мисливських тварин (особин)

Таблиця 43

Рік	Види мисливських тварин	Затверджений ліміт добування	Видано ліцензій	Добуто	Не використано ліцензій	Причина невикористання
1	2	3	4	5	6	7
2018	Олень благородний	22	16	10	6	Заборона полювання у зв'язку з карантинними обмеженнями через АЧС (в порядку депопуляції за 2018 рік відстріляно 28 кабанів, всього добуто кабана 71; несприятливі погодні умови; відсутність попиту на бобра, куницю та козулю.
	Олень плямистий	27	18	4	14	
	Козуля	532	482	358	78	
	Кабан	132	74	20	43	
	Бобер	4	1	0	1	
	Куниця лісова	8	0	0	0	
2019	Олень благородний	21	12	9	9	Несприятливі погодні умови; відсутність попиту на бобра, куницю та козулю.
	Олень плямистий	23	23	7	0	
	Козуля	565	464	378	101	
	Кабан	114	79	9	35	
	Бобер	4	0	0	4	
	Бабак	85	85	71	0	
	Куниця лісова	1	0	0	1	
2020	Олень благородний	22	15	9	5	Несприятливі погодні умови; відсутність попиту на бобра, та куницю.
	Олень плямистий	25	20	13	2	
	Козуля	548	492	409	55	
	Кабан	114	92	17	34	
	Бобер	1	1	0	1	
	Бабак	130	130	112	18	
	Куниця лісова	6	6	0	6	
2021	Олень благородний	22	13	2	11	Захворюваність на COVID-19 як мисливців, так і штатних працівників господарств в сезон полювання, несприятливі погодні умови (відсутність снігу), слабкий попит на козулю і бобра, початок активних бойових дій на території області у зв'язку із агресією російської федерації, що унеможливило провести достовірний аналіз сезону полювання 2021/2022 років.
	Олень плямистий	32	27	10	17	
	Козуля	586	529	149	376	
	Кабан	130	105	6	94	
	Бобер	2	0	0	0	
	Бабак	0	0	0	0	
	Куниця лісова	6	0	0	0	

Динаміка вилову риби

Таблиця 44

Рік	Назва водного об'єкта	Затверджений ліміт вилову, тонн/рік	Фактичний вилов, тонн/рік
1	2	3	4
2019	Ставок на р. Бичок, розташований біля с. Василівка	48,000	35,065
	Воскресенівське водосховище	33,500	0,000
	Олександрівське водосховище	42,900	41,460
	Водосховища на річці Братениця в с. Івано-Шийчине	48,130	48,130
	Ставок біля с. Куп'єваха	24,500	24,500
	Ставок на р. Березівка басейн р. Ворскла	12,020	11,768
	Богуславська водойма	37,900	37,345
	Першотравнева водойма	11,900	11,900
	Ставок №1 в с. Черемушна	5,485	4,673
	Ставок №2 біля с. Черемушна	9,030	8,042
	Великобурлуцьке водосховище	49,840	47,671
	Став «Приколотнянське водосховище»	16,800	16,758
	Водойма-охолоджувач Зміївської ТЕС оз.Лиман	176,000	175,2435
	Рогозянське водосховище	78,600	10,903
	Ставок № 1 біля с. Вірнопілля	31,900	31,895
	Ставок № 4 біля с. Вірнопілля	15,000	15,000
	Ставок № 6 біля с. Вірнопілля	10,000	10,000
2019	Ставок біля с. Мала Комишуваха	13,000	13,000
	Ставок біля с. Комарівка	30,000	29,977
	Кам'янське водосховище	100,500	100,497
	Ковалівське водосховище	40,130	40,130
	Бідилівське водосховище	25,950	25,950
	Кобзівське водосховище	25,400	25,400
	Мирошниківське в-ще біля с.Мирошніківка	31,000	3,463
	Старовірівське в-ще	41,300	41,300
	Ставок № 1 біля с. Бахметівка	2,900	2,839
	Ставок № 2 біля с. Бахметівка	3,140	3,001
	Берекське в-ще	34,500	34,500
	Ставок в с.Верхній Бишкін	12,000	12,000
	Ставок на р.Орілька біля с. Кашпурівка	10,4700	10,323
	Ставок роз. в урочищі Ростиня	6,1200	6,120
	Ставок розташований біля с. Кутузівка	8,0000	7,966
	Муромське в-ще	46,0300	45,035
	Трав'янське в-ще	63,5600	59,965
	В'ялівське водосховище	61,7600	54,603
	Ставок біля с. Стара Московка Коротичанської с/р	7,5000	6,310
	Кулиничівський ставок	7,850	7,850
	Печенізьке водосховище	252,000	226,135
	Водосховище в с. Іванівка	32,000	31,900
	Ставок біля с. Старовірівка	7,370	7,370
	Ставок «Полковницький»	5,970	5,960
	Ставок «Полковницький-2»	6,260	6,250
	Ставок «Полковницький-3»	11,930	11,920
	Орільське (Орільківське) водосховище	48,520	7,1162
	Старогниличанське водосховище	3,900	3,715
	Ставок розташований біля с. Троїцьке	3,360	3,319
	Ставок «Першотравневий»	4,030	4,021
	Лозовеньківське водосховище	19,110	0,000

1	2	3	4
2019	Ставок №1 в с. Шийківка	1,810	1,641
	Ставок №2 в с. Шийківка	1,210	1,127
	Корбино-Іванівське водосховище	13,340	2,101
	Ставок, розташований біля с. Петропавлівка	2,720	2,686
	Ставок, розташований на р. Гнилиця біля с. Стара Гнилиця	6,796	6,765
	Ставок розташований у балці Вовчий Яр біля с. Пільна	1,950	1,950
	Шевелівське водосховище	13,200	2,472
	Матвіївське водосховище	25,500	25,500
	Уплатнівське водосховище	6,900	0,000
	Ставок на р. Карамушина біля с. Шевченкове	2,500	2,497
	Ставок, роз. у лівобережній балці р. Мокрий Мерчик біля с.Війтейки	0,950	0,949
	Забродівське водосховище	6,190	5,894
	Ставок, роз. у лівобереж. балці р.Мокрий Мерчик біля с. Тетюшине	0,000	0,000
	Ставок, роз. у балці В'язовий Яр*	0,000	0,000
	Ставок, розтонн у лівобережній балці р. Стариця	0,000	0,000
	Ставок № 1, роз. на р. Мерла біля с. Писарівка	5,200	4,960
	Ставок, розташований на р.Мерла біля с.Рясне	2,080	2,001
	Ставок № 2, розташований на р.Мерла біля с. Писарівка	2,900	2,900
	Ставок № 5, розташований на р. Мерла біля с.Рясне	0,000	0,000
	Ставок «Новий», розташований у с.Сінне	1,5300	1,527
	Вищесолоненське водоймище	8,540	8,540
	Верхній Старолуботинський ставок, розташований біля м. Люботин	7,710	7,308
	Ставок, розташований в ур. Кульма біля с.Бугроватка	0,590	0,525
	Ставок, роз. на р.Мокрий Мерчик біля с.Новий Мерчик	5,230	5,230
	Новомиколаївське водосховище	10,060	0,000
	Ставок, розташований на річці Теплянка біля с. Морозівка на території Морозівської та Савинської с/р	0,970	0,970
	Став Певний, розташований на р. Мерефа біля м. Люботин на території Люботинської м/р	0,210	0,210
	Ставок, розташований на правій притоці р. Мерчик у с.Хрущова Микитівка	0,200	0,188
	Ставок, розташований у лівобережній балці р.Рябинка біля с.Дмитрівка	2,850	2,775
	Ставок, розташований на р. Теплянка біля с. Морозівка на території Морозівської с/р	1,760	0,000
	Ставок, розташований на правобережній балці р.Великий Бурлук біля с. Новоселівка на території Великобурлуцької с/р	2,166	1,502
	Ставок, розташований на р.Березівка на території Полковомикиївської с/р Богодухівського р-ну	2,200	2,200
Авангардівське водосховище, розташоване на р. Гнилиця біля с.Нова Гнилиця	1,569	1,424	
Ставок, розташований у лівобережній балці р.Велика Бабка біля с.Перемога на території Тернівської сільської ради	0,000	0,000	
2020	Ставок на р. Бичок, розташований біля с.Василівка	48,000	30,204
	Олександрівське водосховище	43,100	37,075
	Водосховища на річці Братениця в с. Івано-Шийчине	48,130	47,43
	Ставок біля с.Куп'єваха	24,500	24,5
	Ставок на р.Березівка басейн р. Ворскла	12,020	7,616

1	2	3	4
	Богуславська водойма	37,900	0
	Першотравнева водойма	11,900	11,9
	Ставок №1 в с. Черемушна	5,485	4,885
	Ставок №2 біля с. Черемушна	9,030	8,024
	Великобурлуцьке водосховище	49,840	45,652
	Став «Приколотнянське водосховище»	16,800	15,718
	Водойма-охолоджувач Зміївської ТЕС оз.Лиман	176,000	176,104
	Рогозянське водосховище	72,800	71,9
	Ставок № 1 біля с. Вірнопілля	31,900	31,89
	Ставок № 4 біля с. Вірнопілля	15,000	15
	Ставок № 6 біля с. Вірнопілля	10,000	10
	Ставок біля с. Мала Комишуваха	13,000	13
	Ставок біля с. Комарівка	30,000	29,993
	Кам'янське водосховище	100,500	100,495
	Ковалівське водосховище	40,130	40,13
	Бідилівське водосховище	26,150	25,65
	Кобзівське водосховище	25,400	25,175
	Мирошниківське в-ще біля с.Мирошніківка	31,000	0
2020	Старовірівське в-ще	41,300	41,3
	Ставок № 1 біля с. Бахметівка	2,900	2,9
	Ставок № 2 біля с. Бахметівка	3,140	2,743
	Берекське в-ще	34,500	18,975
	Ставок в с.Верхній Бишкін	12,000	12
	Ставок на р.Орілька біля с. Кашпурівка	10,470	4,26
	Ставок роз.в урочищі Ростиня	6,120	6,12
	Ставок розташований біля с. Кутузівка.	8,000	6,55
	Муромське в-ще	47,130	44,495
	Трав'янське в-ще	63,760	61,553
	В'ялівське водосховище	62,660	42,1
	Ставок біля с. Стара Московка Коротичанської с/р	7,500	4,944
	Куличівський ставок	7,850	7,845
	Печенізьке водосховище	252,000	241,689
	Водосховище в с. Іванівка	32,000	31,9
	Ставок біля с.Старовірівка	9,170	6,878
	Ставок «Полковницький»	5,970	5,942
	Ставок «Полковницький-2»	6,260	6,241
	Ставок «Полковницький-3»	11,930	11,815
	Орільське (Орільківське) водосховище	72,520	11,8
	Старогниличанське водосховище	6,500	6,155
	Ставок розташований біля с. Троїцьке	4,060	4,051
	Ставок «Першотравневий»	4,430	4,156
	Лозовеньківське водосховище*	27,770	0
	Ставок №1 в с. Шийківка	3,020	2,956
	Ставок №2 в с. Шийківка	2,120	1,97
	Корбино-Іванівське водосховище	19,340	10,666
	Ставок, розташований біля с. Петропалівка	4,620	4,593
	Ставок, розташований на р. Гнилиця біля с. Стара Гнилиця	7,596	7,35
	Ставок розташований у балці Вовчий Яр біля с.Пільна	3,350	3,35
	Шевелівське водосховище	15,800	1,546
	Матвіївське водосховище	32,500	32,196
	Уплатнівське водосховище	13,700	13,615
	Ставок на р. Карамушина біля с. Шевченкове	4,700	4,436

1	2	3	4
2020	Ставок, роз. у лівобережній балці р. Мокрий Мерчик біля с.Війтейки	1,950	1,95
	Забродівське водосховище	14,810	14,2
	Ставок, роз. у лівобереж. балці р. Мокрий Мерчик біля с. Тетющине	1,950	1,95
	Ставок, роз. у балці В'язовий Яр	1,900	0
	Ставок, роз. у лівобережній балці р. Стариця	3,500	3,5
	ставка № 1, роз. на р. Мерла біля с. Писарівка	7,900	7,9
	Ставок, розташований на р. Мерла біля с. Рясне	3,090	3,048
	Ставок № 2, розташований на р. Мерла біля с. Писарівка	5,410	5,2
	Ставок № 5, розташований на р. Мерла біля с. Рясне*	3,200	0
	Ставок «Новий», розташований у с. Сінне	3,490	3,490
	Вищесолоненське водоймище	9,040	9,04
	Верхній Старолуботинський ставок, розташований біля м. Люботин*	8,230	0,996
	Ставок, розташований в ур. Кульма біля с. Бугроватка	1,350	1,234
	Ставок, роз. на р. Мокрий Мерчик біля с. Новий Мерчик	8,130	8,13
	Новомиколаївське водосховище	10,060	10,041
	Ставок, розташований на річці Теплянка біля с. Морозівка на території Морозівської та Савинської с/р	2,470	0
	Став Певний, розташований на р. Мерефа біля м. Люботин на території Люботинської м/р	2,010	2,010
	Ставок, розташований на правій притоці р. Мерчик у с. Хрущова Микитівка	1,200	1,200
	Ставок, розташований у лівобережній балці р. Рябинка біля с. Дмитрівка	3,750	3,723
	Ставок, розташований на р. Теплянка біля с. Морозівка на території Морозівської с/р	4,060	0
	Ставок, розташований на правобережній балці р. Великий Бурлук біля с. Новоселівка на території Великобурлуцької с/р	3,276	2,825
	Ставок, розташований на р. Березівка на території Полковомикитівської с/р Богодухівського р-ну	7,000	7
	Авангардівське водосховище, розташоване на р. Гнилиця біля с. Нова Гнилиця	3,439	3,268
	Ставок, розташований у лівобережній балці р. Велика Бабка біля с. Перемога на території Тернівської сільської ради	2,260	0
	Став площею 10,5 га на землях Богуславської сільської ради	0,650	0,645
	Став площею 10,75 га на землях Вікторівської сільської ради	0,900	0,777
	Ставок, розташований на річці Грушева та балці Водяна (басейн р. Орчик) біля с. Водяна Балка на території Минківської сільської ради *	2,330	0
Воскресенівське водосховище Богодухівського району Харківської області	33,500	3,105	
2021	Ставок на р. Бичок, розташований біля с. Василівка	48,000	3,076
	Олександрівське водосховище	43,200	37,170
	Водосховище на річці Братениця в с. Івано-Шийчине	48,130	47,430
	Ставок біля с. Куп'єваха	24,500	24,500
	Ставок на р. Березівка басейн р. Ворскла	12,020	8,648
	Першотравнева водойма	11,900	11,900

1	2	3	4
2021	Ставок №1 в с. Черемушна	5,485	5,485
	Ставок №2 біля с. Черемушна	9,030	9,030
	Великобурлуцьке водосховище	49,840	36,230
	Став «Приколотнянське водосховище»	16,800	14,164
	Водойма-охолоджувач Зміївської ТЕС оз.Лиман	176,000	174,095
	Рогозянське водосховище	73,000	35,370
	Ставок № 1 біля с. Вірнопілля	31,900	31,890
	Ставок № 4 біля с. Вірнопілля	15,000	15,000
	Ставок № 6 біля с. Вірнопілля	10,000	10,000
	Ставок біля с. Мала Комишуваха	13,000	13,000
	Ставок біля с. Комарівка	30,000	29,997
	Кам'янське водосховище	100,500	100,497
	Ковалівське водосховище	40,130	23,830
	Бідилівське водосховище	26,350	26,350
	Кобзівське водосховище	25,400	25,400
	Мирошниківське водосховище біля с. Мирошниківка*	31,000	0,000
	Старовірівське водосховище	41,300	28,600
	Ставок № 1 біля с. Бахметівка	2,900	2,900
	Ставок № 2 біля с. Бахметівка	3,140	3,140
	Берекське водосховище	34,500	34,500
	Ставок в с.Верхній Бишкін	12,000	12,000
	Ставок на р.Орілька біля с. Кашпурівка	10,4700	0,000
	Ставок розташований в урочищі Ростиня	6,1200	6,120
	Ставок розташований біля с. Кутузівка.	8,0000	7,578
	Муромське водосховище	47,1300	47,080
	Трав'янське водосховище	63,7600	63,500
	В'ялівське водосховище	63,560	37,440
	Ставок біля с. Стара Московка Коротичанської с/р	7,5000	6,480
	Кулиничівський ставок	7,850	7,850
	Печенізьке водосховище	252,000	214,022
	Водосховище в с. Іванівка	32,000	32,000
	Ставок біля с.Старовірівка	9,170	6,878
	Ставок «Полковницький»	5,970	5,942
	Ставок «Полковницький-2»	6,260	6,241
	Ставок «Полковницький-3»	11,930	11,815
	Старогниличанське водосховище	8,500	8,165
	Ставок розташований біля с. Троїцьке	4,060	4,078
	Ставок «Першотравневий»	4,430	3,532
	Лозовеньківське водосховище*	29,020	0,000
	Ставок №1 в с. Шийківка	3,020	2,202
	Ставок №2 в с. Шийківка	2,120	1,537
	Корбино-Іванівське водосховище*	22,840	11,072
	Ставок, розташований біля с. Петропавлівка	6,520	6,119
Ставок, розташований на р. Гнилиця біля с. Стара Гнилиця	9,096	4,496	
Ставок розташований у балці Вовчий Яр біля с. Пільна	3,750	3,750	
Шевелівське водосховище*	15,800	15,675	
Матвіївське водосховище	38,800	38,500	
Уплатнівське водосховище	18,200	14,402	
Ставок на р. Карамушина біля с. Шевченкове	7,100	6,796	
Ставок, роз. у лівобережній балці р. Мокрий Мерчик біля с. Війтейки	2,760	2,689	

1	2	3	4
2021	Забродівське водосховище	27,640	22,476
	Ставок, роз. у лівобереж. балці р.Мокрий Мерчик біля с. Тетюшине	2,770	2,770
	Ставок, роз. у балці В'язовий Яр	2,690	0,210
	Ставок, розт. у лівобережній балці р. Стариця	5,100	5,100
	ставка № 1, роз. на р. Мерла біля с. Писарівка	10,000	6,600
	Ставок, розташований на р.Мерла біля с.Рясне	3,490	3,481
	Ставок № 2, розташований на р.Мерла біля с. Писарівка	6,110	5,260
	Ставок № 5, розташований на р. Мерла біля с.Рясне*	3,200	0,000
	Ставок «Новий», розташований у с.Сінне	4,990	4,800
	Вищесолоненське водоймище	9,540	0,000
	Верхній Старолуботинський ставок, розташований біля м. Люботин*	8,680	0,000
	Ставок, розташований в ур. Кульма біля с.Бугроватка	2,700	2,104
	Ставок, роз. на р.Мокрий Мерчик біля с. Новий Мерчик	13,130	13,130
	Новомиколаївське водосховище	13,660	5,842
	Став Певний, розташований на р. Мерефа біля м. Люботин на території Люботинської м/р*	2,510	0,000
	Ставок, розташований на правій притоці р. Мерчик у с.Хрущова Микитівка	2,400	2,391
	Ставок, розташований у лівобережній балці р. Рябинка біля с. Дмитрівка	4,550	4,374
	Ставок, розташований на р. Теплянка біля с. Морозівка на території Морозівської с/р	8,360	7,620
	Ставок, розташований на правобережній балці р. Великий Бурлук біля с. Новоселівка на території Великобурлуцької с/р	7,576	6,065
	Ставок, розташований на р.Березівка на території Полковомикитівської с/р Богодухівського р-ну	9,800	9,800
	Авангардівське водосховище, розташоване на р. Гнилиця біля с.Нова Гнилиця	5,939	5,742
	Ставок, розташований у лівобережній балці р. Велика Бабка біля с. Перемога на території Тернівської сільської ради	2,860	0,000
	Став площею 10,5 га на землях Богуславської сільської ради	1,030	0,000
	Став площею 10,75 га на землях Вікторівської сільської ради	1,550	1,188
	Ставок, розташований на річці Грушева та балці Водяна (басейн р. Орчик) біля с. Водяна Балка на території Минківської сільської ради*	5,480	0,000
	Ділянка акваторії Червонооскільського (Оскільського) водосховища**	10,690	0,000
	Частина Червонооскільського водосховища (с. Сенькове до РЛП «Червонооскільський»)	42,410	3,851
	Воскресенівське водосховище Богодухівського району Харківської області	33,500	0,733

Примітка: * – Режим подано на скасування.

** – Підготовчий етап для промислового лову.

Кількість виявлених фактів браконьєрства

Таблиця 45

Роки	Виявлено фактів браконьєрства, од.
1	2
2019 рік	1 121
2020 рік	1 071
2021 рік	797

Перелік природоохоронних заходів і наукових досліджень щодо стану дикої фауни і заходів, вжитих щодо охорони тваринного світу, у тому числі на виконання вимог міжнародних договорів України у галузі дикої фауни та рішень її керівних органів

Таблиця 46

Назва, терміни та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець /виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, вказується посилання)
1	2	3	4
Нові види у фауні НПП «Гомільшанські ліси»	–	НПП «Гомільшанські ліси»	Розділ 5, Підрозділ 1, глава 1 «Літопису природи» за 2021 рік; Публікації у міжнародній базі GBIF
Моніторинг видового складу та чисельності фонових і рідкісних видів фауни	–	НПП «Гомільшанські ліси»	Розділ 5, Підрозділ 2 «Літопису природи» за 2021 рік; Наукові публікації, в т.ч. у міжнародній базі GBIF (рекреаційного рибальства у Харківській області // Сучасні проблеми теоретичної і практичної іхтіології: матеріали XIV Міжнародної іхтіологічної науково-практичної конференції.- Харків: Факт, 2021. – С. 44-48. Ostras D.A., <u>Honcharov N.L.</u> , Mikson K.B. Current knowledge of the Ukrainian lamprey <i>Eudontomyzon mariae</i> (Berg, 1931) within Ukrainian rivers // Сучасні проблеми теоретичної і практичної іхтіології: матеріали XIV Міжнародної іхтіологічної науково-практичної конференції.- Харків: Факт, 2021. – С. 130-133. Туразіані Г.Д., <u>Гончаров Г.Л.</u> Дослідження іхтіофауни річок басейну Дніпра на території Харківської області // Сучасні проблеми теоретичної і практичної іхтіології: матеріали XIV Міжнародної іхтіологічної науково-практичної конференції.- Харків: Факт, 2021. – С. 186-192. Кіян Т.М., Сідоровський С.А., <u>Гончаров Г.Л.</u> Угрупування безхребетних як основа живлення звичайного окуня: елективність та екстенсивність // «Харківські зоологічні читання з зоології безхребетних, присвячені пам'яті професора Є. І. Лукіна» Матеріали других Харківських зоологічних читань з зоології безхребетних, присвячених пам'яті професора Є. І. Лукіна. – Харків: ХНУ, 2021. - С. 17-20. Староверова А.Я., Сідоровський С.А.,

1	2	3	4
			<p><u>Гончаров Г.Л., Утевський С.Ю.</u> Видове різноманіття прісноводних м'якунів НПП «Святі гори» // «Харківські зоологічні читання з зоології безхребетних, присвячені пам'яті професора Є. І. Лукаша» Матеріали других Харківських зоологічних читань з зоології безхребетних, присвячених пам'яті професора Є. І. Лукаша. – Харків: ХНУ, 2021. – С. 47-50.</p> <p><u>Honcharov H, Turaziani H, Djakov V, Sidorovskiy S (2021).</u> Fauna of water bodies of 'Sviati Hory' National Park and its vicinity. Ukrainian Nature Conservation Group (NGO). Occurrence dataset https://doi.org/10.15468/8wnwsc accessed via GBIF.org on 2021-12-14.</p> <p>С.Г. Вітер, бази GBIF: https://www.gbif.org/uk/dataset/ffc0834b-f129-4821-b626-0f23e18be6b8?fbclid=IwAR3Cp8Sk8gPq8Zy_PMpSbXrYqbE1p-ntu0A2KytpPHgTz5ZnLLPxp9O-KI https://www.gbif.org/uk/dataset/e94aabf1-9de7-4bea-83c8-31fef8c04d83?fbclid=IwAR1JQY7KIMDBhLTIeN8nS0FtLNXCBQNYlPbivskgYA6tBzIRhQmTLxOQ0 https://www.gbif.org/uk/dataset/ccbb9066-364a-4a3d-8546-0e3cc04040e3?fbclid=IwAR1L9OAUEqM5NWMQMpM33nl7ipQvuDN5P-kGh2rozLp1NFXyw32_L6cr48 https://www.gbif.org/uk/dataset/dafd8887-3fad-4804-b629-f96cc85c1a95?fbclid=IwAR2BIJmC3II7y6H5jHzzJXGeG9M7sLZZAhQA_uRvd2BoAeBughMaxSmNhx0 https://www.gbif.org/uk/dataset/e1c67ddd-1027-4ed0-9835-bd7480c24aee?fbclid=IwAR1Gry1UN4mQjWvoqnCwpItQ7nw-tm6Zay3-lk187rVzPZKJv7ATwNdJKnU</p>
Фенологічні дослідження, тваринний світ	–	НПП «Гомільшанські ліси»	Розділ 7, підрозділ 7.2 «Літопису природи» за 2021 рік.
Природоохоронні рекомендації – збереження фауни, розширення регіональної мережі ПЗФ та Емеральду	–	НПП «Гомільшанські ліси»	Розділ 6 «Літопису природи» за 2021 рік
Вплив господарської діяльності		НПП «Гомільшанські ліси»	Розділ 8 «Літопису природи» за 2021 рік
Дослідження стану популяцій рослин та тварин згідно програми Літопису природи			Результати докладно представлені у 10 томі Літопису природи НПП «Слобожанський»
Дослідження з інвентаризації фауни	749 945,72 грн	НПП «Слобожанський»	За 2021 рік виявлено та визначено 25 раніше невідомих для НПП

1	2	3	4
(збір та обробка даних щодо видового складу та розповсюдження тварин)			«Слобожанський» види. Серед них 2 види кільчатих червів, 1 - ракоподібні, 22 - комах. Більша увага була приділена безхребетним тваринам
Обліки бобра європейського (<i>Castor fiber</i>)	–	НПП «Слобожанський»	Проведено обліки бобрів у водоймах НПП «Слобожанський». Виявлено різке зниження його
Обліки ратичних тварин	–	НПП «Слобожанський»	Проведено оцінку чисельності та розповсюдження ратичних тварин на основі аналізу зустрічей
Обліки чаплі сірої та лелеки білого	–	НПП «Слобожанський»	Проведено облік гнізд та пташенят чаплі сірої та лелеки білого. Стан популяцій цих видів задовільний, чисельність лелеки білого зростає
Обліки плазунів та земноводних	–	НПП «Слобожанський»	Проведено маршрутні обліки плазунів та земноводних. Стан популяцій звичайних видів задовільний, частота зустрічі деяких рідкісних видів знизилась
Обліки дрібних хребетних тварин (амфібії, дрібні ссавці) за допомогою наземних пасток	–	НПП «Слобожанський»	Проведено обліки дрібних хребетних тварин (амфібії, дрібні ссавці) за допомогою наземних пасток.
Обліки денних метеликів	–	НПП «Слобожанський»	Проведено маршрутні обліки денних метеликів. Стан популяцій більшості видів, у тому числі видів ЧКУ, задовільний. Чисельність мнемозини за останні 2 роки знижено
Обліки кільчастих черв'яків методом ґрунтових проб	–	НПП «Слобожанський»	Проведено обліки кільчастих черв'яків методом ґрунтових проб
Моніторинг тварин з використанням фотопасток	–	НПП «Слобожанський»	Проведено збір та аналіз даних щодо розповсюдження, активності та чисельності тварин за допомогою фотопасток. Усього цим методом зафіксовано 10 видів
Моніторинг норових хижих ссавців (лисиці та борсука)	–	НПП «Слобожанський»	Проведено обліки та аналіз розташування сховищ лисиці та борсука
Фенологічний моніторинг подій тваринного світу	–	НПП «Слобожанський»	Складено календар природи за 2021 рік
Моніторинг загибелі хребетних тварин на автомобільних шляхах	–	НПП «Слобожанський»	Проведено обліки тварин загиблих на дорогах парку, а також на трасах прилеглих до території парку
Дослідження впливу лісових пожеж на комах та павукоподібних	–	НПП «Слобожанський»	Проведено аналіз змін тваринного світу у ході постпірогенних сукцесій
2. Заходи охорони та відновлення тваринного світу			
Заходи щодо підтримання оптимальної чисельності Оленеподібних на території НПП «Слобожанський»	–	НПП «Слобожанський»	Проведена оцінка чисельності та територіального розподілу видів оленевих (<i>Cervidae</i>), проведено оцінку актуальності встановлення солонців

XI. Природно-заповідний фонд

Станом на 01 січня 2022 року природно-заповідний фонд Харківської області налічує 247 заповідних об'єктів, загальна площа природно-заповідного фонду становить 74,877 тис. га. Із загальної кількості –13 об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення і 234 – місцевого значення. Питома вага площі природно-заповідного фонду у площі адміністративно-територіальної одиниці складає 2,4%.

З метою забезпечення збереження біорізноманіття в регіоні, в рамках виконання Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, в Харківській області проводилася робота з розширення мережі територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Так, у 2018 році за ініціативи обласної державної адміністрації введено до природно-заповідного фонду області три заповідні об'єкти, а саме:

- рішенням Харківської обласної ради від 06.12.2018 № 886-VII створено ентомологічний заказник місцевого значення «Малорогозянський» в Золочівському районі Харківської області орієнтовною площею 14,1 га;

- рішенням Харківської обласної ради від 06.12.2018 № 887-VII оголошено два об'єкти природно-заповідного фонду Харківської області: гідрологічний заказник місцевого значення «Вітрівський» в Балаклійському районі (орієнтовна площа 349,0 га) та ентомологічний заказник місцевого значення «Гаврилівський» в Борівському районі (орієнтовна площа 43,56 га).

У 2019 році розроблено матеріали щодо оголошення орнітологічного заказника місцевого значення «Петрівський» на землях ДП «Красноградське лісове господарство» в межах Красноградського району, орієнтовною площею 758 га.

Протягом 2020 року продовжувалось узгодження питання оголошення орнітологічного заказника місцевого значення «Петрівський» на території Красноградського району з ДП «Красноградське лісове господарство» та щодо створення гідрологічного заказника місцевого значення «Руськолозівський» на території Харківської області.

В рамках виконання Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695, та Стратегії розвитку Харківської області на 2021-2027 роки, у 2021 році підготовлено відповідні матеріали та рішенням Харківської обласної ради від 10.06.2021 № 158-III на території Харківського району Харківської області оголошено гідрологічний заказник місцевого значення «Руськолозівський» площею 33,5 га.

З метою забезпечення збереження біорізноманіття протягом 2021 року в регіоні вживалися наступні заходи щодо створення нових та розширення існуючих об'єктів природно-заповідного фонду:

- погодження питання зміни меж (збільшення на 1,5 тис. га) площі національного природного парку «Дворічанський» – Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України підготовлено проект Указу Президента

України, який пройшов погодження в Харківській обласній державній адміністрації та Кабінеті Міністрів України;

- підготовка матеріалів (погодження із землевласниками та землекористувачами, отримання експертного висновку, погодження в Міністерстві захисту довкілля та природних ресурсів України, інше) та проєкту рішення Харківської обласної ради щодо зміни меж регіонального ландшафтного парку «Фельдман-Екопарк» (збільшення на 450 га) – матеріали надано на розгляд сесії Харківської обласної ради, рішення не підтримано депутатами обласної ради;

- розгляд та схвалення клопотання стосовно створення регіонального ландшафтного парку «Смарагдове джерело» орієнтовною площею 6,1 тис. га, розпочато роботу з визначення землевласників і землекористувачів територій, запропонованих до заповідання, погодження включення земельних ділянок до природно-заповідного фонду, для вирішення проблемних питань створено робочу групу;

- розгляд та схвалення клопотань щодо оголошення ботанічних пам'яток природи місцевого значення «Козацьки дуби» (0,35 га) на території Зміївської міської ради та «Багатовіковий дуб» (0,15 га) на території Новопокровської селищної ради Харківської області, направлено листи щодо погодження оголошення зазначених пам'яток природи, робота триває;

- опрацьовано клопотання ГО «Українська природоохоронна група» щодо зміни меж (розширення) національного природного парку «Слобожанський» (понад 10 тис. га), схвалене Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, з адміністрацією парку визначено поетапний план дій з реалізації питання збільшення площі національного природного парку.

Робота щодо збільшення природних територій та об'єктів заповідного фонду в Харківській області продовжується.

Перелік цінних природних територій, що резервуються для створення нових або розширення існуючих об'єктів ПЗФ

Таблиця 47

Рішення про резервування	Назва території/об'єкта, яку/який запропоновано створити	Площа, га	Місцезнаходження	Підприємство, установа чи організація, у віданні яких перебувають території*
1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник орнітологічний	328,0	Балаклійський район, біля с. Вільхуватка,	–
	Заказник загально – геологічний	23,0	Балаклійський район, біля с. Протопопівка	–
	Заказник ґрунтовий	50,0	Балаклійський район, біля с. Петрівське,	–
	Заказник палеонтологічний	96,6	Барвінківський район, біля с. М.Гаражівка	–
	Заказник ботанічний	256,0	Барвінківський район, біля с. Гаврилівка	–
	Заказник ентомологічний	156,0	Барвінківський район, біля с. Новобогданівка	–
	Заказник ботанічний	222,0	Барвінківський район, між с. Жовтневе, Данилівка і Мала Андріївка	–
	Заказник ботанічний	480,0	Барвінківський район, біля с. Новодмитрівка, Гусарівка	–
	Заказник ботанічний	667,0	Барвінківський район, біля с. Іллічівка і с.Барвінкове	–
	Заказник загально – геологічний	30,0	Барвінківський район, біля с. Велика Комишуваха	–
	Пам'ятка природи геологічна	2,0	Барвінківський район, між с.с. Велика Комишуваха та Гаражівка	–
	Заказник ботанічний	31,1	Близнюківський район, урочище Дягівське	–
	Заказник ботанічний	16,4	Близнюківський район, урочище Орлянське	–
	Заказник ботанічний	22,4	Близнюківський район, урочище Широчанське	–
	Заказник ботанічний	670,0	Близнюківський район, біля с.с. Самійлівка, Бубнове Перше, Широке	–
	Заказник ботанічний	226,0	Близнюківський район, біля с.с. Григорівка, Дмитрівка	–
	Заказник ботанічний	475,0	Близнюківський район, біля с. Криштопівка	–
	Заказник ботанічний	99,1	Близнюківський район, біля с. Бурбулатово	–
	Заказник гідрологічний	173,0	Близнюківський район, біля с. Семенівка	–
	Заказник орнітологічний	64,0	Борівський район, біля с. Підлиман	–
Заказник ентомологічний	6,8	Борівський район, біля с. Гаврилівка	–	
Заказник ентомологічний	7,2	Борівський район, біля с. Андріївка	–	
Заказник ботанічний	170,0	Борівський район, біля с. Острівське	–	
Заказник ботанічний	100,0	Борівський район, біля с.с. Дружелюбівка, Ольгівка	–	
Заказник ботанічний	215,0	Борівський район, біля с. Гаврилівка	–	
Заказник ентомологічний	22,0	Богодухівський район, біля с. Полкова Микитівка	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник ґрунтовий	23,0	Богодухівський район, біля с. Полкова Микитівка	–
	Заказник загально – зоологічний	15,0	Богодухівський район, біля с. Крисине	–
	Заказник ботанічний	3,0	Богодухівський район, біля с. Крисине	–
	Заказник ботанічний	30,0	Богодухівський район, Мерчанське л-во, ур. Байрак,	–
	Заказник орнітологічний	8,6	Богодухівський район, Мерчанське л-во урочище Лоханя, кв. 132, діл. 1-6	–
	Заказник ботанічний	3,0	Валківський район, біля с. Золочівське	–
	Пам'ятка природи ботанічна	20,0	Валківський район, Мерчанське л-во, кв. 73	–
	Заказник гідрологічний	37,0	Валківський район, біля с. Старий Мерчик	–
	Заказник гідрологічний	72,0	Валківський район, біля с.с. Високопілля	–
	Заказник гідрологічний	110,0	Валківський район, біля с. Іллюхівка	–
	Заказник ботанічний	30,0	Валківський район, біля с. Кузьмівка, с.Іллюхівка	–
	Пам'ятка природи	50,0	Валківський район, біля с. Огульці	–
	Заказник ентомологічний	3,5	Великобурлуцький район, урочище Титаренків ліс	–
	Заказник ентомологічний	5,3	Великобурлуцький район, біля селища Литвинівка	–
	Заказник ентомологічний	5,0	Великобурлуцький район, біля с. Гнилиця	–
	Заказник ентомологічний	6,6	Великобурлуцький район, біля с. Малий Бурлук,	–
	Заказник ентомологічний	5,0	Великобурлуцький район, урочище Караван	–
	Заказник ентомологічний	2,5	Великобурлуцький район, урочище Розбита гора	–
	Заказник ентомологічний	5,0	Великобурлуцький район, біля с. Волкове	–
	Заказник ентомологічний	8,0	Великобурлуцький район, біля с. Поягошино	–
	Заказник ентомологічний	3,9	Великобурлуцький район, біля с. Зінькіне	–
	Заказник ентомологічний	100,0	Великобурлуцький район, біля с. Манцівка	–
	Заказник ентомологічний	4,9	Великобурлуцький район, урочище Лисиця	–
	Заказник ентомологічний	6,4	Великобурлуцький район, біля с. Лозове	–
	Заказник ентомологічний	5,0	Великобурлуцький район, біля с. Вороне	–
	Заказник ентомологічний	4,0	Великобурлуцький район, урочище Кругле	–
	Заказник ентомологічний	2,4	Великобурлуцький район, біля с. Сіроярське	–
	Заказник ентомологічний	3,3	Великобурлуцький район, біля с. Берестки	–
Заказник ботанічний	192,0	Великобурлуцький район, біля сел. Червона Хвиля та Зелений гай	–	
Заказник ботанічний	365,0	Великобурлуцький район, біля сел. Підсередне, Гнилиця, Гнилиця I	–	
Заказник гідрологічний	270,0	Великобурлуцький район, біля с. Гнилиця	–	
Заказник ботанічний	630,0	Великобурлуцький район, біля с.с. Рублене, Березняки, Артільне	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник ентомологічний	130,0	Великобурлуцький район, біля с. Хатне	–
	Заказник ботанічний	156,0	Великобурлуцький район, біля с.с. Амбарне, Григорівка	–
	Заказник ентомологічний	140,0	Великобурлуцький район, Біля с.с. Комсомольське, Красноярське	–
	Заказник ботанічний	220,0	Великобурлуцький район, біля с. Мілове	–
	Заказник гідрологічний	50,0	Великобурлуцький район, біля с. Малий Бурлук	–
	Заказник ботанічний	441,0	Великобурлуцький район, біля селища Дорошенкове	–
	Заказник ґрунтовий	45,0	Вовчанський район, біля с. Лошакове	–
	Заказник ґрунтовий	10,0	Вовчанський район, біля с. Нестерне	–
	Заказник ботанічний	10,0	Вовчанський район, біля с. Графське	–
	Заказник ботанічний	101,7	Вовчанський район, Хоромлянське л-во, кв 95, 84, 94, 104, 105	–
	Заказник лісовий	900,0	Вовчанський район, Старосалтівське л-во	–
	Заказник ботанічний	89,2	Вовчанський район, біля с. Жовтневе	–
	Міждержавний заказник ландшафтний	4766,0	Вовчанський район, між с. Огірцеве, Стариця, Жовтневе л-во кв. 1-102	–
	Заказник ботанічний	56,9	Дворічанський район, біля с. Петро – Іванівка, урочище Іванівка	–
	Заказник ботанічний	125,8	Дворічанський район, урочище Новомлинськ	–
	Заказник ботанічний	159,0	Дворічанський район, урочище Корішне	–
	Заказник ентомологічний	30,7	Дворічанський район, урочище Бульбівка	–
	Заказник ботанічний	23,8	Дворічанський район, урочище Хрущівка	–
	Заказник ботанічний	17,1	Дворічанський район, урочище Крючка	–
	Заказник ботанічний	139,7	Дворічанський район, урочище Красне – I	–
	Заказник ботанічний	32,8	Дворічанський район, урочище Приоскілля	–
	Заказник ентомологічний	35,1	Дворічанський район, урочище Парнянське	–
	Заказник ботанічний	199,9	Дворічанський район, біля с.с. Тополі, Кам`янка	–
	Заказник ботанічний	36,2	Дворічанський район, урочище Кривеньке	–
	Заказник ботанічний	78,9	Дворічанський район, урочище Кармаличене	–
	Заказник ботанічний	32,5	Дворічанський район, біля с. Лозова	–
	Заказник ботанічний	8,0	Дворічанський район, урочище Коноплянівка	–
	Заказник ґрунтовий	190,0	Дворічанський район, біля с. Кам`янка	–
Заказник ботанічний	410,0	Дворічанський район, біля с. Колодезне	–	
Заказник ботанічний	250,0	Дворічанський район, біля смт Дворічна	–	
Заказник ландшафтний	1040,0	Дворічанський район, біля с.с. Колодезне, Петро – Іванівка	–	
Заказник ґрунтовий	65,0	Дворічанський район, біля смт Дворічна	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник ґрунтовий	110,0	Дворічанський район, біля с. Колодезне	–
	Заказник ботанічний	266,0	Дергачівський район, урочище Угор	–
	Заказник ґрунтовий	70,0	Дергачівський район, біля с.с. Кудайвка, Гоптівка	–
	Заказник ентомологічний	59,0	Дергачівський район, урочище Велика Яруга	–
	Заказник ґрунтовий	105,0	Дергачівський район, біля селища Слатине	–
	Пам'ятка природи ботанічна	14,7	Дергачівський район, Південне л-во, кв 138, 137	–
	Заказник гідрологічний	1070,0	Зачепилівський район, біля с.с. Сомівка, Займанка, Лиманівка	–
	Заказник гідрологічний	5000,0	Зачепилівський район, біля с.с. Нове – Пекельне, Можарове	–
	Загальнодержавний заказник гідрологічний	400,0	Зачепилівський район, біля с. Залінійне	–
	Заказник ботанічний	100,0	Зміївський район, біля с. Шелудьківка	–
	Гомільшанський природний національний парк	5000,0	Зміївський район, біля с.с. Гайдари, Велика Гомільша, Черкаський Бишкін	–
	Загальнодержавний заказник загально зоологічний	900,0	Зміївський район, від с. Шелудьківка до смт Комсомольське та Лиман	–
	Загальнодержавний заказник	1326,0	Зміївський район, між с.с. Задонецьке, Черкаський Бишкін	–
	Заказник ґрунтовий	120,0	Зміївський район, біля с. Зидьки	–
	Пам'ятка природи ботанічна	27,6	Зміївський район, Задонецьке л-во, кв 72, 73	–
	Загальнодержавний заказник ландшафтний	2250,0	Зміївський район, Мохначанське л-во, кв 21, 24-30, 36-41, 47-51, 57-59, Скрипаївське л-во, кв 1-3, 10-15, 23-29, 37-46, біля с.с. Мохнач та Лісове	–
	Заказник ботанічний	1,0	Зміївський район, біля с. Пролетарське	–
	Заказник лісовий	150,0	Зміївський район, урочище Бірки, Рокитянське л-во,	–
	Загальнодержавний заказник гідрологічний	2000,0	Зміївський район, від с. Тимченки до с. Чемужівка	–
	Пам'ятка природи ботанічна	0,2	Золочівський район, біля с. Сковородинівка	–
	Заказник орнітологічний	30,0	Золочівський район, біля с. Феськи	–
	Заказник гідрологічний	52,0	Золочівський район, біля с. Цупівка	–
	Заказник гідрологічний	170,0	Золочівський район, біля с. Рясне	–
	Загальнодержавний заказник ландшафтний	26000,0	Ізюмський район, Ізюмський ДЛГ	–
	Заказник загально геологічний	25,0	Ізюмський район, біля с. Кам'янка	–
	Заказник ботанічний	550,0	Ізюмський район, біля с. Бугаївка	–
	Заказник ботанічний	86,0	Ізюмський район, Придонецьке л-во, кв.466, 425-427	–

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник загально геологічний	10,0	Ізюмський район, біля с. Донецьке	–
	Заказник загально геологічний	78,0	Ізюмський район, біля с. Кам'янка	–
	Заказник ботанічний	88,0	Кегичівський район, біля с. Калюжине	–
	Заказник ентомологічний	57,5	Кегичівський район, біля с. Шевченкове	–
	Заказник ентомологічний	17,1	Кегичівський район, біля с. Медведівка	–
	Заказник ентомологічний	31,8	Кегичівський район, урочище Водокачка	–
	Заказник орнітологічний	88,0	Кегичівський район, біля с. Власівка	–
	Заказник ботанічний	1126,0	Кегичівський район, біля с.с. Парасковія, Комунарівка, Калюжине	–
	Заказник гідрологічний	109,0	Кегичівський район, біля с. Коханівка	–
	Заказник ботанічний	170,0	Кегичівський район, біля с. Олександрівка	–
	Заказник ботанічний	3,7	Коломацький район, біля с. Григорівка	–
	Заказник гідрологічний	6,9	Краснокутський район, біля с. Чернечина	–
	Заказник гідрологічний	1,0	Краснокутський район, біля с. Любівка	–
	Пам'ятка природи комплексна	5,0	Краснокутський район, біля с.Городне	–
	Пам'ятка природи комплексна	2,0	Краснокутський район, Пархомівське лісництво	–
	Заказник загально зоологічний	50,0	Краснокутський район, від с.Чернечина до с.Капранське	–
	Заказник загально зоологічний	33,0	Краснокутський район, Володимирівське л-во кв.33	–
	Заказник ботанічний	20,0	Краснокутський район, урочище Лаврики	–
	Загальнодержавний заказник лісовий	3000,0	Краснокутський район, Володимирське л-во, урочище Володимирська дача	–
	Пам'ятка природи ботанічна	19,0	Краснокутський район, Шарівське л-во, кв.28	–
	Заказник ботанічний	308,0	Краснокутський район, с.Каплунівка	–
	Заказник ботанічний	164,0	Краснокутський район, біля с. Пархомівка	–
	Заказник ботанічний	30,0	Куп'янський район, Біля с. Орлянка	–
	Заказник загально зоологічний	48,6	Куп'янський район, урочище Липове	–
	Заказник ботанічний	290,0	Куп'янський район, біля с. Осадькове	–
	Заказник ентомологічний	5,0	Куп'янський район, урочище Карпівський ліс	–
	Заказник ботанічний	25,2	Куп'янський район, біля с. Калинове	–
	Заказник ентомологічний	14,3	Куп'янський район, біля с. Тищенківка	–
	Заказник загально зоологічний	25,5	Куп'янський район, біля с. Дорошівка	–
	Заказник ґрунтовий	68,0	Куп'янський район, біля с.Сеньок	–
	Заказник ботанічний	6,0	Куп'янський район, біля с. Нечволодівка	–
	Заказник ботанічний	30,0	Куп'янський район, біля с. Кислівка	–
Заказник ботанічний	360,0	Куп'янський район, біля с. Миколаївка	–	
Заказник ентомологічний	160,0	Куп'янський район, біля с. Цибівка	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник ботанічний	150,0	Куп`янський район, біля с. Кругляківка до кордону з Луганською обл.	–
	Заказник ентомологічний	7,0	Лозівський район, біля с. Миколаївка, балка Благовіщенська	–
	Заказник загальногеологічний	10,0	Лозівський район, біля с. Смирнівка	–
	Заказник орнітологічний	420,0	Нововодолазький район, біля с. Старовірівка	–
	Заказник загально зоологічний	55,0	Нововодолазький район, біля с. Вільхуватка, Ватутіне	–
	Заказник ботанічний	40,0	Нововодолазький район, біля с. Федорівка	–
	Заказник орнітологічний	156,0	Нововодолазький район, біля с. Парасковія	–
	Заказник ботанічний	103,0	Нововодолазький район, біля с. Охоче	–
	Заказник ботанічний	163,0	Нововодолазький район, біля с. Ліпкуватівка	–
	Заказник ентомологічний	4,0	Первомайський район, урочище «Горіле»	–
	Заказник ентомологічний	8,0	Первомайський район, біля с.с.Отрадове, Петрівка, балка Заяча	–
	Заказник ботанічний	28,0	Первомайський район, біля с. Єфремівка	–
	Заказник ботанічний	100,0	Первомайський район, околиці с. Берека	–
	Заказник ботанічний	330,0	Первомайський район, біля с. Верхній Бишкін	–
	Заказник загальногеологічний	95,0	Первомайський район, біля с. Верхній Бишкін	–
	Заказник ботанічний	643,0	Первомайський район, біля с.с. Єфремівка, Верхня Орілька	–
	Заказник ботанічний	89,0	Первомайський район, біля с. Берека – 1	–
	Ландшафтний регіональний парк	4000,0	Печенізький район, між с.с.Мартова, Артемівка, Борщова	–
	Заказник загальногеологічний	20,0	Сахновщинський район, біля с. Дубові Гряди	–
	Заказник гідрологічний	1400,0	Сахновщинський район, біля с.с. Вел.Чернещина, Мал.Бучки	–
	Заказник ботанічний	34,8	Харківський район, Мереф'янське л-во, кв.78, 101	–
	Заказник ботанічний	30,0	Харківський район, біля с.с. Тимченки, Миргород	–
	Заказник ботанічний	31,5	Харківський район, біля с. Буди, урочище Муховате	–
	Заказник ботанічний	150,0	Харківський район, біля с. Бездлюдівка	–
	Заказник ботанічний	300,0	Харківський район, Бабаївське л-во, кв.16, 17, 18, 20	–
	Заказник ботанічний	150,0	Харківський район, Бабаївське л-во, кв.49, 50	–
Заказник ботанічний	300,0	Харківський район, Мереф'янське л-во, кв.49, 50, 55, 56, 57, 62, 63	–	
Заказник ботанічний	61,0	Харківський район, Мереф'янське л-во, кв. 72, 73, 74	–	
Загальнодержавний заказник гідрологічний	400,0	Харківський район, біля с. Мерефа	–	
Заказник загально-геологічний	70,0	Харківський район, між с.с. Липці і Руські Тишки	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник ботанічний	65,0	Чугуївський район, біля с. Кицівка	–
	Заказник ботанічний	71,6	Чугуївський район, Кочетоцьке л-во, кв.209, 210, 211, 229	–
	Заказник ботанічний	214,5	Чугуївський район, Печенізьке л-во, кв. 44, 45, 46	–
	Заказник загально-геологічний	40,0	Чугуївський район, біля с. Кам'яна Яруга	–
	Пам'ятка природи ботанічна	20,0	Шевченківський район, біля с. Шишківка	–
	Заказник ентомологічний	13,4	Шевченківський район, біля с. Крейдянка	–
	Заказник ботанічний	5,0	Шевченківський район, біля с. Василенкове	–
	Пам'ятка природи ботанічна	4,6	Шевченківський район, біля с. Одрadne	–
	Заказник ботанічний	5,0	Шевченківський район, біля с.Старовірівка	–
	Заказник ентомологічний	5,0	Шевченківський район, біля с. Кравцівка	–
	Заказник ботанічний	4,0	Шевченківський район, біля с. Безмятежне	–
	Заказник ботанічний	7,0	Шевченківський район, біля с. Раївка	–
	Заказник ботанічний	430,0	Шевченківський район, біля с.с. Сподобівка, Дуванка, Федорівка	–
	Заказник ботанічний	360,0	Шевченківський район, між с.с. Новий Бурлук, Аркадівка	–
	Рішення Харківської обласної ради II сесії XXIV скликання від 21.05.2002 «Про затвердження Програми формування національної екологічної мережі в області на 2002-2015 роки»	Ботанічний сад	60,0	м. Харків, Павлово Поле, Саржин Яр, нова територія ботанічного саду
Пам'ятка природи ботанічна		3,0	м. Харків, біля с. Залютине	–
Заказник лісовий		76,0	м. Харків, Сосновий бір (Григорівський бір)	–
Гідрологічний заказник «Леб'язі озера»		500,0	Балаклійський район, с. Мілове, Балаклійський лісгосп, Високобірне лісництво, кв.111-119	–
Загальнозоологічний заказник «Норцівський»		20,0	Балаклійський район, с. Норцівка, Балаклійський лісгосп, Норцівське лісництво, кв. 53	–
Орнітологічний заказник «Бригадирівський»		300,0	Балаклійський район, с. Бригадирівка	–
Гідрологічний заказник «Новопавлівський»		180,0	Близнюківський район, с. Новопавлівка	–
Гідрологічний заказник «Волохівський»		87,0	Вовчанський район, с. Волохівка	–
Гідрологічний заказник «Ізбицький»		50,0	Вовчанський район, с. Ізбицьке	–
Ботанічний заказник «Петрівський»		310,0	Вовчанський район, с. Петрівське	–
Ботанічний заказник «Хотімлянський»		200,0	Вовчанський район, с. Хотімля	–
Гідрологічний заказник «Довгий»		782,0	Дворічанський район, між сел. Красне Перше та Новомлинське	–
Гідрологічний заказник «Дворічний Кут»		115,0	Дергачівський район, с. Дворічний Кут	–

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради II сесії XXIV скликання від 21.05.2002 «Про затвердження Програми формування національної екологічної мережі в області на 2002-2015 роки»	Орнітологічний заказник «Вільховий»	20,0	Дергачівський район, Данилівський лісгосп, Липецьке лісництво, кв. 67-74	–
	Орнітологічний заказник «Скалонівський»	400,0	Зачепилівський район, с. Скалонівка	–
	Орнітологічний заказник «Зачепилівський»	500,0	Зачепилівський район, між смт Зачепилівка та Леб`яже	–
	Орнітологічний заказник «Рунівщинський»	330,0	Зачепилівський район, с. Рунівщина	–
	Орнітологічний заказник «Сухий Лиман»	200,0	Зміївський район, с. Лиман	–
	Гідрологічний заказник «Снігівський»	60,0	Золочівський район, с. Сніги	–
	Ландшафтний заказник «Яремівський»	900,0	Ізюмський район, с. Яремівка, Ізюмський район, Студенецьке лісництво, кв. 135,136,142-144,148-152	–
	Іхтіологічний заказник «Студенецький»	10,0	Ізюмський район, с. Студенок	–
	Ботанічний заказник «Шляховий»	60,0	Коломацький район, с. Шляхове	–
	Ботанічний заказник «Петрівський»	500,0	Красноградський район, с. Петрівка	–
	Гідрологічний заказник «Пристін»	1000,0	Куп`янський район, між с. Петрівка та Пристін	–
	Гідрологічний заказник «Сеньківський»	200,0	Куп`янський район, с. Сенькове	–
	Орнітологічний заказник «Миролубівський»	608,0	Лозівський район, с. Миролубівка	–
	Гідрологічний заказник «Староводолазький»	40,0	Нововодолазький район, с. С.Водолага	–
	Гідрологічний заказник «Красивий»	400,0	Первомайський район, між с. Михайлівка та с. Красиве	–
	Ботанічний заказник «Булацелівський»	25,0	Первомайський район, с. Булацелівка	–
	Ботанічний заказник «Олексіївський»	15,0	Первомайський район, с. Олексіївський	–
	Гідрологічний заказник «Андріївський»	180,0	Сахновщинський район, с. Андріївка	–
	Ботанічний заказник «Тернівський»	52,0	Харківський район, с. Тернова	–
	Ботанічний заказник «Борщівський»	86,0	Харківський район, с. Борщова	–
Орнітологічний заказник «Бригадирівський»	75,3	Чугуївський район, с. Бригадирівка	–	
Ботанічний заказник «Леб`яже»	355,0	Чугуївський район, с. Леб`яже	–	
Ландшафтний заказник «Пісковий»	800,0	Чугуївський район, в/ч А 2280	–	

1	2	3	4	5
	Орнітологічний заказник «Гетьманівський»	230,0	Шевченківський район, с. Гетьманівка	–
	Ботанічний заказник «Великобурлуцька заплава»	30,0	Шевченківський район, с. Аркадівка	–
	Ботанічний заказник «Безмятежний»	25,0	Шевченківський район, с. Безмятежне	–

Примітка: *- актуальна інформація відсутня через постійні зміни користувачів земельних ділянок.

Розподіл територій та об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) за їх значенням, категоріями та типами
(станом на 01.01.2022 року)

Таблиця 48

Категорії об'єктів ПЗФ	Об'єкти ПЗФ									% площі окремих категорій до загальної площі ПЗФ
	загальнодержавного значення			місцевого значення			разом			
	кількість, од.	площа, га		кількість, од.	площа, га		кількість, од.	площа, га		
		усього	у тому числі надана в постійне користування		усього	у тому числі надана в постійне користування		усього	у тому числі надана в постійне користування	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Природні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Біосферні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Національні природні парки	3	22 690,0	9 280,1	-	-	-	3	22 690,0	9 280,1	94,6
Регіональні ландшафтні парки	-	-	-	7	20 544,33	37,7	7	20 544,33	37,7	-
Заказники, усього	3	1 038,0	X	171	37 647,32	X	174	38685,32	X	4,33
у тому числі:										
ландшафтні	-	-	X	14	26 328,77	X	14	26 328,77	X	-
лісові	-	-	X	9	3 207,1	X	9	3 207,1	X	-
ботанічні	1	185,0	X	51	3 169,99	X	52	3 346,19	X	0,77
загальнозоологічні	2	853,0	X	5	1 292,4	X	7	2 145,4	X	3,56
орнітологічні	-	-	X	7	787,9	X	7	787,9	X	-
ентомологічні	-	-	X	65	652,46	X	65	652,46	X	-
іхтіологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
гідрологічні	-	-	X	19	2 194,1	X	19	2 194,1	X	-
загальногеологічні	-	-	X	1	14,6	X	1	14,6	X	-
палеонтологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
карстово-спелеологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
Пам'ятки природи, усього	-	-	X	44	645,9	X	44	645,9	X	-
у тому числі:										
комплексні	-	-	X	2	176,3	X	2	176,3	X	-
ботанічні	-	-	X	38	455,2	X	38	455,2	X	-
зоологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
гідрологічні	-	-	X	4	14,4	X	4	14,4	X	-
геологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
Заповідні урочища	-	-	X	9	2 537,2	X	9	2 537,2	X	-
Ботанічні сади	1	41,9	41,9	1	13,25	-	2	55,15	41,9	0,17
Дендрологічні парки	1	22,8	-	1	51,5	-	2	74,3	-	0,1
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва	4	169,9	-	1	10,8	-	5	180,7	-	0,71
Зоологічні парки	1	22,0	14,96	-	-	-	1	22,0	14,96	0,09
РАЗОМ	13	23 984,6	-	234	61 450,3	-	247	74 877,06**	-	100

Примітка: * – територія ландшафтного заказника місцевого значення «Печенізький» площею 365,7 га входить до складу регіонального ландшафтного парку «Печенізьке поле». Території зоологічного заказника загальнодержавного значення «Катеринівський» площею 527,0 га, загально зоологічного заказника «Бурлуцький» площею 326,0 га, заповідного урочища «Божкове» площею 79,0 га, частини заповідного урочища «Дігтярне» площею 95,0 га входять до складу регіонального ландшафтного парку «Великобурлуцький степ». Частина ландшафтного заказника «Гомільшанська лісова дача», площею 7962,0 га входить до складу національного природного парку «Гомільшанські ліси». Лісовий заказник місцевого значення «Володимирівська дача», площею 699,0 га входить до складу національного природного парку «Слобожанський». Ботанічні заказники місцевого значення «Конопляне», площею 315,9 га та «Червоний», площею 49,8 га входять до складу національного природного парку «Дворічанський». Територія ботанічного заказника місцевого значення «Борівський» площею 18,0 га входить до складу регіонального ландшафтного парку «Червонооскільський»; ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Помірки» площею 120,4 га входить до складу регіонального ландшафтного парку «Сокольніки-Помірки».

** – сумарна площа природно-заповідного фонду Харківської області без урахування площі тих заповідних територій, що входять до складу територій інших об'єктів ПЗФ.

Динаміка структури природно-заповідного фонду

Таблиця 49

Категорії територій та об'єктів ПЗФ	На 01.01.2019 року		На 01.01.2020 року		На 01.01.2021 року		На 01.01.2022 року	
	кількість, од.	площа, га	кількість, од.	кількість, од.	кількість, од.	площа, га	кількість, од.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Природні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-
Біосферні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-
Національні природні парки	3	22 690,0	3	22 690,0	3	22 690,0	3	22 690,0
Регіональні ландшафтні парки	7	20 544,33	7	20 544,33	7	20 544,33	7	20 544,33
Заказники загальнодержавного значення	3	1 038,0	3	1 038,0	3	1 038,0	3	1 038,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Заказники місцевого значення	170	37 613,82	170	37 613,82	170	37 613,82	171	37 647,32
Пам'ятки природи загальнодержавного значення	-	-	-	-	-	-	-	-
Пам'ятки природи місцевого значення	44	645,9	44	645,9	44	645,9	44	645,9
Заповідні урочища	9	2 537,2	9	2 537,2	9	2 537,2	9	2 537,2
Ботанічні сади загальнодержавного значення	1	41,9	1	41,9	1	41,9	1	41,9
Ботанічні сади місцевого значення	1	13,25	1	13,25	1	13,25	1	13,25
Дендрологічні парки загальнодержавного значення	1	22,8	1	22,8	1	22,8	1	22,8
Дендрологічні парки місцевого значення	1	51,5	1	51,5	1	51,5	1	51,5
Зоологічні парки загальнодержавного значення	1	22,0	1	22,0	1	22,0	1	22,0
Зоологічні парки місцевого значення	-	-	-	-	-	-	-	-
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення	4	169,9	4	169,9	4	169,9	4	169,9
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення	1	10,8	1	10,8	1	10,8	1	10,8
РАЗОМ	246		246		246		247	
Фактична площа ПЗФ *	-	74 843,56	-	74 843,56	-	74 843,56	-	74 877,06
% фактичної площі ПЗФ від площі адміністративно-територіальних одиниць	-	2,38	-	2,38	-	2,38	-	2,4

Примітка: * – сумарна площа природно-заповідного фонду Харківської області без урахування площі тих заповідних територій, що входять до складу територій інших об'єктів ПЗФ.

Водно-болотні угіддя міжнародного значення*

Таблиця 50

Кількість, од.	Усього, тис. га	% від загальної площі території
1	2	3
-	-	-

Примітка: * – на території Харківської області відсутні водно-болотні угіддя міжнародного значення.

ХІІ. Формування екологічної мережі

Природні ландшафти спостерігаються майже на 30,4% території Харківщини. У найменш зміненому вигляді вони збереглися на землях, зайнятих лісами, чагарниками, болотами, на відкритих землях, площа яких становить лише 14,6% території області. Таким чином, стан, близький до притаманного природного, мають тільки ці території, і вони можуть бути віднесені до регіональної системи екомережі.

Формування екомережі на Харківщині проводилось згідно з Програмою формування національної екологічної мережі в області на 2002 - 2015 роки, яка затверджена рішенням Харківської обласної ради від 21.05.2002 року (зі змінами). В рамках зазначеної Програми науково-дослідною установою «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем» (далі – НДУ «УкрНДІЕП») розроблено проєкт схеми регіональної екомережі Харківської області.

До складу регіональної екомережі Харківської області, за інформацією НДУ «УкрНДІЕП», належать територіальні структури загальнодержавного та місцевого значення, які є складовими місцевих схем формування екомережі.

Територіальні структури загальнодержавного значення

- **Екорегіон** – Придонецький, розташований у долині р. Сіверський Донець.
- **Екокоридори:**
 - широтний: Галицько-Слобожанський (лісостеповий) проходить долинами рр. Мерла, Мерчик, Черемушна, Мжа, Сіверський Донець, Великий Бурлук, Нижня Дворічна та Оскіл;
 - меридіональний: Сіверсько-Донецький – включає заплавні луки, чагарники, сіножаті, схиліві землі з незначним рослинним покривом, ліси, водні об'єкти.

Територіальні структури місцевого значення

- **Екокоридори:**
 - Природного походження:
 - Орільський – долина р. Оріль;
 - Оскільський – долина р. Оскіл;
 - Берестовий – долина р. Берестова;
 - Самарський – долина р. Самара;
 - Берецький – долина р. Берека;
 - Балаклійсько-Синихінський – долини рр. Волоська Балаклійка та Синиха;
 - Удянський – долина р. Уди.
 - Штучного походження: лісосмути вздовж залізниць.

Складові структурних елементів екологічної мережі,
в розрізі одиниць адміністративно-територіального устрою регіону,
відповідно до розробленого НДУ «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем»
проекту схеми регіональної екологічної мережі Харківської області

Таблиця 51

№ з/п	Одиниці адміністративно-територіального устрою регіону	Загальна площа, тис. га	Загальна площа екомережі, тис. га	Складові елементи екомережі, тис. га											
				об'єкти ПЗФ	водно-болотні угіддя	ліси та інші вкриті лісом площі	пасовища, сіножаті	прибережні захисні смуги	відкриті заболочені землі	курортні та лікувально-оздоровчі території	рекреаційні території	землі під консервацію	відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	водоохоронні зони	радіоактивно забруднені землі, що не використовуються в господарстві
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	Балаклійський (на цей час Ізюмський) район	198,644	26,9741	8,038	18,9361		-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Барвінківський (на цей час Ізюмський) район	136,452	3,8459	0,519	3,3266		-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Близнюківський (на цей час Лозівський) район	138,01	2,4437	0,421	2,0227		-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Богодухівський район	116,03	3,0165	0,350	2,6670		-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Борівський (на цей час Ізюмський) район	87,533	16,1973	6,716	9,4806		-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Валківський (на цей час Богодухівський) район	101,053	1,5391	0,339	1,2006		-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Великобурлуцький (на цей час Куп'янський) район	122,08	9,5474	2,592	6,9553		-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Вовчанський (на цей час Чугуївський) район	188,861	13,8277	4,480	9,3474		-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Дворічанський (на цей час Куп'янський) район	111,235	8,6169	3,537	5,0797		-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Дергачівський (на цей час Харківський) район	90,006	1,5366	0,8445	0,6921		-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Зачепилівський (на цей	79,396	6,6318	1,378	5,2542		-	-	-	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	час Красноградський район														
12	Зміївський (на цей час Чугуївський) район	136,465	23,9627	15,862	8,1004	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Золочівський (на цей час Богодухівський) район	96,862	4,2123	0,065	4,1471	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Ізюмський район	155,344	12,5138	3,194	9,3204	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Кегичівський (на цей час Красноградський) район	78,25	0,4124	0,537	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Коломацький (на цей час Богодухівський) район	32,954	-	0,032	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Красноградський район	98,513	6,2403	0,170	6,0703	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Краснокутський (на цей час Богодухівський) район	104,08	6,6987	5,748	0,9508	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Куп'янський район	128,031	6,6263	0,174	6,4520	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Лозівський район	140,353	10,3742	0,115	8,9231	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Нововодолазький (на цей час Харківський) район	118,274	1,8192	0,343	1,4760	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Первомайський (на цей час Лозівський) район	119,444	4,1592	2,243	1,9167	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	Печенізький (на цей час Чугуївський) район	46,748	27,904	10,985	16,9191	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	Сахновщинський (на цей час Красноградський) район	116,991	4,5081	0,148	4,3601	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	Харківський район	140,342	4,1771	0,138	4,0387	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	Чугуївський район	114,861	7,303	4,135	3,1679	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	Шевченківський (на цей час Куп'янський) район	97,741	4,5901	0,094	4,4963	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	м. Ізюм	4,074	-	0,176	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	м. Куп'янськ	3,343	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	м. Лозова	1,806	-	0,052	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	м. Первомайський	3,083	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32	м. Харків	30,604	0,5	1,452	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	м. Чугуїв	1,277	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34	м. Люботин	3,113	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Харківська область	3 141,85	220,178	74,8775	145,3005	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Переліки територій та об'єктів екологічної мережі*

Таблиця 51.1

№ з/п	Серійний номер	Назва	Назва органу, дата прийняття та № рішення про включення території та об'єкта до переліку	Місце розташування	Площа, га	Обліковий/кадастровий номер та цільове призначення	Власник (користувач) земельної ділянки
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Загальнодержавного значення							
Ключові							
1.	б/н	Національний природний парк «Гомільшанські ліси»	Указ Президента України від 06.09.2004 № 1047/2004	с. Коробів Хутір, с. Задонецьке, с. Гомольша Чугуївського району (колишній Зміївський район); с. Нижньобишків, с. Гайдари Лозівського району (колишній Первомайський район) Харківської області	14314,8	-	Державне агентство лісового господарства України, Харківське обласне управління лісового господарства, дирекція НПП «Гомільшанські ліси», землекористувачі та землевласники
2.	б/н	Національний природний парк «Слобожанський»	Указ Президента України від 11.12.2009 № 1047/2009	Богодухівський (колишній Краснокутський) район Харківської області	5244	-	Дирекція НПП «Слобожанський» (згідно з охоронним зобов'язанням до передачі земель у постійне користування парку ДП «Гутянське лісове господарство»)
3.	б/н	Національний природний парк «Дворічанський»	Указ Президента України від 11.12.2009 № 1044/2009	с. Кам'янка, с. Тополі, Куп'янський (колишній Дворічанський) район Харківської області	3131,2	-	Дирекція НПП «Дворічанський», землекористувачі та землевласники
4.	б/н	Загальнозоологічний заказник «Катеринівський»	Постанова РМ УРСР від 19.04.1977 № 198	с. с. Катеринівка, Андріївка, Куп'янський (колишній Великобурлуцький) район	527		ТОВ «Катеринівка»-318 га ПСП «Малинівка»-209 га
5.	б/н	Загальнозоологічний заказник «Бурлуцький»	Постанова РМ УРСР від 19.04.1977 № 198	смт Великий Бурлук с. с. Горяне, Катеринівка	326		Великобурлуцька селищна рада – 66,2 га; ТОВ

1	2	3	4	5	6	7	8
				Куп'янський (колишній Великобурлуцький) район			«Катеринівка» - 107 га; ПСП «Маяк» - 152,8 га
6.	б/н	Ботанічний заказник «Вовчанський»	Указ Президента України від 10.12.1994 № 750/94	с. с. Мала Вовча, П Жовтневе, Волохівка, Землянки, Нестерне, Охрімівка, Чугуївський (колишній Вовчанський) район	185		Вовчанська районна державна адміністрація
7.	б/н	Парк Пам'ятка природи Садово-паркового мистецтва «Шарівський парк»	Постанова Ради Міністрів від 29.01.1960 № 105	Обласний туберкульозний санаторій «Шарівка», смт Шарівка-1, Богодухівський район	39,3		Обласний туберкульозний санаторій «Шарівка»
8.	б/н	Парк Пам'ятка природи садово-паркового мистецтва «Старомерчанський парк»	Постанова Держкомекології від 30.08.1990 № 18	смт Старий Мерчик, Богодухівський (колишній Валківський) район	69		Департамент (раніше Управління) містобудування та архітектури Харківської обласної державної адміністрації
9.	б/н	Парк Пам'ятка природи садово-паркового мистецтва «Краснокутський парк»	Постанова Держкомекології від 30.08.1990 № 18	смт Краснокутськ, Богодухівський (колишній Краснокутський) район	13,6		Краснокутський науково-дослідний центр садівництва інституту садівництва ААНУ
10.	б/н	Парк Пам'ятка природи Садово-паркового мистецтва «Наталіївський парк»	Постанова Держкомекології від 30.08.1990 № 18	с. Володимирівка, Богодухівський (колишній Краснокутський) район	48		Комунальне некомерційне підприємство «Обласний туберкульозний санаторій «Володимирівський»
11.	б/н	Харківський зоопарк	Постанова РМ УРСР від 22.07.1983 №311	м. Харків вул. Сумська, 35	22		КО «Харківський зоологічний парк» Харківської міської ради
12.	б/н	Дендрологічний парк Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва	Постанова РМ УРСР від 22.02.1991 № 33	с. Рогань, Харківський район	22,8		Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва
13.	б/н	Ботанічний сад Харківського національного університету ім. В.Н.	Указ Президента України від 09.12.1998 № 1341\98	м. Харків вул.Клочківська,52, вул. Отакара Яроша,24	41,9		Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна

1	2	3	4	5	6	7	8
		Каразіна					
Буферні							
-	-	-	-	-	-	-	-
Сполучні							
-	-	-	-	-	-	-	-
Відновлювальні							
-	-	-	-	-	-	-	-
II. Місцевого значення							
Ключові							
1.	б/н	Регіональний ландшафтний парк «Печенізьке поле»	Рішення Харківської обласної ради від 23.02.1999; Рішення Харківської обласної ради від 19.12.2013 № 919-VI змінені межі РЛП	с. с. Мартова, Артемівка, Борщова Чугуївського (колишній Печенізький) району; Печенізьке лісництво ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство» кв. 146, 149, 150 (вид.41,42)	5166,13		Еко-Агрофірма «Фауна»
2.	б/н	Регіонально ландшафтний парк «Великобурлуцький степ»	Рішення Харківської обласної ради від 27.06.2000	смт Великий Бурлук, с. с. Катеринівка, Червона хвиля, Шипувате, Андріївка, Горяне, Плоске Куп'янського (колишній Великобурлуцький) району; Великобурлуцьке лісництво кв.кв 79-82, 89 (вид. 1-12), 130-132, 138, 159	2042,6		Шипуватська сільська рада-77га; Великобурлуцька селищна рада 81,1га; ПСП "Маяк"-137,9 га; ТОВ "Катеринівка" - 590,5 га; ПСП "Нива" -160 га; ДПДГ "Червона хвиля" - 192,9 га; ПСП "Малинівка" - 403,8 га; ДП "Куп'янське лісове господарство"-399,4 га
3.	б/н	Регіонально ландшафтний парк «Ізюмська лука»	Рішення Харківської обласної ради від 23.12.2003; Рішення Харківської обласної ради від 23.12.2005 змінені межі РЛП	Ізюмський (колишній Балаклійський) район: Петрівське лісництво кв.кв.140-143, 148-152, 164, 165, 169, 186, 188, 213-215, 242, 273, 274; Завгороднівське лісництво кв.кв. 323, 324, 365, 366, 406, 407, 449, 604-623; Ізюмський район: Завгороднівське лісництво	5002		ДП «Ізюмське лісове господарство»

1	2	3	4	5	6	7	8
				кв.624-632; Піщанське лісництво кв.582-587; Придонецьке лісництво кв.554-561, 574-576, 581; Петрівське лісництво кв.144-147, 153-157, 170, 171; Ізюмське ліс-цтво кв.158-163			
4.	б/н	Регіонально ландшафтний парк «Парк дикої природи «Ольхова балка»	Рішення Харківської обласної ради від 29.01.2009 № 1098-V	Харківський (колишній Дергачівський) район	465,5		Квартирно-експлуатаційний відділ м. Харкова Збройних сил України
5.	б/н	Регіонально ландшафтний парк «Сокольники-Помірки»	Рішення Харківської обласної ради від 30.08.2012 № 518-VI	м. Харків, СКП «Харківзеленбуд» Лісопаркове господарство (776,4 га) кв.1, 2, 4, 5, 8-10, 11 (вид.1, 2 частина, 4-6 частина, 7, 9), 16, 17, 18 (вид.1, 5-13), 23, 24, 25 (вид.1-3, 10-13, 15), 29, 30, 31 (вид.1-4, 9-12), 35-37, 42-45, 48-51; Данилівський дослідний держлісгосп УкрНДІЛГА ім. Г.М. Висоцького Дергачівське лісництво (328,2 га) кв. 364 (вид.1, 3-5), 365-366, 367 (вид.2, 3), 368-375	1104.6		Спеціалізоване комунальне підприємство "Харківзеленбуд" Харківської міської ради, Данилівський дослідний держлісгосп УкрНДІЛГА ім. Г.М.Висоцького
6.	б/н	Регіональний ландшафтний парк «Червонооскільський»	Рішення обласної ради від 23.12.2010 № 56-VI	Ізюмський (колишній Борівський) район, Червонооскільське водосховище - 4000,0га, ДП «Куп'янське лісове господарство» Борівське лісництво (2623га)	6623		Ізюмська (раніше Борівська) районна державна адміністрація, ДП «Куп'янське лісове господарство»

1	2	3	4	5	6	7	8
7.	б/н	Регіонально ландшафтний парк «Фельдман-Екопарк»	Рішення Харківської обласної ради від 20.06.2013 № 762-VI та від 29.08.2013 № 826-VI	Харківський (колишній Дергачівський) район, поблизу с. Лісне, Південне лісництво кв.95 (крім вид.6), та частково кв.85 (вид.8, 11-20, 23), 86 (вид.4), 103 (вид.2,-4), 104 (крім вид.2,5), 105 (крім вид. 7), 106 (вид.11, 12, 16), 116 (вид. 2,3), 117 (вид.1,7,9), з вилученням Південне лісництво кв.152, 104 (вид.2), кв.95 (вид.6), кв 105 (вид.2)	140,5		ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція», табір відпочинку «Юність», ТОВ «Оздоровчий комплекс «Сонячна галявина», ТОВ «Лісова Галявина»
8.	б/н	Ландшафтний заказник «Синичинський»	Рішення Харківської обласної XIII сесії VII скликання від 07.12.2017 № 606-VII	Ізюмський район Студеноцьке лісництво кв.130 (вид. 22, 25, 26, 27, 30), кв. 131 (вид. 24, 25, 27, 28, 29), кв. 132 (вид. 21, 22), кв. 135, 136, 137 (вид. 4, 7, 8), кв. 142, 143, 144, 185	285,6		ДП «Ізюмське лісове господарство»
9.	б/н	Ландшафтний заказник «Савинська лісова дача»	Розпорядження Харківської обласної державної адміністрації від 29.05.1996 № 581	Ізюмський (колишній Балаклійський) район Савинське лісництво, кв.кв. 31-40, 42-63	1711		ДП «Балаклійське лісове господарство»
10.	б/н	Ландшафтний заказник «Крейдянська лісова дача»	Рішення Харківської обласної ради від 20.03.2001	Ізюмський (колишній Балаклійський) район Балаклійське лісництво кв. 18-21, 24-30, 30, 32-38, 52-67 частина кв. 51	1477,7		ДП «Балаклійське лісове господарство, Балаклійська міська рада
11.	б/н	Ландшафтний заказник «Новодмитрівський»	Рішення Харківської обласної ради від 24.09.2002	Ізюмський (колишній Барвінківський) район с. Нова Дмитрівка	209,2		Іллічівська сільська рада
12.	б/н	Ландшафтний заказник «Новодонівський»	Рішення Харківської обласної ради від 10.12.2002,	Чугуївський (колишній Вовчанський) район, ДП «Вовчанське лісове	203,1		ТОВ «Фортуна-Сервіс»

1	2	3	4	5	6	7	8
			Рішеннями Харківської обласної ради від 23.12.2003, 08.02.2007 №172-V, 28.02.2008 №611-V змінено межі заказника	господарство» Старосалтівське лісництво кв. 115 (вид. 8-12, 14-16, 20-2), кв.116 (вид.12-14, 16, 17, 22, 23, 28, 29), кв. 117 (вид.3,4,7-9), 119, 121, 123 (вид. 4-5, 9-11), 124 (вид.1,8,10,11,15)			
13.	б/н	Ландшафтний заказник «Соколята»	Рішення облвиконкому від 07.02.1992 № 35	Чугуївський (колишній Вовчанський) район Хотімлянське лісництво, кв. кв. 1-15; Старосалтівське лісництво, кв.кв. 73,74,79	501		ДП «Вовчанське лісове господарство»
14.	б/н	Ландшафтний заказник «Сіверськодонецький»	Рішення Харківської обласної ради від 25.09.2001	Чугуївський (колишній Вовчанський) район Чайківське лісництво, кв. кв. 1-39, 43-46	2531		ДП «Вовчанське лісове господарство»
15.	б/н	Ландшафтний заказник «Гомільшанська лісова дача»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Чугуївський (колишній Зміївський) район Гомільшанське лісництво кв. 1-125; Задонецьке лісництво, кв. 173 – 207, 215; Таранівське лісництво кв.105-115	9092		ДП «Зміївське лісове господарство»
16.	б/н	Ландшафтний заказник «Павлівський»	Рішення Харківської обласної ради від 30.10.2001	Красноградський (колишній Кегичівський) район с. Павлівка	108,5		Павлівська сільська рада
17.	б/н	Ландшафтний заказник «Піщаний»	Рішення Харківської обласної ради від 27.01.2005	Чугуївський район біля с. Піщане	124,77		Великобачанська сільська рада
18.	б/н	Ландшафтний заказник «Печенізька лісова дача»	Рішення облвиконкому від 03. 12.1984 № 562, межі змінено рішенням обласної ради від 23.12.2003	Чугуївський (колишній Печенізький) район Печенізьке лісництво, 1-25, 26 (вид.9- 20), 27 (вид. 6- 8), 28-88, 125	5298,8		ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»

1	2	3	4	5	6	7	8
19.	б/н	Ландшафтний заказник «Малинівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562, межі змінені рішенням облвиконкому від 02.12.1991 № 332	Чугуївський район Малинівське лісництво (1477,1га), кв. 16,17, 18 (вид.1-10,12,16-18), 19 (вид. 1- 6,8-11,13-26), 26-30, 34-40, 43- 50, 53-59, 62-68, 71, 73, 75-79, 83, 84, 92-96, 98, 101 (вид. 4), кв. 106 (вид.1,3,9); Зміївський район – 780га, кв. кв. 14, 15, 20-25, 31, 33, 41, 42, 51, 52, 60, 61, 69, 70, 72, 74, 80-82, 85-88	2257,1		ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»
20.	б/н	Ландшафтний заказник «Кочетоцька лісова дача»	Рішення облвиконкома від 02.12.1991 № 332 Рішенням Харківської обласної ради від 23.12.2005 змінені межі заказника	Чугуївський район Кочетоцьке лісництво: кв. кв. 109,(діл.2), 120 (діл. 1-3, 5), 121 (діл. 1-4), 130 (діл.2),142- 152, 164-175, 187-199, 209-220, 229-238, 246 (діл. 1-5), 247-253, 262, 263, 270, 271, 290-292	2163,3		ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»
21.	б/н	Ландшафтний заказник «Печенізький»	Рішення Харківської обласної ради від 25.09.2001	Чугуївський (колишній Печенізький) район с. Мартова	365,7		ЗАТ Еко-Агрофірма «Фауна»
22.	б/н	Лісовий заказник «Великий Ліс»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Чугуївський (колишній Вовчанський) район Старицьке лісництво, кв.16	58		ДП «Вовчанське лісове господарство»
23.	б/н	Лісовий заказник «Старосалтівський»	Рішення Харківської обласної ради від 27.01.2005	Чугуївський (колишній Вовчанський) район, с.Старий Салтів, Старосалтівське лісництво: кв.43-52; кв. 35,вид.17-20; кв.42, вид. 3-6,10,12-16	347,4		ДП «Вовчанське лісове господарство»
24.	б/н	Лісовий заказник «Лозовеньківський»	Розпорядження Харківської обласної державної адміністрації від 29.05.1996 № 581	Харківський (колишній Дергачівський) район, с. Мала Данилівка	50,5		Харківська державна зооветеринарна академія
25.	б/н	Лісовий заказник «Скрипаївський»	Рішення облвиконкому	Чугуївський (колишній Зміївський) район	27,3		ДП «Скрипаївське навчально- дослідне лісове господарство»

1	2	3	4	5	6	7	8
			від 03.12.1984 № 562	Скрипаївське лісництво, кв.кв. 90 (вид.1) 106 (вид.2), біля с. Лісне			Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва
26.	б/н	Лісовий заказник «Мохначанський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Чугуївський (колишній Зміївський) район біля с. Мохнач Мохначанське лісництво кв.48 (вид. 3-6), 49 (вид.1-8)	104,9		ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство» Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва
27.	б/н	Лісовий заказник «Середньодонецький»	Рішення Харківської обласної ради від 20.03.2001	Чугуївський (колишній Зміївський) район, с. Лісне, Мохначанське лісництво кв.11, 20-22, 30, 40, 41, 50, 51, 58, 59; Скрипаївське лісництво кв. 1-7, 10-19, 22-33	1389		ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство» Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва
28.	б/н	Лісовий заказник «Володимирівська дача»	Рішення Харківської обласної ради від 23.12.2003	Богодухівський (колишній Краснокутський) район Володимирівське лісництво кв. 15, 16, 26-29, 38-43, 52-55, 57, 58	699		ДП «Гутянське лісове господарство»
29.	б/н	Лісовий заказник «Кулаківський»	Розпорядження Харківської обласної державної адміністрації від 21.01.1997 № 44	Чугуївський (колишній Печенізький) район Печенізьке лісництво № 3, кв.139-142, 162, 163	455		ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»
30.	б/н	Лісовий заказник «Григоровський»	Рішення Харківської обласної ради від 23.02.1999	м. Харків, Новобаварський район, Лісопаркове господарство кв. 74-76	76		Спеціалізоване комунальне підприємство «Харківзеленбуд» ХМР
31.	б/н	Ботанічний заказник «Сербівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський (колишній Балаклійський) район Андріївське лісництво кв.24 (вид.21), 25 (вид.14)	2		ДП «Балаклійське лісове господарство»
32.	б/н	Ботанічний заказник «Борисоглібський бір»	Рішення Харківської обласної ради	Ізюмський (колишній Балаклійський) район	2,9		ДП «Балаклійське лісове господарство»

1	2	3	4	5	6	7	8
			від 17.11.1998	Високобірське лісництво кв.129 (вид.19, 21)			
33.	б/н	Ботанічний заказник «Байрак»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський (колишній Балаклійський) район Балаклійське лісництво кв.92 (вид. 8)	1		ДП «Балаклійське лісове господарство»
34.	б/н	Ботанічний заказник «Ковиловий»	Рішення облвиконкому від 20.05.1991 № 144	Ізюмський (колишній Балаклійський) район с. Петрівське	3		Петрівська сільська рада
35.	б/н	Ботанічний заказник «Нурівський»	Рішення Харківської обласної ради від 24.09.2002	Ізюмський (колишній Балаклійський) район біля с. Нурове	36,6		ДП «Дослідне господарство «Аграрне» Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААНУ (раніше УААН ДГ «Червоний Жовтень»)
36.	б/н	Ботанічний заказник «Данилівський»	Рішення Харківської обласної ради від 24.09.2002	Ізюмський (колишній Барвінківський) район околиці с. Данилівка	20,5		Ізюмська (раніше Барвінківська) районна державна адміністрація
37.	б/н	Ботанічний заказник «Мар'ївський»	Рішення Харківської обласної ради від 29.11.2009 №1423-V	Ізюмський (колишній Барвінківський) район с. Мар'ївка	8,8		Ізюмська (раніше Барвінківська) районна державна адміністрація
38.	б/н	Ботанічний заказник «Бурбулатівський»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Лозівський (колишній Близнюківський) район с. Бурбулатове	99,1		Бурбулатівська сільська рада
39.	б/н	Ботанічний заказник «Гутянський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 №562	Богодухівський район Гутянське лісництво кв.136, 140, Володимирівське лісництво кв. 138, 148	134		ДП "Гутянське лісове господарство"
40.	б/н	Ботанічний заказник «Шарівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський район Шарівське лісництво кв.17-19	146		ДП "Гутянське лісове господарство"
41.	б/н	Ботанічний заказник «Борівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 №562	Ізюмський (колишній Борівський) район, Борівське лісництво кв. 85, 137	18		ДП "Куп'янське лісове господарство"

1	2	3	4	5	6	7	8
42.	б/н	Ботанічний заказник «Артільнецький»	Рішення Харківської обласної ради від 24.09.2002	Куп'янський (колишній Великобурлуцький) район околиці с. Артільне	167,8		Рубленська сільська рада
43.	б/н	Ботанічний заказник «Міловський»	Рішення Харківської обласної ради від 24.09.2002	Куп'янський (колишній Великобурлуцький) район околиці с. Мілове	38,7		ПСП «Восход»
44.	б/н	Ботанічний заказник «Зелений гай»	Рішення Харківської обласної ради від 26.03.2009 № 1165-V	Куп'янський (колишній Великобурлуцький) район с. Зелений гай	20		ДП ДГ «Пантелеймонівське» інституту рослинництва ім.В.Я.Юр'єва НААН (раніше – ДП ДГ «Червона хвиля»)
45.	б/н	Ботанічний заказник «Крейдяний»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Куп'янський (колишній Дворічанський) район біля смт Дворічна	36,9		Дворічанська селищна рада
46.	б/н	Ботанічний заказник «Червоний»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Куп'янський (колишній Дворічанський) район с. Нижнє Червоне	49,8		Куп'янська (раніше Дворічанська) районна державна адміністрація
47.	б/н	Ботанічний заказник «Коробочкине»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 526	Куп'янський (колишній Дворічанський) район біля смт Дворічне	29,1		Дворічанська селищна рада
48.	б/н	Ботанічний заказник «Колодязнянський»	Рішення Харківської обласної ради від 24.09.2002	Куп'янський (колишній Дворічанський) район біля с. Колодязне	94,5		Колодязненська сільська рада
49.	б/н	Ботанічний заказник «Коновалове»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Куп'янський (колишній Дворічанський) район Дворічанське лісництво кв. 5	25		ДП «Куп'янське лісове господарство»
50.	б/н	Ботанічний заказник «Озерний»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Куп'янський (колишній Дворічанський) район Кам'янське лісництво кв.16 (вид.5-10, 16, 17, 19, 24, 25), 17 (вид.5-10, 13-18)	44		ДП «Куп'янське лісове господарство»
51.	б/н	Ботанічний заказник «Дворубчине»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Куп'янський (колишній Дворічанський) район Кам'янське лісництво кв.34 (вид.17, 18, 29, 30 -35)	68		ДП «Куп'янське лісове господарство»

1	2	3	4	5	6	7	8
52.	б/н	Ботанічний заказник «Конопляне»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Куп'янський (колишній Дворічанський) район с. Кам'янка, с. Тополі	315,9		Куп'янська (раніше Дворічанська) районна державна адміністрація
53.	б/н	Ботанічний заказник «Личане»	Розпорядження Харківської обласної державної адміністрації від 29.05.1996 № 581	Харківський (колишній Дергачівський) район с. Личане	36		Харківська (раніше Дергачівська) районна державна адміністрація
54.	б/н	Ботанічний заказник «Слатівський»	Рішення Харківської обласної ради від 20.03.2001	Харківський (колишній Дергачівський) район с. Слатино	18,9		ТОВ «Слобожанщина»
55.	б/н	Ботанічний заказник «Кудіївський»	Рішення Харківської обласної ради від 17.04.2008 № 699-V	Харківський (колишній Дергачівський) район с. Кудіївка	16,4		Токарська сільська рада
56.	б/н	Ботанічний заказник «Цикалове»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Чугуївський (колишній Зміївський) район с. Скрипаї	10		ПСП «Скрипаї»
57.	б/н	Ботанічний заказник «Озеро Борове»	Рішення Харківської обласної ради від 29.11.2009 № 1422-V	Чугуївський (колишній Зміївський) район Задонецьке лісництво кв.168 (вид.7-17, 30)	35, 39		ДП «Зміївське лісове господарство»
58.	б/н	Ботанічний заказник «Бугаївський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський район с. Бугаївка	47		Бугаївська сільська рада
59.	б/н	Ботанічний заказник «Караван»	Рішення облвиконкому від 28.01.1991 № 18	Ізюмський район Придонецьке лісництво кв.594-599	308		ДП «Ізюмське лісове господарство»
60.	б/н	Ботанічний заказник «Мурафський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський (колишній Краснокутський) район Володимирівське лісництво кв. 1, 3, 9, 19, 20	223		ДП «Гутянське лісове господарство»
61.	б/н	Ботанічний заказник «Гришкове»	Рішення Харківської обласної ради від 21.03.1995	Богодухівський (колишній Коломацький) район с. Різуненкове	30		Різуненківська сільська рада
62.	б/н	Ботанічний заказник «Ковиловий»	Рішення Харківської обласної ради	Красноградський (колишній Кегичівський) район	136,4		Власівська сільська рада

1	2	3	4	5	6	7	8
			від 17.12.1993	с. с. Власівське, Петрівське			
63.	б/н	Ботанічний заказник «Олександрівський»	Рішення Харківської обласної ради від 30.10.2001	Красноградський (колишній Кегичівський район с. с. Олександрівка, Андріївка	170		ПСП «Андріївське»
64.	б/н	Ботанічний заказник «Капранський»	Рішення Харківської обласної ради від 25.06.2009 № 1274-V	Богодухівський (колишній Краснокутський) район с. Капранське	74,9		Богодухівська (раніше Краснокутська) районна державна адміністрація
65.	б/н	Ботанічний заказник «Куп'янський»	Рішення облвиконком від 03.12.1984 № 562	Куп'янський район с. Затиштя	57		ТОВ «Сільськогосподарське об'єднання «Ягідне»
66.	б/н	Ботанічний заказник «Миколаївський»	Рішення Харківської обласної ради від 24.09.2002	Куп'янський район с. Миколаївка Перша	17,6		ЗАТ Агрофірма «8 березня»
67.	б/н	Ботанічний заказник «Цибівський»	Рішення Харківської обласної ради від 24.09.2002	Куп'янський район с. Цибівка	68		ЗАТ Агрофірма «8 березня»
68.	б/н	Ботанічний заказник «Мальцівський»	Рішення Харківської обласної ради від 17.12.1993	Лозівський район с. Мальцівка	8,3		Мальцівська сільська рада
69.	б/н	Ботанічний заказник «Балка Михайлівська»	Рішення Харківської обласної ради від 21.03.1995	Лозівський район с. Михайлівка	42		Катеринівська сільська рада
70.	б/н	Ботанічний заказник «Гора Городовище»	Рішення Харківської обласної ради від 21.03.1995	Лозівський район с. Смирнівка	7		Смирнівська сільська рада
71.	б/н	Ботанічний заказник «Верхньобишкінський»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Лозівський (колишній Первомайський) район с. Верхній Бишкін	138,8		Лозівська (раніше Первомайська) районна державна адміністрація
72.	б/н	Ботанічний заказник «Берецький»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Лозівський (колишній Первомайський) район с. Берека	74,7		Лозівська (раніше Первомайська) районна державна адміністрація
73.	б/н	Ботанічний заказник «Кицівський»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Чугуївський (колишній Печенізький) район с. Кицівка	65		Печенізька селищна рада
74.	б/н	Ботанічний заказник «Родничок»	Рішення Харківської обласної ради від 30.10.2001	Красноградський район с. Чернолозка	15,3		Сахновщинське каналізаційне дочірнє водопровідно-каналізаційне підприємство-

1	2	3	4	5	6	7	8
							11,3 га; Сахновщинська селищна рада-4,0 га.
75.	б/н	Ботанічний заказник «Савичів яр»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Харківський район смт Буди	31,5		Будянська селищна рада Харківського району
76.	б/н	Ботанічний заказник «Дроб'янське»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківський район Люботинське лісництво кв.6 (вид.2,3)	12,6		ДП «Жовтневе лісове господарство»
77.	б/н	Ботанічний заказник «Рязанова балка»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківський район с. Рогань	10		Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва
78.	б/н	Ботанічний заказник «Альошкіна балка»	Рішення облвиконкому від 20.05.1991 № 144	Харківський район с. Бобрівка	6		ДГ «Кутузівка» УкрНДІ тваринництва ААНУ
79.	б/н	Ботанічний заказник «Ковиловий степ»	Рішення Харківської обласної ради від 20.05.1993	Харківський район с. Зелений колодязь; Чугуївський район с. Тернова	78		СТОВ"Колос"-56,4га; ДП НДГ "Докучаєвське" Харківського національного аграрного університету ім.В.В.Докучаєва-21.6га
80.	б/н	Ботанічний заказник «Новомиколаївський»	Рішення Харківської обласної ради від 21.03.1995	Куп'янський (колишній Шевченківський) район, м.Куп'янськ с. Новомиколаївка	47,7		ФГ "Клепки"-24,7 га; Новомиколаївська сільська рада - 23 га.
81.	б/н	Ботанічний заказник «Аркадівський»	Рішення Харківської обласної ради від 08.02.2007 № 172-V	Куп'янський (колишній Шевченківський) район с. Аркадівка	22,9		ТОВ «Харківагро-2000»
82.	б/н	Загальнозоологічний заказник «Лиман»	Рішення Харківської обласної ради від 17.12.1993	Ізюмський (колишній Балаклійський) район с. Морозівка	131,2		Балаклійська міська рада
83.	б/н	Загальнозоологічний заказник «Джерельне»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1980	Богодухівський район с. Ульянівка	21		ВАТ «Ульянівське»
84.	б/н	Загальнозоологічний заказник «Російський Орчик»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Красноградський (колишній Зачепилівський) район с. Заріччя, Зачепилівське лісництво кв.47-63	1006		Красноградський лісгосп-413 га; Малоорчицька сільська рада -593 га.
85.	б/н	Загальнозоологічний заказник «Оберіг»	Рішення Харківської обласної ради	Богодухівський (колишній Краснокутський) район	84,2		Краснокутська дослідна станція садівництва-18,4га;

1	2	3	4	5	6	7	8
			від 25.09.2001	с.Чернещина			СВК "Краснокутський"-16,3га; Фермерські господарства: "Овен"- 3 га; "Ромашка"-5 га; "Росинка"- 6 га; "Дунай"- 14,1 га; "Марія"-8,8га; "Мрія"- 12,6 га
86.	б/н	Загальнозооло-гічний заказник «Лозівський»	Рішення Харківської обласної ради від 21.05.1993	Лозівський район с. Кінне	50		Лозівський кінний завод № 124
87.	б/н	Ентомологічний заказник «Бойневе»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський (колишній Балаклійський) район с. Залиман	17,3		Залиманська сільська рада
88.	б/н	Ентомологічний заказник «Рибчине»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський (колишній Балаклійський) район с. Чепиль	9,4		Чепільська сільська рада
89.	б/н	Ентомологічний заказник «Красногірський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський (колишній Барвінківський) район с. Мар'ївка	2,5		Ізюмська (раніше Барвінківська районна державна адміністрація
90.	б/н	Ентомологічний заказник «Чабанне»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський (колишній Барвінківський) район с. Ново-Дмитрівка	5		Ізюмська (раніше Барвінківська) районна державна адміністрація
91.	б/н	Ентомологічний заказник «Варварівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Лозівський (колишній Близнюківський) район с. Варварівка	3		Верхньосамарська сільська рада
92.	б/н	Ентомологічний заказник «Добровільський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Лозівський (колишній Близнюківський) район с. Новоукраїнка	5		Новоукраїнська сільська рада
93.	б/н	Ентомологічний заказник «Острівцанський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Лозівський (колишній Близнюківський) район смт Близнюки	5		Острівцанська сільська рада
94.	б/н	Ентомологічний заказник «Тернівський»	Рішення Харківської обласної ради від 16.06.2011 № 184-V	Лозівський (колишній Близнюківський) район с. Криштопівка	62,8		Приватне сільсько- господарське підприємство «ТЕРНІВКА»
95.	б/н	Ентомологічний заказник «Шейчина балка»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський район с. Сінне	4		Сіннянська сільська рада

1	2	3	4	5	6	7	8
96.	б/н	Ентомологічний заказник «Степовий»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський район с. Степне	5		Степнянська сільська рада
97.	б/н	Ентомологічний заказник «Нижне-Журавський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський (колишній Борівський) район с. Нижня Журавка	3		Підлиманська сільська рада
98.	б/н	Ентомологічний заказник «Ново-Платонівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський (колишній Борівський) район с. Нова Платонівка	4		Борівська селищна рада
99.	б/н	Ентомологічний заказник «Ханделівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 №562	Богодухівський (колишній Валківський) район с. Миколаївка	5		Сніжківська сільська рада
100.	б/н	Ентомологічний заказник «Савранський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський (колишній Валківський) район с. Благодатне	5		СВК «Дружба»
101.	б/н	Ентомологічний заказник «Каніцевський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський (колишній Валківський) район с. Сидоренкове	5		Сидоренківська сільська рада
102.	б/н	Ентомологічний заказник «Вовчий яр»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Куп'янський (колишній Великобурлуцький) район с. Шипувате	5		ТОВ СВФ «Шипувате»
103.	б/н	Ентомологічний заказник «Мерешкувата дача»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Куп'янський (колишній Великобурлуцький) район с. Червона хвиля	2		ДП ДГ «Пантелеймонівське» інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва
104.	б/н	Ентомологічний заказник «Василівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Чугуївський (колишній Вовчанський) район с. Іванівка	5,5		Іванівська сільська рада
105.	б/н	Ентомологічний заказник «Осоківський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Куп'янський (колишній Дворічанський) район с. Миколаївка	25		Куп'янська (раніше Дворічанська) районна державна адміністрація
106.	б/н	Ентомологічний заказник «Піщаний»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Куп'янський (колишній Дворічанський) район с. Піщанка	15		Куп'янська (раніше Дворічанська) районна державна адміністрація
107.	б/н	Ентомологічний заказник	Рішення облвиконкому	Куп'янський (колишній Дворічанський) район	28		Куп'янська (раніше Дворічанська) районна

1	2	3	4	5	6	7	8
		«Строївський»	від 03.12.1984 № 562	с. Строївка			державна адміністрація
108.	б/н	Ентомологічний заказник «Криничанський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Куп'янський (колишній Дворічанський) район с. Криничине	18		Куп'янська (раніше Дворічанська) районна державна адміністрація
109.	б/н	Ентомологічний заказник «Осинник»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Куп'янський (колишній Дворічанський) район с. Осинник	20		Куп'янська (раніше Дворічанська) районна державна адміністрація
110.	б/н	Ентомологічний заказник «Кущувате»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківський (колишній Дергачівський) район с. Ветеринарне	5,6		Козачолопанська селищна рада
111.	б/н	Ентомологічний заказник «Старий сад»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківський (колишній Дергачівський) район с. Козача Лопань	5		Харківська (раніше Дергачівська) районна державна адміністрація
112.	б/н	Ентомологічний заказник «Великоярузький»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Харківський (колишній Дергачівський) район с. Алісівка	56		Харківська (раніше Дергачівська) районна державна адміністрація
113.	б/н	Ентомологічний заказник «Шевченків яр»	Рішення Харківської обласної ради від 17.12.1993	Красноградський (колишній Зачепилівський) район с. Олянівка	10,1		Новомажарська сільська рада
114.	б/н	Ентомологічний заказник «Ульянівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Красноградський (колишній Зачепилівський) район с. Олянівка	8,4		Новомажарська сільська рада
115.	б/н	Ентомологічний заказник «Черноглазівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський (колишній Золочівський) район с. Черноглазівка	2,9		Жовтнева сільська рада
116.	б/н	Ентомологічний заказник «Удянський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський (колишній Золочівський) район с. Уди	3		Удянська сільська рада
117.	б/н	Ентомологічний заказник «Прогін»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Чугуївський (колишній Зміївський) район с. Нижній Бишкін	6		Нижньобишкінська сільська рада
118.	б/н	Ентомологічний заказник «Роздольний»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Чугуївський (колишній Зміївський) район с. Роздольне	5		Таранівська сільська рада

1	2	3	4	5	6	7	8
119.	б/н	Ентомологічний заказник «Кукилівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Чугуївський (колишній Зміївський) район с. Кукилівка	5		Селекційний, технологічний і комерційний центр, держплемзавод «Червоний велетень»
120.	б/н	Ентомологічний заказник «Круглий»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 №562	Ізюмський район с. Копанки	3,7		Бугаївська сільська рада Ізюмського району
121.	б/н	Ентомологічний заказник «Запилювач»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський район с. Мала Камишуваха	5		Малокамишувахська сільська рада
122.	б/н	Ентомологічний заказник «Вшивий»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Красноградський (колишній Кегичівський) район смт Кегичівка	5,8		ПП «Агропрогрес»
123.	б/н	Ентомологічний заказник «Бесарабівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Красноградський (колишній Кегичівський) район с. Бесарабівка	5,6		Красноградська (раніше Кегичівська) районна державна адміністрація
124.	б/н	Ентомологічний заказник «Зорянський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Красноградський район с. Зоряне	2		Зорянська сільська рада
125.	б/н	Ентомологічний заказник «Мокрянський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Красноградський район с. Миколо-Комишувата	3		ФАОП «Зоря»
126.	б/н	Ентомологічний заказник «Гірчаківський»	Рішення Харківської обласної ради від 20.05.1993	Красноградський район с. Гірчаківка	5		ФАОП «Зоря»
127.	б/н	Ентомологічний заказник «Краснокутський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський (колишній Краснокутський) район смт Краснокутськ	4		СВК «Маяк»
128.	б/н	Ентомологічний заказник «В'язівський»	Рішення Харківської обласної ради від 25.06.2009 № 1274-V	Богодухівський (колишній Краснокутський) район с. Михайлівка	20,6		Богодухівська (раніше Краснокутська) районна державна адміністрація
129.	б/н	Ентомологічний заказник «Гаркавецький»	Рішення Харківської обласної ради від 25.06.2009 № 1274-V	Богодухівський (колишній Краснокутський) район с. Гаркавець	8,9		Богодухівський (раніше Краснокутська) районна державна адміністрація

1	2	3	4	5	6	7	8
130.	б/н	Ентомологічний заказник «Стінки»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Куп'янський район с. Петропавлівка	7		Фермерське господарство "Ромашка"
131.	б/н	Ентомологічний заказник «Берестовій»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Лозівський район с. Надєждівка	3		Надеждінська сільська рада Лозівського району
132.	б/н	Ентомологічний заказник «Михайлівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Лозівський район с. Катеринівка	3		Катеринівська сільська рада Лозівського району
133.	б/н	Ентомологічний заказник «Вінники»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 №562	Красноградський район с. Власівка	7,5		ЧАСП "Комінтерн"
134.	б/н	Ентомологічний заказник «Балки»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 №562	Харківський (колишній Харківський (колишній Нововодолазький) район с. Федорівка	5		ПОСП "Федорівське"
135.	б/н	Ентомологічний заказник «Пересіл»	Рішення Харківської обласної ради від 21.05.1993	Харківський (колишній Нововодолазький) район с. Знам'янка	12,2		Знам'янська сільська рада
136.	б/н	Ентомологічний заказник «Мирчакова балка»	Рішення Харківської обласної ради від 21.05.1993	Харківський (колишній Нововодолазький) район с.Просяне	6,1		Просянська сільська рада
137.	б/н	Ентомологічний заказник «Парижанський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Лозівський (колишній Первомайський) район с. Парижанський	5		Лозівська (раніше Первомайська) районна державна адміністрація
138.	б/н	Ентомологічний заказник «Орільський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Лозівський (колишній Первомайський) район с. Шулське	5		Лозівська (раніше Первомайська) районна державна адміністрація
139.	б/н	Ентомологічний заказник «Бджолиний № 2»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Красноградський (колишній Сахновщинський) район с. Зелений Клин	3		Новоалександрівська сільська рада
140.	б/н	Ентомологічний заказник «Лаптеве»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 №562	Харківській район с. Сороківка	5		ДГ «Українка» УкрНДІ тваринництва ААНУ
141.	б/н	Ентомологічний заказник «Попова дача»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 №562	Харківській район с. Зернове	1,5		ДГ "Елітне"

1	2	3	4	5	6	7	8
142.	б/н	Ентомологічний заказник «Смородський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківський район с.Смородське	3		ДГ "Комунар" УкрНДІ ґрунтознавства та агрохімії ім. Соколовського
143.	б/н	Ентомологічний заказник «Моспанівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Чугуївський район с. Моспанове	5		ЗАСТ "Україна"
144.	б/н	Ентомологічний заказник «Михайлівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Чугуївський район с. Михайлівка	5,6		ТОВ "Агросервіс ЛТД"
145.	б/н	Ентомологічний заказник «Студенок»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Чугуївський район с. Студенок	4,9		СВК "Іванівський лан"
146.	б/н	Ентомологічний заказник «Кочетоцький»	Рішення облвиконкому від 07.02.1992 № 35	Чугуївський район смт Кочеток	50		ВУВГ "Дінець"
147.	б/н	Ентомологічний заказник «Мерехнянський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Куп'янський (колишній Шевченківський) район с. Федоровка	7		Сподобівська сільська рада
148.	б/н	Ентомологічний заказник «Веселий»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Куп'янський (колишній Шевченківський) район с. Петропілля	3,9		Петропільська сільська рада
149.	б/н	Ентомологічний заказник «Кравцівський»	Рішення Харківської обласної ради від 17.04.2008 № 699-V	Куп'янський (колишній Шевченківський) район с. Кравцівка	22		Безмятеженська сільська рада -15,6 га; ДП "Чугуєво-Бабчанське лісове господарство" - 6,4 га.
150.	б/н	Ентомологічний заказник «Малорогозянський»	Рішення Харківської обласної ради від 06.12.2018 № 887-VII	Богодухівський (колишній Золочівський) район, околиці с. Мала Рогозянка	14,1004		Золочівська селищна рада
151.	б/н	Ентомологічний заказник «Гаврилівський»	Рішення Харківської обласної ради від 06.12.2018 № 887-VII	Ізюмський (колишній Борівський) район, с. Гаврилівка	43,5591		Ізюмська (раніше Борівська) районна державна адміністрація
152.	б/н	Орнітологічний заказник «Бритаї»	Рішення облвиконкому від 07.02.1992 № 35	Ізюмський (колишній Барвінківський) район с. Новомиколаївка	158		Новомиколаївська сільська рада

1	2	3	4	5	6	7	8
153.	б/н	Орнітологічний заказник «Куплеватське»	Рішення облвиконкому від 07.02.1992 № 35	Ізюмський (колишній Барвінківський) район с. Мечебілове	40		Мечебілівська сільська рада
154.	б/н	Орнітологічний заказник «Займанський»	Рішення Харківської обласної ради від 30.10.2001	Красноградський (колишній Зачепилівський) район с.Займанка	157,1		Зачепилівська сільська рада
155.	б/н	Орнітологічний заказник «Мартинівський»	Рішення Харківської обласної ради від 21.05.1993	Красноградський район с. Мартинівка	160		Мартинівська сільська рада
156.	б/н	Орнітологічний заказник «Чаплі»	Рішення Харківської обласної ради від 21.05.1993	Красноградський район с. Прасковія	142,2		Мелихівська сільська рада
157.	б/н	Орнітологічний заказник «Іванья»	Рішення Харківської обласної ради від 21.05.1993	Харківський (колишній Нововодолазький) район с. Знам'янка	128,6		Знам'янська сільська рада
158.	б/н	Орнітологічний заказник «Пташиний»	Рішення Харківської обласної ради від 27.01.2005	Лозівський район смт Орілька	2		Орільське відділення управління каналу Дніпро-Донбас
159.	б/н	Гідрологічний заказник «Семенівський»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Ізюмський (колишній Барвінківський) район с.Іванівка; Близнюківський район с. Семенівка	185,6		Гаврилівська сільська рада - 35,6 га; Семенівська сільська рада -150га
160.	б/н	Гідрологічний заказник «Дмитрівський»	Рішення Харківської обласної ради від 29.11.2009 № 1423	Ізюмський (колишній Барвінківський) район с. Дмитрівка	39,7		Ізюмська (раніше Барвінківська) районна державна адміністрація
161.	б/н	Гідрологічний заказник «Надеждинський»	Рішення Харківської обласної ради від 16.06.2012 № 184-VI	Лозівський (колишній Близнюківський) район с. Надеждине	96,1		Лозівська (раніше Близнюківська) районна державна адміністрація
162.	б/н	Гідрологічний заказник «Підлиманський»	Рішення Харківської обласної ради від 23.02.1999	Ізюмський (колишній Борівський) район с. Підлиман	43,1		Підлиманська сільська рада
163.	б/н	Гідрологічний заказник «Іллюхівський»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Богодухівський (колишній Валківський) район с. Іллюхівка	110		СТОВ "Агроном"

1	2	3	4	5	6	7	8
164.	б/н	Гідрологічний заказник «Мерчицький»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Богодухівський (колишній Валківський) район смт Старий Мерчик	37		Підсобне сільське господарство "Восток" ГПУ "Шебелинкагазвидобування" ДК "Укргазвидобування" НАК "Нафтогаз України"
165.	б/н	Гідрологічний заказник «Коломачки»	Рішення Харківської обласної ради від 25.09.2001	Богодухівський (колишній Валківський) район с. Високопілля	68,7		Високопільська сільська рада – 68,7га
166.	б/н	Гідрологічний заказник «Малобурлуцький»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Куп'янський (колишній Великобурлуцький) район с.с. Вільхуватка, Малий Бурлук	50		ТОВ "Вільхуватка" - 29,2 га; ПСП "Україна" - 20,8 га
167.	б/н	Гідрологічний заказник «Гнилицький»	Рішення Харківської обласної ради від 23.02.1999	Куп'янський (колишній Великобурлуцький) район с. Гнилиця-1	175,8		ПСП "Марс"
168.	б/н	Гідрологічний заказник «Графський»	Рішення Харківської обласної ради від 27.08.2009 № 1354-V	Чугуївський (колишній Вовчанський) район між сел Огірцеве та Графське	497,3		ТОВ ПП "Ізбицьке"
169.	б/н	Гідрологічний заказник «Орільський»	Рішення Харківської обласної ради від 30.10.2001	Красноградський (колишній Зачепилівський) район с. Залінійне	196		Зачепилівська селищна рада
170.	б/н	Гідрологічний заказник «Рогозянський»	Рішення Харківської обласної ради від 23.02.1999	Богодухівський (колишній Золочівський) район с. Цапівка	40		ВАТ "Промінь"-27,18 га; Іванова Т.О.-12,82 га
171.	б/н	Гідрологічний заказник «Берестовий»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Чугуївський (колишній Зміївський) район, ДП «Зміївське лісове господарство», Таранівське лісництво кв. 97 (вид. 5 ,6); Таранівська сільська рада Чугуївського (колишнього Зміївського) району, Охоченська сільська рада Харківського (колишній Нововодолазький) району	87,5		ДП "Зміївське лісове господарство"- 17,5 га; Таранівська сільська рада -26,6 га; Охоченська сільська рада - 43,4 га

1	2	3	4	5	6	7	8
172.	б/н	Гідрологічний заказник «Чернещинський»	Рішення Харківської обласної ради від 25.06.2009 № 1274-V	Богодухівський (колишній Краснокутський) район с. Чернещина	6,9		Краснокутський науково-дослідний центр садівництва інституту садівництва ААНУ
173.	б/н	Гідрологічний заказник «Коханівський»	Рішення Харківської обласної ради від 23.02.1999	Красноградський (колишній Кегичівський) район с. Коханівка	110,6		ТОВ "Аграрний дім ім. Горького"
174.	б/н	Гідрологічний заказник «Єфремівський»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Лозівський (колишній Первомайський) район с. Єфремівка	28		Лозівська (раніше Первомайська) районна державна адміністрація
175.	б/н	Гідрологічний заказник «Крюківський»	Рішення Харківської обласної ради від 23.12.2005	м. Харків Основ'янський район	39,3		Харківська міська рада
176.	б/н	Гідрологічний заказник «Вітрівський»	Рішення Харківської обласної ради від 06.12.2018 № 887-VII	Ізюмський (колишній Балаклійський) район, с.с.Чепіль, Вітрівка, Норцівське лісництво кв. кв. 49, 50, 51, 53, 54, 74	349		ДП "Балаклійське лісове господарство"
177.		Гідрологічний заказник «Руськолозіївський»	Рішення Харківської обласної ради від 10.06.2021 № 158-III	Харківський (колишній Дергачівський) район, с. Руська Лозова			Дергачівська міська рада
178.	б/н	Загально зоологічний заказник «Протопопівський»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Ізюмський (колишній Балаклійський) район с. Протопопівка	14,6		Протопопівська сільська рада
179.	б/н	Комплексна Пам'ятка природи «Гора Крем'янець»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський район Піщанське лісництво кв. 13, Артемівське лісництво кв. кв.117, 118	176		ДП "Ізюмське лісове господарство"
180.	б/н	Комплексна пам'ятка природи «Юннатівська»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Ізюмський (колишній Балаклійський) район м. Балаклія	0,3		Балаклійська станція юних натуралістів
181.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Гутянський дуб-велетень»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський район Володимирівське лісництво кв.77 (вид.22), кв.161(вид.22)	0,1		ДП "Гутянське лісове господарство"
182.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Полянський	Рішення облвиконкому	Богодухівський район Володимирівське лісництво	0,1		ДП "Гутянське лісове господарство"

1	2	3	4	5	6	7	8
		дуб-велетень»	від 03.12.1984 № 562	кв.88 (вид.13), кв. 172 (вид.13)			
183.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Дуб-велетень №1»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський (колишній Валківський) район Мерчицьке лісництво кв. 56 (вид.1)	0,1		ДП "Жовтневе лісове господарство"
184.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Дуб-велетень №2»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський (колишній Валківський) район Мерчицьке лісництво кв.51 (вид.2)	0,1		ДП "Жовтневе лісове господарство"
185.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Дуб-велетень №3»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський (колишній Валківський) район Мерчицьке лісництво кв.56 (вид.1)	0,1		ДП "Жовтневе лісове господарство"
186.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Дуб-велетень №4»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський (колишній Валківський) район Мерчицьке лісництво кв.56 (вид.1)	0,1		ДП "Жовтневе лісове господарство"
187.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Дуб-велетень №5»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський (колишній Валківський) район Мерчицьке лісництво кв.81 (вид.1)	0,1		ДП "Жовтневе лісове господарство"
188.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Неруб»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Куп'янський (колишній Великобурлуцький) район Великобурлуцьке лісництво кв.44 (вид. 4, 5)	6,2		ДП "Куп'янське лісове господарство"
189.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Новогорівська»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Куп'янський (колишній Дворічанський) район с. Новогорівка	2,5		Куп'янська (раніше Дворчанська) районна державна адміністрація
190.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Пересічанський дуб»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківський (колишній Дергачівський) район Дергачівське лісництво кв. 59 (вид. 9)	0,1		ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція» Українського ордена «Знак пошани» науково-дослідного інституту лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького

1	2	3	4	5	6	7	8
191.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Південне»	Рішення Харківської обласної ради від 20.03.2001	Харківський (колишній Дергачівський) район, ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція» кв.137 (вид.2), кв.138 (вид.1)	14,7		ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція» Українського ордена «Знак пошани» науково-дослідного інституту лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького
192.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «П'ять братів»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський (колишній Золочівський) район Золочівське лісництво, кв.62 (вид.7)	0,15		ДП "Жовтневе лісове господарство"
193.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Скорики»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський (колишній Золочівський) район с. Одноробівка	5		Олександрівська сільська рада
194.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Петрівський дуб-велетень»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський район Петрівське лісництво кв.153 (вид.20)	0,1		ДП "Ізюмське лісове господарство"
195.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Пісківська»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський район Петрівське лісництво кв. 356 (вид.16)	0,1		ДП "Ізюмське лісове господарство"
196.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Ізюмська дача»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський район Ізюмське лісництво кв. 270 (вид.11), кв.301 (вид.1)	30		ДП "Ізюмське лісове господарство"
197.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Красношахтарська»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський район Придонецьке лісництво кв.426 (вид.9-13), кв.427 (вид.24-28), кв.466 (вид.1)	71,9		ДП "Ізюмське лісове господарство"
198.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Гуртовівка»	Рішення Харківської обласної ради від 21.03.1995	Богодухівський (колишній Коломацький) район с. Гуртовівка	2		Різуненківська сільська рада
199.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Мурафська дача»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський (колишній Краснокутський) район Володимирівське лісництво кв.121 (вид.2)	5,2		ДП "Гутянське лісове господарство"

1	2	3	4	5	6	7	8
200.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Козіївка №1»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський (колишній Краснокутський) район Краснокутське лісництво кв.164 (вид. 5, 8)	4,2		ДП "Гутянське лісове господарство"
201.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Козіївка №2»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський (колишній Краснокутський) район Краснокутське лісництво кв. 165 (вид. 8, 16)	3,9		ДП "Гутянське лісове господарство"
202.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Дуб Петра 1»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський (колишній Краснокутський) район Краснокутське лісництво кв. 27 (вид. 9)	0,1		ДП "Гутянське лісове господарство"
203.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Лісосмуга №65»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківській район с. Рогань	0,4		Харківський національний аграрний університет ім. В.В.Докучаєва
204.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Просіки»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківській район Бабаївське лісництво кв.14 (вид. 5, 12)	4,2		ДП "Жовтневе лісове господарство"
205.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Великий ліс»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківській район Люботинське лісництво кв.14 (вид. 21), м. Люботин	0,1		ДП "Жовтневе лісове господарство"
206.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Два дуби-велетні»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківській район Люботинське лісництво кв.21 (вид.23), м. Люботин	0,2		ДП "Жовтневе лісове господарство"
207.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Шишківська»	Рішення Харківської обласної ради від 17.04.2008 № 699-V	Куп'янський (колишній Шевченківський) район с. Шишківка	15		Нижньобурлуцька сільська рада
208.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Сокольники-Помірки»	Рішення облвиконкому від 17.07.1972 № 377	м. Харків, Лісопаркове лісництво, кв. 52-54, 60, 61, 65, 68 (вид. 1-3, частина вид. 4, вид. 5-9, вид.13, вид. 15-24)	163,1		СКП "Харківзеленбуд" ХМР
209.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Помірки»	Рішення облвиконкому від 17.07.1972 № 377	м. Харків, Помірки, Лісопаркове лісництво кв. кв. 8, 9, 16, 23, 29	120,4		СКП "Харківзеленбуд" ХМР
210.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Дерева	Рішення облвиконкому	м. Харків, вул. Сокольники, 12	0,1		Фельдман О.О.

1	2	3	4	5	6	7	8
		гінкго»	від 03.12.1984 № 562				
211.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Пушкінська»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	м. Харків, вул. Пушкінська, 39	0,2		Житлово-виробниче ремонтно-експлуатаційне підприємство №1
212.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Будинок вчених»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	м. Харків, вул. Жон Мироносиць, 10	0,1		Центр культури, науки та мистецтва "Харківський Будинок вчених"
213.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Черноглазівські дуби»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 11	0,15		ДКУ "Протитуберкульозний диспансер №1"
214.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Дуб Бабушкін»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	м. Харків, Новобаварський район, вул. Бабушкіна, 16	0,1		Станція переливання крові Південної залізниці
215.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Інститутська»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	м. Харків, вул. Пушкінська, 86	0,35		НДІ лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького
216.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Сад ім. Т. Г. Шевченка»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	м. Харків, вул. Сумська, 29	0,75		СКП "Харківзеленбуд" ХМР
217.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Черноглазівська»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 5	0,2		Комунальне житлово-експлуатаційне підприємство №4 Київського району
218.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Залютинська»	Рішення Харківської обласної ради від 23.02.1999	м. Харків, Холодногірський район, Залютине	3		ХМР (запропоновано забезпечити режим охорони та збереження листом ХОДА від 21.12.2015 № 01-74/93-18)
219.	б/н	Гідрологічна Пам'ятка природи «Мохувате болото»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківський (колишній Дергачівський) район Дергачівське лісництво кв.176 (вид.4)	1,7		Данилівський дослідний держлісгосп УкрНДІЛГА ім. Г. М. Висоцького
220.	б/н	Гідрологічна Пам'ятка природи «Мурафа»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський (колишній Краснокутський) район с. Мурафа	0,6		Мурафська сільська рада
221.	б/н	Гідрологічна Пам'ятка природи «Любівська»	Рішення Харківської обласної ради	Богодухівський (колишній Краснокутський) район	5,8		ДП "Гутянське лісове господарство"

1	2	3	4	5	6	7	8
			від 23.12.2003	Краснокутське лісництво кв.113 (вид.1)			
222.	б/н	Гідрологічна Пам'ятка природи «Джерело ім. Г. С. Сковороди»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківській район Бабаївське лісництво кв.18 (вид.5-9, 18)	6,3		ДП "Жовтневе лісове господарство"
223.	б/н	Лісове заповідне урочище «Бір»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський (колишній Балаклійський) район Завгороднівське лісництво кв.635-648	734		ДП "Ізюмське лісове господарство"
224.	б/н	Лісове заповідне урочище «Тюндик»	Рішення Харківської обласної ради від 08.02.2007 № 172-V	Ізюмський (колишній Балаклійський) район Андріївське лісництво кв.45-49, 50-63	988		ДП "Балаклійське лісове господарство"
225.	б/н	Лісове заповідне урочище «Холодноярське»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Чугуївський (колишній Вовчанський) район Старицьке лісництво, кв.12 (вид.9)	10		ДП "Вовчанське лісове господарство"
226.	б/н	Лісове заповідне урочище «Довжик»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський (колишній Валківський) район Мерчицьке лісництво кв.140 (вид.17-23)	27,5		ДП "Жовтневе лісове господарство"
227.	б/н	Лісове заповідне урочище «Дегтярне»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Куп'янський (колишній Великобурлуцький) район Великобурлуцьке лісництво кв.79, 80, 89	179		ДП "Куп'янське лісове господарство"
228.	б/н	Лісове заповідне урочище «Божкове»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Куп'янський (колишній Великобурлуцький) район Великобурлуцьке лісництво кв.132	79		ДП "Куп'янське лісове господарство"
229.	б/н	Лісове заповідне урочище «Пивне»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Чугуївський (колишній Вовчанський) район Старосалтівське лісництво кв. 4, 5	142		ДП "Вовчанське лісове господарство"
230.	б/н	Лісове заповідне урочище «Дубові гряди»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Красноградський (колишній Чугуївський (колишній Сахновщинський) район с. Дубові гряди	129,7		Дубовогрядська сільська рада

1	2	3	4	5	6	7	8
231.	б/н	Лісове заповідне урочище «Миколаївські насадження»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Чугуївський район Печенізьке лісництво №4 кв.120-124	248		ДП "Чугуєво-Бабчанське лісове господарство"
232.	б/н	Дендрологічний парк «Дружба»	Рішення Харківської обласної ради від 27.06.2000	м. Лозова	51,5		Відділ житлово-комунального господарства та будівництва міської ради м. Лозова
233.	б/н	Парк пам'ятка садово-паркового мистецтва «Литвинівка»	Рішення облвиконкому від 20.02.1984 № 93	Богодухівський (колишній Валківський) район с. Литвинівка, с. Черемушне	10,8		ДГ "Мерефа" УкрНДІ овочівництва і бахчівництва
234.	б/н	Ботанічний сад «Кулиничі»	Рішення Харківської обласної ради від 26.12.2007 № 568-V	Харківський район смт Кулиничі	13,25		Фермерське господарство "Кегичівське"

Примітка: * – пропозиції щодо включення території та об'єктів до переліків територій та об'єктів екомережі у 2021 році до Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації не надходили.

Регіональну схему екологічної мережі Харківської області не затверджено, кошти для доопрацювання проекту схеми регіональної екологічної мережі Харківської області НДУ «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем» у 2021 році не виділялися.

ХІІІ. Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами

На території Харківської області у 2021 році розташовано 79 організованих місць видалення твердих побутових відходів. Також, в наявності 7 полігонів промислових відходів III та IV класів небезпеки: золошлаковідвал Зміївської ТЕС ПАТ «Центренерго», колишній шлаковідвал ВАТ «Куп'янський ливарний завод», полігон промислових відходів Обласного комунального спеціалізованого підприємства з виконання норм екологічної безпеки, полігон промислових відходів і золошлаковідвал ПрАТ «Харківський тракторний завод», полігон промислових відходів ПрАТ «Харківський підшипниковий завод», який у 2021 році передано на баланс Чугуївської міської ради, золошлаковідвал ТОВ «ДВ Нафтогазовидобувна компанія» філія «Теплоелектроцентрально». Розміщення небезпечних промислових відходів I-го і 2-го класів небезпеки на зазначених полігонах не дозволяється.

Основним напрямком роботи у сфері поведінки з відходами залишається вирішення питання забезпечення повного збирання небезпечних відходів з метою передачі їх для подальшої утилізації, обробки (переробки) на спеціалізовані підприємства. В області діє мережа підприємств, які здійснюють відповідні операції у сфері поведінки з небезпечними відходами. Серед них ТОВ НВП «КОР-МЕТ», ТОВ «ЕКОТЕК», ТОВ «ХАРКІВ-ЕКО», ТОВ «ЮПІТЕР ЕКО», ТОВ «ПК «ЕКОСФЕРА», ТОВ НВП «НОВІНТЕХ» та інші, які здійснюють збирання, перевезення, зберігання, знешкодження, утилізацію відпрацьованих ламп та приладів, що містять ртуть, відпрацьовані нафтовідходи, відпрацьовані лужні та кислотні акумуляторні батареї, відходи гальванічного та термічного виробництва, відходи застосування фотохімікатів тощо.

З метою покращення існуючої ситуації із розміщенням та захороненням твердих побутових відходів на території Харківської області реалізується ряд природоохоронних заходів.

За кошти Світового банку реалізується проект будівництва комплексу з переробки твердих побутових відходів з системою збору, утилізації полігонного газу та виробництва електричної енергії в м. Дергачі Харківської області (потужністю 30-40 тис. тонн/рік), замовником якого є комунальне підприємство «Муніципальна компанія поведінки з відходами» Харківської міської ради.

Проводиться робота щодо збільшення частки населених пунктів Харківської області, охопленої роздільним збиранням корисних компонентів твердих побутових відходів.

Крім того, відповідно до Національного плану управління відходами до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р, в області розроблено проект «Регіональний план управління відходами в Харківській області». Зазначеним документом передбачається комплекс заходів у сфері поведінки з відходами, які потребують реалізації на території Харківської області. Також, Регіональним планом визначено черговість впровадження заходів у сфері поведінки з відходами, терміни їх реалізації, обсяги фінансування. Однак, Регіональний

план потребує погодження в Міністерстві захисту довкілля та природних ресурсів України та Міністерстві розвитку громад та територій України. На даний час відсутній порядок погодження Регіональних планів у вищезазначених Міністерствах.

З метою забезпечення утримання територій населених пунктів у належному стані, їх санітарного очищення, збереження об'єктів загального користування та створення умов, сприятливих для життєдіяльності населення, на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 березня 2010 року № 777-р «Деякі питання проведення щорічної акції «За чисте довкілля» та дня благоустрою територій населених пунктів» упродовж квітня-травня 2021 року було організовано та проведено всеукраїнську акцію «За чисте довкілля» на території всіх населених пунктів Харківської області.

Всього протягом акції в області ліквідовано 1862 несанкціонованих сміттєзвалища. Висаджено 189,251 тис. дерев, 52,252 тис. кущів. Приведено в належний санітарний стан 10,952 млн м² газонів, 518,420 тис.м² квітників. Очищено від сміття 1372,820 тис.м² берегів водойм. Прибрано прибудинкових територій площею 24,985 млн м², приведено до належного стану 864 парки та сквери, впорядковано 2098 кладовищ, 1433 братських могил, меморіальних комплексів та місць почесних поховань. Акцію проведено у всіх населених пунктах області, в заходах якої взяло участь понад 345 тис. осіб.

Департаментом захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації упродовж 2021 року розглянуто 286 звернень, які надійшли на створений Мінприроди України електронний сервіс «Інтерактивна мапа» («Ecomapa.gov.ua»).

Під час розгляду звернень про виявлені смітники на території Харківської області, Департаментом захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації направляються листи до районних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування щодо вжиття відповідних заходів з ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ на підвідомчих територіях.

Також, з метою вжиття заходів адміністративного впливу відповідна інформація направляється до Державної екологічної інспекції у Харківській області та Головного управління Держпродспоживслужби в Харківській області.

Департаментом захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації забезпечено складання та ведення обласного реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів та реєстру місць видалення відходів.

Загальні показники поводження з відходами за звітний період

Динаміка основних показників поводження з відходами I-IV класів небезпеки, тис. тонн (за формою статистичної звітності № 1-відходи)

Таблиця 52

№ з/п	Показники	2018 рік	2019 рік	2020 ¹ рік	2021 ² рік
1	2	4	5	6	7
1	Утворено	1 628,5 ¹	1 752,3 ¹	1487,7	-
2	Одержано від інших підприємств	1 440,5	1 522,5	1780,9	-
3	Спалено	69,2	79,4	81,9	-
3.1	у тому числі з метою отримання енергії	65,7	76,3	77,8	-
4	Використано (утилізовано)	290,7	203,1	255,6	-
5	Направлено в сховища організованого складування (поховання)	16,0	15,2	Дані відсутні	-
6	Передано іншим підприємствам	1 417,6	1 348,7	Дані відсутні	-
7	Втрати відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок	-	-	-	-
8	Наявність на кінець звітного року у сховищах організованого складування та на території підприємств	3 002,5	2 945,1	Дані відсутні	-

Примітка: 1 – з урахуванням відходів, утворених у домогосподарствах.

2 - за інформацією Головного управління статистики у Харківській області статистична інформація щодо утворення та поводження з відходами буде оприлюднена після завершення терміну для подання статистичної та фінансової звітності, встановленого Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

Впровадження роздільного збирання твердих побутових відходів в Харківській області

Таблиця 53

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Загальна кількість населених пунктів, в яких запроваджено роздільний збір	Рік запровадження
1	Богодухівський район	34	2014-2021
2	Ізюмський район	25	2015-2021
3	Красноградський район	17	2015-2021
4	Куп'янський район	77	2015-2021
5	Лозівський район	39	2014-2021
6	Харківський район	88	2004-2021
7	Чугуївський район	70	2008-2021
	Усього:	350	

Інфраструктура місць видалення відходів (МВВ) за критеріями екологічної безпеки*

Таблиця 54

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Місця видалення відходів категорії Г – надзвичайно небезпечні		Місця видалення відходів категорії В – небезпечні		Місця видалення відходів категорії Б – помірно небезпечні		Місця видалення відходів категорії А – малонебезпечні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Богодухівський район	-	-	5	-	2	-	10	2 – проекта 1 - закрите
2	Ізюмський район			3		-		5	1 - закрите
3	Красноградський район	-	-	-	-	3	-	2	-
4	Куп'янський район	-	-	3	-	-	-	8	2- проекта
5	Лозівський район	-	-	2	-	2	-	5	1-прийнято до проектування
6	Харківський район	-	-	16	-	2	3-закритих	5	-
7	Чугуївський район	-	-	2	-	4	1-закрите	4	-
	Усього:	-	-	31	-	13	4 -закритих	39	2-закритих 5-проектів

Стан обліку та паспортизації місць видалення відходів (МВВ)
(станом на 31.12.2021 року)

Таблиця 55

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Кількість непаспортизованих МВВ, од.*	Кількість паспортизованих МВВ, од.**	Паспортизовано МВВ за звітний період, од.**
1	2	3	4	5
1				
1	Богодухівський район	-	20	-
2	Ізюмський район	10	9	1
3	Красноградський район	14	5	-
4	Куп'янський район	1	8	-
5	Лозівський район	-	10	1
6	Харківський район	3	24	-
7	Чугуївський район	3	16	1
	Усього по районах	31	92	3
Полігони				
1	м.Харків (Дергачівський полігон)	-	1	1
2	Харківський район (ТОВ «Перероблюючий завод»)	-	1	-
	Усього:	-	2	1
	Усього по області	31	94	4

Примітка: * – за даними районних державних адміністрацій.

** – за даними реєстру місць видалення відходів.

Інфраструктура утилізації та оброблення відходів*

Таблиця 56

Назва одиниці адміністративно-територіальної одиниці	Пункти приймання/збирання знешкодження шин, од.	Пункти приймання/збирання відходів електронного та електричного обладнання, од.	Пункти приймання вторинної сировини, од.	Пункти приймання транспортних засобів на утилізацію, од.	Пункти та установи централізованого знешкодження медичних відходів, од
1	2	3	4	5	6
м. Харків	ТОВ НВП «НОВІНТЕХ» вул. Біологічна, 25, вул. Диканівська, 47А	ТОВ «ХАРКІВ-ЕКО» 61099, м. Харків, вул. Лодзька, 7А	ТОВ «МетЛом» м. Харків, вул. Чуваська	ТОВ «ХАРКІВ-ЕКО» 61099, м. Харків, вул. Лодзька, 7А	–
	ТОВ «ПК «ЕКОСФЕРА» 62418, Харківська обл., Харківський р-н, смт Пісочин, в'їзд Кононенко, 9	ТОВ НВП «НОВІНТЕХ» вул. Біологічна, 25, вул. Диканівська, 47А	ТОВ Фірма Авангард, м. Харків, пров. Інженерний, 9	–	–
	ТОВ НВП «КОР-МЕТ» 61046, м. Харків, вул. Єнакіївська, 7	ТОВ «ЕКОТЕК» Харківська обл., смт Пісочин, в'їзд Шевченка, 3	ТОВ «Грандріч» м. Харків, вул. Індустріальна, 3	–	–
	ТОВ «ЮПІТЕР ЕКО» 61106, м. Харків, вул. Плиткова, буд. 12	ТОВ НВП «КОР-МЕТ» 61046, м. Харків, вул. Єнакіївська, 7	–	–	–
	ТОВ «ЕКОТЕК» Харківська обл., смт Пісочин, в'їзд Шевченка, 3	ТОВ «ПК «ЕКОСФЕРА» 62418, Харківська обл., Харківський р-н, смт Пісочин, в'їзд Кононенко, 9	–	–	–
	ТОВ «ХАРКІВ-ЕКО» 61099, м. Харків, вул. Лодзька, 7А	ТОВ «ЮПІТЕР ЕКО» 61106, м. Харків, вул. Плиткова, буд. 12	–	–	–

Суб'єкти господарювання, що здійснюють діяльність у сфері поводження
з небезпечними відходами на території регіону

Таблиця 57

№ з/п	Назва	Місце провадження діяльності	Контактні дані (веб адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (операції та види небезпечних відходів)
1	2	3	4	5
1	ТОВ «ЕКОТЕК» (32136485)	Харківська область, смт Пісочин, в'їзд Шевченка, 3	тел.(057) 706-18-32 www.ekotek.net.ua	<p>1. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (у т.ч. відпрацьовані люмінесцентні лампи та прилади, що містять ртуть);</p> <p>2. Відпрацьовані батареї свинцевих акумуляторів, цілі чи розламані;</p> <p>3. Відходи і брукт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї, ртутні вмикачі, скло від електронно-променевих трубок або інше активоване скло;</p> <p>4. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші, відходи забруднені нафтопродуктами – промаслені ганчір'я, пісок, ґрунт, деревина, відпрацьовані фільтри);</p> <p>5. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії;</p> <p>6. Відходи виробництва, одержання і застосування фармацевтичних препаратів;</p> <p>7. Відходи, що містять як складові гальванічний шлам та осад відстійників після коагуляційної та реагентної очистки стічних вод (збирання, перевезення);</p> <p>8. Розчини після травлення металів (збирання, перевезення);</p> <p>9. Відходи розчинів кислот чи основ (збирання, перевезення);</p> <p>10. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи (збирання, перевезення).</p>
2	ТОВ «ХАРКІВ-ЕКО» (36626459)	61099, м. Харків, вул. Лодзька, буд. 7А	тел.: (057) 754-65-75	<p>1. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>2. Відходи, що містять як складові або забруднювачі сполуки шестивалентного хрому (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>3. Гальванічний шлам (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>4. Розчини після травлення металів (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>5. Відпрацьовані травильні розчини, що містять розчинну мідь (збирання, перевезення, зберігання).</p>

1	2	3	4	5
				<p>6. Відходи азбесту (пил та волокна) (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>7. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші). Відходи, забруднені нафтопродуктами – промаслене ганчір'я, тирса, пісок, ґрунт, відпрацьовані фільтри (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>8. Відходи виробництва, виготовлення і застосування смол, латексів, пластифікаторів, клеїв/зв'язуючих матеріалів (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>9. Відходи негалогенованих органічних розчинників (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>10. Відходи галогенованих органічних розчинників (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>11. Відходи виробництва, одержання і застосування фармацевтичних препаратів (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>12. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>13. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>14. Відходи розчинів кислот чи основ (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>15. Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>16. Відходи хімічних речовин, отримані під час проведення науково-дослідних робіт чи навчального процесу, які ще не ідентифіковані, та/або які є новими, а їх вплив на людину та/або довкілля невідомий (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>17. Відходи упаковок та контейнерів, забруднені (за винятком використаної тари з-під пестицидів та гербіцидів) (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>18. Відходи і брухт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї, ртутні вмикачі, скло від електронно-променевих трубок або інше активоване скло (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>19. Клінічні та подібні їм відходи, а саме – відходи, що виникають у</p>

1	2	3	4	5
				результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).
3	ТОВ «ЮПТЕР ЕКО» (38774910)	61106, м. Харків, вул. Плиткова, буд. 12	тел.: 067-94-50-906	<p>1. Відходи виробництва, одержання і застосування фармацевтичних препаратів (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, знешкодження).</p> <p>2. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші). Відходи, забруднені нафтопродуктами – промаслене ганчір'я, тирса, пісок, ґрунт, відпрацьовані фільтри (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>3. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація).</p> <p>4. Відходи упаковок та контейнерів, забруднені (за винятком тари з-під пестицидів та гербіцидів) (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, знешкодження).</p> <p>5. Відходи виробництва, виготовлення і застосування смол, латексів, пластифікаторів, клеїв/зв'язуючих матеріалів (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація).</p> <p>6. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація).</p> <p>7. Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності (за винятком відходів пестицидів та гербіцидів) (збирання, перевезення, зберігання, знешкодження).</p> <p>8. Відходи розчинів кислот чи основ (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, знешкодження).</p> <p>9. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (у тому числі відпрацьовані люмінесцентні лампи та прилади, що містять ртуть) (збирання, перевезення).</p> <p>10. Відходи і брухт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї або інші батареї, ртутні вмикачі, скло від електронно-променевих трубок або інше активоване скло (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація).</p> <p>11. Відходи негалогенованих органічних розчинників (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, знешкодження).</p>

1	2	3	4	5
				12. Відходи галогенованих органічних розчинників (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, знешкодження).
4	ТОВ НВП «КОР-МЕТ» (38772535)	61046, м. Харків, вул. Єнакіївська, буд. 7	http://kormet.uaprom.net тел.: (057) 760-24-56	<p>1. Відходи виробництва, одержання і застосування фармацевтичних препаратів;</p> <p>2. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші);</p> <p>3. Шлами бензину, що містять свинець;</p> <p>4. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії;</p> <p>5. Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності;</p> <p>6. Відходи упаковок та контейнерів забруднені (за винятком використаної тари з-під пестицидів);</p> <p>7. Клінічні та подібні їм відходи, а саме - відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт;</p> <p>8. Відходи виробництва, виготовлення і застосування смол, латексів, пластифікаторів, клеїв/зв'язуючих матеріалів;</p> <p>9. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи;</p> <p>10. Відходи, речовини або вироби, які містять, складаються або ПХБ;</p> <p>11. Відходи азбесту (пил та волокна);</p> <p>12. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, лампи та прилади, що містять ртуть);</p> <p>13. сполуки забруднені ртуті (у тому числі відпрацьовані люмінесцентні Відпрацьовані батареї свинцевих акумуляторів, цілі чи розламані);</p> <p>14. Відходи розчинів кислот чи основ;</p> <p>15. Гальванічний шлам;</p> <p>16. Розчини після травлення металів.</p> <p>17. Відпрацьовані каталізatori;</p> <p>18. Відходи поверхневої обробки металів та пластмас;</p> <p>19. Відходи, що містять переважно органічні компоненти, до складу яких можуть входити метали і неорганічні матеріали;</p> <p>20. Відходи і брутх електричних та електронних вузлів, що містять</p>

1	2	3	4	5
				компоненти, такі, як акумуляторні батареї; 21. Шкіряні пил, зола, шлами, порошок, які містять сполуки шестивалентного хрому чи біоциди.
5	ТОВ «ПК «ЕКОСФЕРА» (41112119)	62418, Харківська обл., Харківський р-н, смт Пісочин, в'їзд Кононенко, буд. 9	тел.: 050-593-94-17	<p>1. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (у т.ч. відпрацьовані люмінесцентні лампи) (збирання, зберігання);</p> <p>2. Відходи і брукт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї або інші батареї, включені до Жовтого переліку відходів, ртутні вмикачі, скло від електронно-променевих трубок або інше активоване скло (збирання, зберігання);</p> <p>3. Відходи розчинів кислот чи основ (у т.ч. відпрацьований електроліт) (збирання, зберігання);</p> <p>4. Відпрацьовані нафто-продукти, непридатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустриальні масла та їх суміші) (збирання, зберігання);</p> <p>5. Відходи виробництва, виготовлення і застосування смол, латексів, пластифікаторів, клеїв/ зв'язуючих матеріалів, за винятком відходів, зазначених у Зеленому переліку відходів (збирання, зберігання);</p> <p>6. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії (збирання, зберігання);</p> <p>7. Відходи, речовини або вироби, які містять, складаються або забруднені ПХБ, поліхлорованими терфенілами (ПХТ), поліхлорованими нафталінами (ПХН) або полібромованими біфенілами (ПББ), або будь-якими іншими полі-бромованими аналогами цих сполук, на рівні концентрацій 50 мг/кг або більше (збирання, зберігання);</p> <p>8. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи (збирання, зберігання);</p> <p>9. Відходи виробництва, одержання і застосування біоцидів та фіто-фармацевтичних препаратів, включно з відходами пестицидів та гербіцидів, які не відповідають стандартам, мають прострочений термін придатності чи не придатні для використання за призначенням (збирання, зберігання);</p> <p>10. Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності (збирання, зберігання);</p>

1	2	3	4	5
				<p>11. Відходи упаковок та контейнерів (у т.ч. тара з-під пестицидів та гербіцидів) (збирання, зберігання);</p> <p>12. Гальванічний шлам (збирання, зберігання);</p> <p>13. Відпрацьовані батареї свинцевих акумуляторів, цілі чи розламані (збирання, зберігання);</p> <p>14. Клінічні та подібні їм відходи, а саме - відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт (збирання, зберігання);</p> <p>15. Розчини після травлення металів (збирання, зберігання);</p> <p>16. Відходи поверхневої обробки металів і пластмас (збирання, зберігання);</p> <p>17. Шкіряні пил, зола, шлами, порошок, які містять сполуки шестивалентного хрому чи біоциди (збирання, зберігання);</p> <p>18. Відходи азбесту (збирання, зберігання);</p> <p>19. Відпрацьоване активоване вугілля (збирання, зберігання).</p>
6	ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» (31233443)	м. Харків, вул. Цементна, буд. 6А	електронна пошта: not@xado.com	<p>1. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші);</p> <p>2. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії.</p>
7	ТОВ НВП "НОВІНТЕХ" (22634952)	м. Харків, вул. Біологічна, 25; м. Харків, вул. Диканівська, 47А	тел. (057) 733 10 98	<p>1. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші. Промаслені пісок, папір, деревина, ґрунт, ганчір'я, відпрацьовані фільтра) (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація, знешкодження);</p> <p>2. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація, знешкодження);</p> <p>3. Відходи поверхневої обробки металів і пластмас (у т.ч. відходи, що містять як складові гальванічний шлам) (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, знешкодження);</p> <p>4. Відходи розчинів кислот чи основ (у т.ч. відпрацьований електроліт) (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, знешкодження);</p> <p>5. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація, знешкодження);</p>

1	2	3	4	5
				<p>6. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (у т.ч. відпрацьовані люмінесцентні лампи та прилади, що містять ртуть) (збирання, перевезення, зберігання);</p> <p>7. Відходи і брукт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї або інші батареї (збирання, перевезення, зберігання, оброблення);</p> <p>8. Відходи, речовини або вироби, які містять, складаються або забруднені ПХБ (зберігання, оброблення, утилізація).</p>
8	ПП "НВО ЕКОТЕХНОЛОГІЇ" (34858545)	61019, м. Харків, вул. Цементна, 8	тел.(057) 712 01 50	<p>1. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші).</p> <p>2. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії.</p>

Суб'єкти господарювання, що здійснюють збирання, заготівлю відходів як вторинної сировини*

Таблиця 58

№ з/п	Назва	Місцезнаходження	Контактні дані (веб адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (види вторинної сировини)
1	ТОВ НВП «НОВІНТЕХ»	м. Харків, вул. Біологічна, 25	(05771)1-98-94, 733-10-98	Паперові відходи, батарейки, бляшані банки, пластмаса, скло, брукт чорних металів, побутова техніка, тетрапак та інші
2	ТОВ «ПК «ЕКОСФЕРА»	62418, Харківська обл., Харківський р-н, смт Пісочин, в'їзд Кононенко, буд. 9	050-593-94-17	Скло, склопластик, поліетилен, пляшки ПЕТ, макулатура
3	ТОВ НВП «КОР-МЕТ»	61046, м. Харків, вул. Єнакіївська, буд. 7	http://kormet.uaprom.net (057) 760-24-56	Скло, склопластик, поліетилен, пляшки ПЕТ, макулатура
4	ТОВ «ЮПІТЕР ЕКО»	61106, м. Харків, вул. Плиткова, буд. 12	067-94-50-906	Скло, склопластик, поліетилен, пляшки ПЕТ, макулатура
5	ТОВ «ХАРКІВ-ЕКО»	61099, м. Харків, вул. Лодзька, буд. 7А	(057) 754-65-75	Скло, склопластик, поліетилен, пляшки ПЕТ, макулатура
6	ТОВ «ЕКОТЕК»	Харківська обл., смт Пісочин, в'їзд Шевченка, 3	www.ekotek.net.ua тел.(057) 7061832	Скло, склопластик, поліетилен, пляшки ПЕТ, макулатура

**Впровадження роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів
(приймання/збирання/вилучення небезпечних відходів у складі побутових відходів від населення)***

Таблиця 59

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців у населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	2	3	4	5	6	7
Інформація відсутня						

Поводження з непридатними та забороненими до використання пестицидами та отрутохімікатами

**Стан зберігання заборонених і непридатних до використання пестицидів та їх знешкодження
(станом на 31.12.2021 року)**

Таблиця 60

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Кількість, т	Кількість складів, од.	Стан складських приміщень		
				добрий, од.	задовільний, од.	незадовільний, од.
1	2	3	4	5	6	7
Протягом 2011-2012 років всі непридатні до використання та заборонені до застосування хімічні засоби захисту рослин з території області вивезені. Станом на 31.12.2021 непридатні до використання та заборонені до застосування хімічні засоби захисту рослин на території області не обліковуються.						

XIV. Радіаційна безпека

З часів катастрофи на Чорнобильській АЕС населення України приділяє особливу увагу питанням впливу радіації на здоров'я людини, в тому числі, і за рахунок дії іонізуючого випромінювання, спричиненого штучними та природними джерелами іонізуючого випромінювання (далі – ДІВ).

Штучні ДІВ застосовуються у більшості галузей народного господарства, зокрема: в медицині – для діагностики та лікування онкологічних захворювань, сільському господарстві – для опромінення та дослідження зернових культур, у промисловості – для радіографічного та технологічного контролю (вимірювань ваги, кількості, щільності тощо), геофізичних досліджень свердловин, стерилізації продукції, наукових досліджень тощо.

Поводження з ДІВ у кожній галузі має свою специфіку та потребує захисту людей, які під час виконання своєї професійної діяльності знаходяться в сфері впливу іонізуючого випромінювання. Забезпечення радіаційного захисту людини і навколишнього природного середовища при використанні ДІВ є пріоритетним напрямом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки.

Функції державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки на території Харківської, Полтавської та Сумської областей здійснює Східна інспекція з ядерної та радіаційної безпеки Державної інспекції ядерного регулювання України (далі – Східна інспекція Держатомрегулювання). Діяльність Східної інспекції Держатомрегулювання спрямована на підвищення ядерної та радіаційної безпеки, запобігання радіаційних аварій та випадків ядерного тероризму на підконтрольній території.

Діяльність підприємств, організацій та установ, які використовують ДІВ, здійснюється на підставі ліцензій на право провадження діяльності з використання ДІВ, виданих Держатомрегулювання та її територіальними органами.

На території Харківської області станом на 31.12.2021 знаходилося 389 підприємств, організацій та установ, які використовують ДІВ, в тому числі: в промисловості та науково-дослідних закладах – 94, лікувально-профілактичних установах – 295. Найбільш широке використання ДІВ в медичних закладах, які використовуються для променевої терапії та діагностики захворювань.

До найбільш радіаційно-небезпечних об'єктів Харківської області відносяться: НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ХАРКІВСЬКИЙ ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ», ХАРКІВСЬКА МІЖОБЛАСНА ФІЛІЯ ДЕРЖАВНОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ОБ'ЄДНАННЯ РАДОН», НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ МЕТРОЛОГІЇ», ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ МЕДИЧНОЇ РАДІОЛОГІЇ ТА ОНКОЛОГІЇ ІМ. С.П. ГРИГОР'ЄВА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ», КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР ОНКОЛОГІЇ».

З метою запобігання незаконному обігу ДІВ, підвищення рівня радіаційної безпеки, забезпечення обліку ДІВ, контролю за їх зберіганням, місцезнаходженням і переміщенням, аналізом якісного і кількісного складу ДІВ

реєструються у Реєстраційному центрі Державного реєстру ДІВ та доз (м. Харків). Станом на 31.12.2021 підприємствами, організаціями та установами зареєстровано ДІВ – 4130 од., у тому числі: радіонуклідних джерел – 1482; генеруючих пристроїв – 2649.

Протягом 2021 року забезпечено державну реєстрацію 54 од. закритих радіонуклідних джерел та 222 од. нерадіонуклідних установок (у т.ч. 40 од. з них були зареєстровані після зміни власника).

У 2021 році переведено до категорії РАВ та знято з реєстрації 39 од. радіонуклідних ДІВ, 89 од. пристроїв, що генерують іонізуюче випромінювання.

У 2021 році Реєстраційний центр Державного реєстру ДІВ та доз (м. Харків) продовжував забезпечувати повноцінний контроль за місцезнаходженням та переміщенням ДІВ у країні.

З метою реалізації вимог Податкового Кодексу України та зменшення накопичення радіоактивних відходів особливими умовами ліцензій встановлені умови щодо обмеження терміну зберігання відпрацьованих радіонуклідних ДІВ, а також умови щодо надання щоквартальної звітності про фактичні обсяги РАВ. Відпрацьовані радіонуклідні ДІВ протягом 6 місяців з дати закінчення терміну експлуатації повинні бути переатестовані з подовженням терміну їх експлуатації або переведені до категорії РАВ і передані до спеціалізованого підприємства по поводженню з радіоактивними відходами. Щоквартально Східною інспекцією Держатомрегулювання проводиться аналіз звітів для виявлення понаднормового зберігання РАВ.

У зв'язку з цим, необхідно відзначити позитивну тенденцію зменшення кількості відпрацьованих ДІВ, оскільки саме відпрацьовані ДІВ є найбільш вразливими.

На території, підконтрольній Східній інспекції Держатомрегулювання, випадків виявлення ДІВ у незаконному обігу та інших подій, пов'язаних з втратою контролю над ДІВ, не було. Радіаційних аварій не було.

Стан радіаційної безпеки в Харківській області зумовлений наявністю підприємств, організацій та установ, що використовують радіаційно-небезпечні технології і речовини, а також їх впливом на обслуговуючий персонал, населення та навколишнє природне середовище і є задовільний.

Експлуатація пунктів захоронення радіоактивних відходів (ПЗРВ)

Таблиця 61

№ з/п	Назва одиниці адміністративно - територіального устрою регіону, назва підприємства	Кількість ядерних та радіаційно небезпечних об'єктів, (усього), од.	Підприємства, що здійснюють захоронення радіоактивних відходів (РАВ)		
			кількість ПЗРВ, од.	кількість РАВ, м ³ / загальна активність, Бк*	радіаційний фон на території ПЗРВ, мкЗв/год
1	2	3	4	5	6
1	Харківська міжобласна філія Державного спеціалізованого підприємства «Об'єднання «РАДОН»	1	1	–	<0,3

Примітка: – Інформація у Східній інспекції з ядерної та радіаційної безпеки (на правах самостійного управління) Державної інспекції з ядерного регулювання України відсутня.

Використання джерел іонізуючого випромінювання (ДІВ)*
(станом на 31.12.2021)

Таблиця 62

№ з/п	Власник ДІВ	Адреса власника ДІВ	Примітка
1	2	3	4
1	Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний інститут»	61108, Харківська обл., місто Харків, вул. Академічна, будинок 1	–
2	Національний науковий центр «Інститут метрології»	61002, Харківська обл., місто Харків, вул. Мироносицька, будинок 42	–
3	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна	61022, Харківська обл., місто Харків, м. Свободи, будинок 4	–
4	Інститут сцинтиляційних матеріалів Національної академії наук України	61072, Харківська обл., місто Харків, проспект Науки, будинок 60	–
5	Акціонерне товариство «Українські енергетичні машини»	61037, Харківська обл., місто Харків, проспект Московський, будинок 199	–
6	Філія Геофізичне управління «Укргазпромгеофізика» акціонерного товариства «Укргазвидобування»	юр. адреса: 04053, м. Київ, вул. Кудрявська, будинок 26/28; факт. адреса: 61031, Харківська обл., місто Харків, вул. Драгомирівська, будинок 3	–
7	Товариство з обмеженою відповідальністю «Надра сервіси»	юр. адреса: 04114, м. Київ, вул. Дубровицька, будинок 28; факт. адреса: Харківська обл., Ізюмський р-н, с.Пятигірське, вул. Першотравнева, буд. 15	–
8	Комунальне некомерційне підприємство «Обласний центр онкології»	61070, Харківська обл., місто Харків, вул. Лісопарківська, будинок 4	–
9	Державна установа «Інститут медичної радіології та онкології ім. С.П. Григор'єва Національної академії медичних наук України»	61024, Харківська обл., місто Харків, вул. Пушкінська, будинок 82	–
10	Комунальне некомерційне підприємство Харківської обласної ради «Обласний клінічний спеціалізований диспансер радіаційного захисту населення»	61166, Харківська обл., місто Харків, вул. Новгородська, будинок 85	–
11	Харківська клінічна лікарня на залізничному транспорті № 1 філії «Центр охорони здоров'я» акціонерно-господарського товариства «Українська залізниця»	юр. адреса: 03680, м. Київ, вул. Тверська, будинок 5; факт. адреса: 61018, м. Харків, пров. Балакірева, буд. 5	–
12	Харківське відділення Приватного акціонерного товариства «Абінбев Ефес Україна»	юр. адреса: 03150, м. Київ, вул. Фізкультури, будинок 30-В; факт. адреса: 61001, м. Харків, вул. Роганська, будинок, 161	–
13	Товариство з обмеженою відповідальністю «Бригід-Онко»	61002, Харківська обл., місто Харків, вул. Куликівська, 2	–

Примітка: * – у таблиці вказана інформація про підприємства, які використовують джерела іонізуючого випромінювання у закритому та відкритому вигляді і підлягають ліцензуванню.

Забруднення території техногенними та техногенно-підсиленими джерелами природного походження

Таблиця 63

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Кількість населення, осіб	Радіаційний фон на території, мкЗв/год	Питома активність забруднюючих радіонуклідів, Бк/кг				
				цезій-137 (техногенний)	стронцій-90 (техногенний)	радій (природний)	торій (природний)	калій (природний)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<p align="center">За інформацією Східної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки (на правах самостійного управління) Державної інспекції з ядерного регулювання України, дані відсутні.</p>								

XV. Моніторинг довкілля

Мережа спостережень за станом довкілля

Таблиця 64

№ з/п	Суб'єкти моніторингу довкілля	Кількість точок спостереження, од.								
		атмосферне повітря	стаціонарні джерела викидів в атмосферне повітря	поверхневі води	джерела скидів зворотних вод у поверхневі води	морські води	джерела скидів зворотних вод у морські води	підземні води	джерела скидів зворотних вод у глибокі підземні водоносні горизонти	грунти
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України Державна екологічна інспекція у Харківській області ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Державна служба України з надзвичайних ситуацій Харківський регіональний центр з гідрометеорології	10	-	35	-	-	-	-	-	-
3.	МОЗ України Державна установа «Харківський обласний лабораторний центр» ²	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Міністерство економіки, торгівлі та сільського господарства України Харківська філія Державної установи «Інститут охорони ґрунтів України»	-	-	-	-	-	-	-	-	202 проби
5.	Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів Головне управління Держпродспоживслужби в Харківській області ³	-	-	24 проби питної води	-	-	-	-	-	-
6.	Державне водне агентство України Сіверсько-Донецьке басейнове управління водних ресурсів	-	-	38	-	-	-	-	-	-
7.	Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Примітка: 1 – Державною екологічною інспекцією в Харківській області здійснюється вибірковий відбір проб на джерелах викидів підприємств, установ, організацій.

2 – Державною установою «Харківський обласний лабораторний центр» здійснюються дослідження за якістю атмосферного повітря відповідно до щорічного плану заходів зі здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду, затвердженого керівником Органу управління, а також позапланові спостереження в установленому законодавством порядку.

3 – Головним управлінням Держпродспоживслужби в Харківській області здійснюються дослідження питної води.

Транскордонні системи спостережень*

Таблиця 64.1

№ з/п	Країна-партнер, з якою проводиться спільний моніторинг	Кількість точок спостережень	Показники, за якими проводяться спостереження	Періодичність проведення спостережень
1	2	3	4	5
–	–	–	–	–

Примітка: * – у Харківській області відсутня транскордонна система спостережень.

Доступ до інформації про стан навколишнього природного середовища

Таблиця 65

№ з/п	Орган, відповідальний за підготовку та висвітлення інформації про стан довкілля	Назва публікації, видання	Періодичність підготовки публікації, видання	Інтернет посилання
1	2	3	4	5
1.	Департамент захисту довкілля та природо-користування Харківської обласної державної адміністрації	Інформація щодо екологічного стану м. Харкова та Харківської області	щомісяця	http://kharkivoda.gov.ua/oblasna-derzhavna-administratsiya/struktura-administratsiyi/strukturni-pidrozdili/486/2736
2.		Екологічний паспорт Харківської області	щороку	
3.		Доповідь про стан навколишнього природного середовища в Харківській області	щороку	
4.		Поточна інформація екологічного напрямку	по мірі надходження інформаційно-аналітичних матеріалів	
5.		Інформація стосовно проходження суб'єктами господарювання процедури оцінки впливу на довкілля відповідно до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»	по мірі надходження інформаційно-аналітичних матеріалів	

XVI. Міжнародне співробітництво

Таблиця 66

Назва угоди	Дата підписання	Термін дії угоди	Примітка
1	2	3	4
Договір про дружбу та співробітництво між Харківською та Мінською областями	з 1996 року (дата підписання 19.12. 1995)	1 рік	Продовжується автоматично на наступні річні періоди
Угода між Харківською обласною державною адміністрацією (Україна) та Хокіміятом Ташкентської області (Республіка Узбекистан) про довгострокове торговельно-економічне, науково-технічне та культурне співробітництво	01.03.2001	Укладено на невизначений термін	–
Угода між Харківською обласною державною адміністрацією (Україна) та Хякімліком Марійського веляту (Туркменістан) про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво	13.03.2012	3 роки	Термін дії угоди продовжується автоматично на 3 роки
Угода між Харківською обласною державною адміністрацією України і Воєводством Велькопольським Республіки Польща про торговельно-економічне, науково-технічне та культурне співробітництво	27.02.2002	Угоду укладено на невизначений термін	–
Угода між Харківською обласною державною адміністрацією України та губернаторством провінції Ізмір Турецької Республіки про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво	22.08.2008	Угоду укладено на невизначений термін	–
Угода між Харківською обласною державною адміністрацією та Народним урядом провінції Хейлунцзян Китайської Народної Республіки про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво	16.06.2016	Угоду укладено на невизначений термін	–
Рамкова угода між Харківською обласною державною адміністрацією (Україна) та Могилівським обласним виконавчим комітетом (Республіка Білорусь) про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво	04.10.2019	Угоду укладено на невизначений термін	–

1	2	3	4
Протокол про наміри щодо співробітництва між Штатом Огайо, США та Харківською областю, Україна	28.01.2002	Термін не невизначено	–
Протокол намірів про розвиток дружніх відносин та співробітництва між Харківською областю (Україна) та провінцією Шаньдун (КНР)	2005	Термін не невизначено	–
Протокол про наміри Адміністрацій Лорйської, Тавушської, Вайоц Дзорської областей Республіки Вірменія та Харківської обласної державної адміністрації України	14.10.2009	Термін не невизначено	–
Меморандум про взаєморозуміння та співробітництво між Посольством США в Україні та Харківською обласною державною адміністрацією	08.04.2016	Укладено на невизначений термін	–
Меморандум про співпрацю та взаєморозуміння між Харківською обласною державною адміністрацією та Китайською Торговою Асоціацією	23.09.2016	1 рік	Пролонгується на наступні річні періоди
Меморандум про взаєморозуміння щодо сталого розвитку та співробітництво між Харківською обласною державною адміністрацією, Харківською обласною радою та Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй	2017 рік	31.12.2022	–
Меморандум про співробітництво та координацію між Харківською обласною державною адміністрацією та громадською організацією «Міжнародне агентство регіонального розвитку» (Globee)	19.05.2015	3 роки	Термін дії угоди продовжується автоматично на наступний трирічний строк
Договір соціального партнерства між Харківською обласною державною адміністрацією, Словацькою компанією «Нето Медіка» та Харківською міською радою	21.10.2010	Безстроково	–
Меморандум про співробітництво між Чугуївською районною державною адміністрацією Харківської області та Генеральним Консульством Республіки Польща у Харкові	16.11.2017	Безстроково	–

Перелік проектів міжнародної технічної допомоги

Таблиця 66.1

№ з/п	Назва проекту	Термін реалізації	Джерело фінансування	Вартість проекту	Залишок коштів станом на кінець року	Результати, що мали бути досягнуті відповідно до ТЗ	Досягнуті результати
1	2	3	4	5	6	7	8
1	«Підвищення енергоефективності у громадських будівлях та вуличному освітленні м. Первомайський Харківської області»	2019 - 2021 роки	<p>Донор: Уряд Королівства Норвегія через Міністерство закордонних справ Норвегії, Північна екологічна фінансова корпорація «НЕФКО» в якості розпорядника фонду «Фонд Північна ініціатива гуманітарної підтримки та енергоефективності» (Україна)»</p> <p>Реципієнт: Первомайська міська рада</p>	Загальна індикативна вартість проекту становить 17 569.00 тис. грн, включаючи грант НЕФКО у сумі 196 000 євро	–	<p>Запровадження енергоефективних заходів в початкових закладах міста для покращення санітарних умов, підвищення комфорту перебування в шкільних приміщеннях ліцею, учнів, учителів, персоналу, зайнятого в системі освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Первомайський дошкільний навчальний заклад (ясли-садок) № 14 «Барвінок» комбінованого типу Первомайської міської ради Харківської області»; - Комунальний заклад «Первомайський ліцей № 3 «Успіх» 	У 2021 році по проекту виконано ряд енергоефективних заходів в будівлі Первомайського дошкільного навчального закладу (ясли-садок) № 14 «Барвінок» та Первомайського ліцею № 3 «Успіх». Результат проекту – підвищення комфорту споживачів, збільшення ефективності споживання енергоресурсів; зменшення витрат тепла, зниження споживання ресурсів, зменшення проплат за енергоносії, дотримання нормативних параметрів мікроклімату у приміщеннях, вирішена проблема підтоплення будівлі дошкільного

1	2	3	4	5	6	7	8
						Первомайської міської ради Харківської області»	навчального закладу № 14 «Барівнок» , покращений естетичний вигляд будівель.
2	«Підвищення енергоефективності закладів бюджетної сфери м. Чугуїв»	2020 – 2023 роки	Міністерство закордонних справ Норвегії, Північна екологічна фінансова корпорація «НЕФКО» в якості розпорядника фонду «Фонд Північна ініціатива гуманітарної підтримки та енергоефективності» (Україна)» Реципієнт: Чугуївська міська рада	Загальна індикативна вартість проекту становить 16 390,00 тис. грн, включаючи грант НЕФКО у сумі 168 000 євро	–	Проект спрямовано на скорочення споживання теплової та електричної енергії, зниження витрат міського бюджету та покращення умов перебування в цьому закладі, а саме: виконання низки енергозберігаючих заходів в начальному - закладі Чугуївському навчально-виховному комплексі № 6 Чугуївської міської ради Харківської області	У 2021 році виконано низку енергозберігаючих заходів в навчальному закладі міста з метою скорочення споживання теплової та електричної енергії та покращення умов перебування у цьому закладі
3	Європейська ініціатива «Угода мерів – Схід» (CoM East)	2020-2030 рр.	Донор: Європейський Союз реципієнт – Куп'янська міська рада	–	–	Зниження викидів CO ² на 30% до 2030 року через впровадження енергозберігаючих заходів	–
4	Проект «Не пали – компостуй!». Експеримент	Березень 2020 р. - 2021 р.		17 900 грн	–	В рамках проекту буде порівняно та визначено найбільш	Для проведення експерименту від Лабораторії інновацій

1	2	3	4	5	6	7	8
	«Кращий компостер для Мерефи».					ефективний спосіб компостування для подальшого застосування у громаді на муніципальному сміттєзвалищі.	ПРООН було отримано наступні засоби вимірювання: 1. Термогірометр (вимірювання температури, вологості, точки роси бурста) VENETECH GM1361X; 2. Газоаналізатор (оцінка стану повітря і кількість викиду горючих газів у навколишнє середовище) WINTACT WT8811; 3. Вимірювач кислотності ґрунту iTuin-300; 4. Анімометр (роза вітрів) WINTACT WT816A; 5. Станція моніторингу якості повітря SaveEcoBot. А також матеріали для компостерів. Даний експеримент проводиться в рамках проекту "Не пали – компостуй!", який організований Лабораторію інноваційного розвитку ПРООН
5	«Впровадження енергозберігаючого проекту у навчальному закладі»	2020 - 2021 роки	Донор: Уряд Королівства Норвегія через Міністерство закордонних справ	Загальна індикативна вартість проекту становить	–	Капітальний ремонт з впровадженням заходів по енергозбереженню	У 2021 році виконано низку енергозберігаючих заходів в навчальному

1	2	3	4	5	6	7	8
	міста Ізюм		Норвегії; Північна екологічна фінансова корпорація «НЕФКО» в якості розпорядника фонду «Фонд «Північна ініціатива гуманітарної підтримки та енергоефективності» (Україна)» Реципієнт: Ізюмська міська рада	33799,164 тис. грн, включаючи грант НЕФКО у сумі 200 000 євро		та енергоефективності будівлі Ізюмської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 6 за адресою: Харківська область, м. Ізюм, вул. 24 Серпня, буд. 32»	закладі міста з метою скорочення споживання теплової та електричної енергії та покращення умов перебування у цьому закладі.

Перелік інвестиційних проєктів

Таблиця 66.2

№ з/п	Назва проєкту	Термін реалізації	Джерело фінансування	Вартість проєкту	Залишок коштів станом на кінець року	Результати, що мали бути досягнуті відповідно до проєкту	Наявні експертизи проєктної документації
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Інвестиційна пропозиція «Будівництво заводів по виробництву біогазів, метанолу, біодизелю, оцтової кислоти, очисних споруд та сортувальної лінії сміття на території індустріального парку «Земля і вода»	Термін реалізації 5 років	Фінансування реалізації інвестиційного проєкту за рахунок коштів іноземних та вітчизняних інвесторів.	34,8 млн дол. США	–	Диверсифікація економіки міста Валки, залучення інвестицій, створення нових робочих місць, збільшення фінансових надходжень до бюджетів всіх рівнів, економія бюджетних коштів завдяки використанню альтернативних джерел електропостачання, використання економічних, енергоефективних виробництв, захист навколишнього середовища	
2	«Створення інфраструктури індустріального парку «Земля і вода»	Термін реалізації 2 роки	Фінансування реалізації інвестиційного проєкту за рахунок	1,78 млн дол. США	–	Створення належних умов для здійснення учасниками господарської діяльності шляхом будівництва інженерних мереж, як першого етапу	

1	2	3	4	5	6	7	8
	м. Валки». Адреса будівництва: Харківська область, м. Валки, вул. 1 Травня		коштів державного, обласного, місцевого бюджету або іноземного інвестора			створення інфраструктури індустріального парку «Земля і вода», покращення інвестиційної привабливості даного парку, що в свою чергу забезпечить економічний розвиток та підвищення конкурентоспроможності	
3	«Реконструкція очисних споруд м. Валки»	Термін реалізації 1 рік	Фінансування реалізації інвестиційного проєкту за рахунок коштів державного, обласного, місцевого бюджету або іноземного інвестора	1,33 млн дол. США	–	Реалізація проєкту забезпечить відновлення існуючих очисних споруд, належне їх функціонування з метою кращого очищення стічних вод, недопущення забруднення водних ресурсів та навколишнього середовища та сприятиме попередженню ускладнення санітарно-епідеміологічної ситуації в м. Валки Богодухівського району Харківської області. Станом на 31.08.2021 року було фактично освоєно коштів на суму 15 227,511 тис. грн, що дозволили придбати обладнання (грати FCP-40шнек, занурювальний біодиск БДМ-5 у комплекті з приводом із змінним перекриттям)3 шт), насоси для стічних вод та дозування, дозуючу станцію з дозуючим насосом (2 шт) тощо та виконати роботи з його монтажу. Проєкт став переможцем серед проєктів з технічним завданням» Модернізація будівництво систем водовідведення та очистки стічних вод Харківської області». Це дає змогу реалізувати його за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку.	Експертний звіт ТОВ «Євроексперттиза», щодо розгляду кошторисної частини проєктної документації від 17.09.2021 № 17/0032-09/21
4	Інвестиційна пропозиція «Будівництво міні-	Термін окупності 6,2 роки	Фінансування реалізації інвестиційного проєкту за рахунок	27,6 млн дол. США	–	Будівництво міні-ТЕЦ електричною потужністю 9,6 МВт з теплофікаційними турбінами провідних європейських фірм «Сіменс», «ЧКД Прага», енергетичними	

1	2	3	4	5	6	7	8
	ТЕЦ в м. Вовчанськ для використання біомаси як поновлюване джерело енергії»		коштів державного, бюджету або іноземного інвестора			котлами виробництва «МАСТ-Іпри», дозволить закрити 100% потреби міста в електроенергії.	
5	Інвестиційна пропозиція «Будівництво міні-ТЕЦ на біопаливі електричною потужністю 9,6 МВт в смт Ківшарівка, Харківської області»	Термін окупності 6,2 роки	Фінансування реалізації інвестиційного проєкту за рахунок коштів державного бюджету або іноземного інвестора	27,6 млн дол. США	–	Будівництво міні-ТЕЦ електричною потужністю 9,6 МВт з теплофікаційними турбінами провідних європейських фірм «Сіменс», «ЧКД Прага», енергетичними котлами виробництва «МАСТ-Іпри», дозволить закрити 100% потреби міста електроенергії.	
6	Інвестиційна пропозиція «Сонячна енергогенеруюча станція потужністю близько 55 МВт	Термін реалізації проєкту буде визначено після розробки ТЕО та бізнес-плану проєкту	Фінансування реалізації інвестиційного проєкту за рахунок коштів державного бюджету або іноземного інвестора	56,5 млн дол. США	–	Створення сучасної сонячної електростанції потужністю близько 55 МВт на земельній ділянці розташованій в м. Первомайський Харківської області	
7	Інвестиційна пропозиція «Сонячна енергогенеруюча станція сумарною потужністю близько 60 МВт»	Термін реалізації проєкту буде визначено після розробки ТЕО та бізнес-плану проєкту	Фінансування реалізації інвестиційного проєкту за рахунок коштів державного бюджету або іноземного інвестора	60,0 млн дол. США	–	Створення сучасної сонячної електростанції потужністю близько 60 МВт на земельній ділянці розташованій в смт Вільча Вовчанського (на цей час Чугуївського) району Харківської області	

1	2	3	4	5	6	7	8
8	Інвестиційна пропозиція «Створення інноваційного парку «Агропорт-Схід»	Визначається після розробки бізнес-плану проекту	Фінансування реалізації інвестиційного проекту за рахунок коштів державного бюджету або іноземного інвестора	100 млн дол. США		Реалізація проекту сприятиме стимулюванню інновацій в агропромисловий комплекс України та створенню інноваційної екосистеми на Сході України з центром в Харківській області, планується створення понад 5000 робочих місць з високою доданою вартістю. Нова стратегія проекту іннопарку «Агропорт-Схід» не обмежується питаннями демонстрації агротехнологій у традиційних виставкових форматах, а охопить значно ширше коло: від інфраструктури з постійно діючими дослідницько-демонстраційними майданчиками до екосистеми для розвитку агробізнесу в цілому та шляхів його діджиталізації.	
9	Інвестиційна пропозиція «Розчистка русла річки Вовча у межах міста Вовчанська з подальшою можливістю облаштування зон рекреації»	Термін реалізації 2 роки	Фінансування реалізації інвестиційного проекту за рахунок коштів державного бюджету або іноземного інвестора	0,5 млн дол. США (актуальну суму буде уточнено)	–	Попередження збільшення антропогенного впливу на навколишнє середовище басейну р. С. Донець, сприяння розвитку екологічно безпечних видів діяльності, визначення головних напрямків дій відносно раціонального використання, охорони та відновлення водних ресурсів; - нормалізація діючих санітарно-екологічних, соціальних та техногенних обставин та екологічне оздоровлення водного об'єкту; - підтримка екологічної рівноваги та відновлення екосистеми басейну р. С. Донець, відновлення рослинного покриття на березі водного об'єкту, встановлення та облаштування прибережних захисних смуг річок басейну	

1	2	3	4	5	6	7	8
10	Інвестиційна пропозиція «Дренажна система с. Артемівка Чугуївського району Харківської області»	Термін реалізації 1 рік	Державний, обласний бюджет, місцевий бюджет або міжнародні донорські організації	0,5 млн дол. США (актуальну суму буде уточнено)	–	<ul style="list-style-type: none"> - Захист від підтоплення с. Артемівка, покращення екологічного та санітарно-епідеміологічного стану на території села; - Зниження рівня ґрунтових вод на забрудненій території села за рахунок реконструкції дренажної системи; - Розчистка русла річки Гнилиця по всій протяжності села; - Розчистка та облаштування мережі осушувальних каналів в поймі річки; - Реконструкція нагорного каналу по вулиці Камишева від автодорожнього переходу через р. Гнилиця до західної окраїни села; - Три пішохідних переходів через р. Гнилиця; - Автодорожні переходи через канали. 	

XVII. Планування природоохоронної діяльності

Перелік регіональних (місцевих) природоохоронних програм

Таблиця 67

№ з/п	Назва програми	№ та дата прийняття	Кількість коштів у звітному році за програмою		
			виділено, тис. грн	фактично профінансовано, тис. грн	%
1	2	3	4	5	6
1.	Комплексна Програма охорони навколишнього природного середовища Харківської області на 2021-2027 роки	Рішення Харківської обласної ради від 24 грудня 2020 року № 9-VIII	49 243 599	48 825 342,93	99,2%
2.	Комплексна Програма розвитку водного господарства Харківської області до 2021 року	Рішення Харківської обласної ради від 20 червня 2013 року № 746-VI	68 950,0	49 761,370	72%

Взаємодія із засобами масової інформації та зв'язків з громадськістю

Таблиця 68

Показники	Одиниця виміру	2019 рік	2020 рік	2021 рік
1	2	3	4	5
1. Інформаційно-просвітницькі заходи, у тому числі із залученням:		212	191	368
періодичних видань	од.	48	140	240
телебачення	од.	3	2	1
радіомовлення	од.	4	1	-
мережі Інтернет	од.	156	47	125
виставкових заходів	од.	1	1	2
2. Консультації з громадськістю, у тому числі:		93	22	28
громадські слухання	од.	62	7	-
круглі столи	од.	1	-	2
зустрічі з громадськістю	од.	1	1	4
семінари	од.	-	-	1
громадська приймальня (кількість відвідувачів)	од.	23	8	11
інтернет-конференції	од.	1	1	4
інтерактивне спілкування (теле-, радіодіалоги)	од.	5	5	

Примітка: у зв'язку з поширенням на території України коронавірусної хвороби (COVID-19) значна кількість запланованих інформаційно-просвітницьких заходів та консультацій з громадськістю не проводились.

Громадські організації, що діють на території області
(загальнодержавні, місцеві)

Таблиця 69

№ з/п	Організації	Юридична адреса
1	2	3
1	Харківське відділення Всеукраїнської громадської організації «До чистих джерел»	м. Харків, вул. Аравійська, 22
2	Асоціація Харківського міжотраслевого центру екологічної освіти «Харків-Екоцентр»	м. Харків, пл. Свободи, 4
3	Громадська організація «Екологічна безпека»	м. Харків, вул. Сумська, 39
4	Харківська міська організація «Енергія миру»	м. Харків, вул. Римарська, 8-7
5	Громадська організація «ЕКО»	м. Харків, вул. Клочківська, 224 (школа № 224)
6	Харківська обласна рада Українського товариства мисливців та рибалок	м. Харків, вул. Цюрупі, 27
7	Харківська обласна організація Українського товариства охорони природи	м. Харків, м. Свободи, 5, 4 під, 7 пов.
8	Харківська обласна організація Всеукраїнської екологічної ліги	м. Харків, вул. Лермонтівська, 3, кв.1
9	Міжобласне товариство Екологічна група „Печеніги”	м. Харків, пров. Забайкальський, 13, кв. 6
10	Харківська міська громадська організація «Партнерство»	м.Харків, а/с11509
11	Громадська організація «Фельдман Еко-Парк»	м. Харків. вул. Сумська, 70
12	Громадська організація «Чистий Харків»	м. Харків, пр-кт Перемоги, 74-В, кв.19
13	Громадська організація «Зелена Харківщина»	м.Харків пр-кт Тракторобудівників, 158-А, кв.5
14	Громадська організація «Екологічний захист України»	м. Харків, пр. Московський, 192/1, кв. 29
15	Громадська організація «Екологічний порятунок»	м. Харків, вул. Валентинівська, 23-Д, кв. 101
16	Громадська організація «Слобожанський край»	Харківська область, Дергачівський район, смт Пересічне, вул. Сумський шлях, 61
17	Громадська організація «Нова енергія»	м. Харків, вул. Бакуліна, 11, офіс 5-29

Перелік природоохоронних заходів, фінансування яких здійснювалось за рахунок коштів державного бюджету у 2019-2021 роках

Таблиця 70

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис. грн	Термін реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з Державного фонду, тис. грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис. грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
2019 рік							
1	Реконструкція очисних споруд в смт Малинівка (коригування)	75 251,251	2019	72,0	12 053,3	-	
2020 рік							
1	Реконструкція очисних споруд в смт Малинівка (коригування)	80 990,925	2019–2020	35	12 156,725	-	Передбачені роботи на 2020 рік виконано. Завершити роботи з реконструкції заплановано у 2021 році.
2021 рік							
1	-	-	-	-	-	-	-

Перелік природоохоронних заходів, фінансування яких здійснювалось за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища у 2019-2021 роках

Таблиця 71

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис. грн	Термін реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з обласного фонду, тис. грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис. грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
2019 рік							
	Департамент житлово-комунального господарства та розвитку інфраструктури ХОДА	х	х	х	20426,97	х	х

1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Будівництво очисних споруд в м. Люботин по вулиці Шмідта	11 826,360	2019-2020	30	2 991,013	–	–
2.	Придбання обладнання, устаткування для реалізації заходів з водообміну у Краснопавлівському водосховищі	170,000	2019	100	170,000	–	придбано
3.	Коригування проектно-кошторисної документації та Розчищення русла річки Вовча в межах міста Вовчанськ з подальшою можливістю облаштування зон рекреації (коригування)	0,0	2019-2020	20	441,800	–	–
4.	Реконструкція очисних споруд в смт Сахновщина	0,0	–	–	–	–	–
5.	Реконструкція очисних споруд в смт Есхар Чугуївського району Харківської області	0,0	–	–	–	–	–
6.	Розробка проектно-кошторисної документації та реконструкція очисних споруд в смт Малинівка (коригування)	0,0	2019	100	1 347,920	–	розроблено
7.	Реконструкція каналізаційного колектора в м. Чугуєві Харківської області (коригування)	118 221,718	2019-2021	5	1 999,994	–	–
8.	Будівництво модульних очисних споруд по вул. Ш. Гогоришвілі смт Пересічне Дергачівського району Харківської області	4 610,825	2019-2020	60	2 531,462	–	–
9.	Придбання сміттевозу для села Гоптівка Дергачівського району	1 648,800	2019	100	1 648,800	–	придбано
10.	Придбання сміттевозу для села Великі Проходи Дергачівського району Харківської області	1 649,280	2019	100	1 649,280	–	придбано
11.	Придбання сміттевозу для Зміївського району Харківської області	2 998,800	2019	100	2 998,800	–	придбано
12.	Придбання сміттевозу для м. Лозова Харківської області	2 998,800	2019	100	2 998,800	–	придбано
13.	Придбання сміттевозу для с. Циркуни Харківського району Харківської області	1 649,100	2019	100	1 649,100	–	придбано
14.	Проведення експертизи проекту "Будівництво каналізаційних очисних споруд в м. Богодухів в с. Семенів Яр продуктивністю 700 м.куб/на добу	0,0	–	–	–	–	–

1	2	3	4	5	6	7	8
Інша субвенція (через мережу), в тому числі:		х	х	х	45369,039	х	х
Балаклійська райдержадміністрація							
15.	Капітальний ремонт каналізаційних очисних споруд в смт Донець Балаклійського району Харківської області. Коригування	13 102,39	2018-2019	100	3 602,386	–	завершено
Вовчанська райдержадміністрація							
16.	Будівництво КНС № 1, КНС № 2 мережі самопливної та напірної каналізації в м. Вовчанськ Харківської області. КНС 2 (Рубіжанське шосе) мережі самопливної та напірної каналізації (Коригування)	13 204,96	2018-2020	48	2 997,438	–	–
Золочівська ОТГ							
17.	Реконструкція каналізаційно-насосної станції по вул. Абрикосовій, 20 А в с. Феськи Золочівського району	170,218	2018-2020	80	1 235,751	–	–
Красноградська райдержадміністрація							
18.	Капітальний ремонт частини каналізаційного напірного колектору (зони дії КНС №3) крізь річку Берестова в с. Наталине Красноградського району Харківської області орієнтовною протяжністю 800м	10 991,652	2019	100	5 999,998	4 290,740	завершено
Первомайська міська рада							
19.	Реконструкція каналізаційного колектору К4 Ду800 протяжністю 869 м в м. Первомайський Харківської області	10 447,118	2018-2019	100	2 688,249	–	завершено
Харківська міська рада							
20.	Реконструкція дільниці II Орджонікідзевського колектору (КП "Харківводоканал")	14 714,052	2018-2019	100	6 181,308	–	завершено
Малоданилівська ОТГ							
21.	Придбання сміттєвозу для Малоданилівської селищної ради	1 500,0	2019	100	1 500,0	–	придбано
м. Куп'янськ							
22.	Реконструкція самопливного каналізаційного колектора по вул. Садова від вул. Давидова - Лучицького до КНС-1 L=2809 м м. Куп'янськ,	53 119,807	2019-2021	2	866,186	–	

1	2	3	4	5	6	7	8
	Харківська область						
м. Лозова							
23.	Реконструкція Південного самопливного каналізаційного колектора м. Лозова Харківської області (коригування)	28 981,465	2018-2020	80	4 622,113	0-	
Департамент капітального будівництва ХОДА		х	х	х	15 675,61	х	х
24.	Реконструкція очисних споруд каналізації Малоданилівської селищної ради Дергачівського району Харківської області (коригування)	75 251,25	2012-2020	72	15 675,61	–	Виконано наступні роботи: - улаштовано технологічне обладнання в будівлі механічної очистки та в блоці мікрофільтрації; - завершено будівельні роботи блоку біологічної очистки, будівлі механічного обезводнення осадів, блоку УФ-стабілізації, пожежних резервуарів; - виконано улаштування відстійників (ступень будівельної готовності-90%), внутрімайданчикових зовнішніх мереж (ступень будівельної готовності-85%), будівлі АКБ (зовнішні роботи будівлі АКБ, внутрішні роботи приміщень будівлі АКБ, та внутрішні мережі будівлі АКБ, окрім робіт із влаштування вентиляції); - влаштування внутрішньо-майданчикових доріг без асфальтування та огорожі будівельного майданчику
Всього по обласному фонду охорони навколишнього природного середовища					65 796,0		

1	2	3	4	5	6	7	8
2020 рік							
Департамент житлово-комунального господарства та паливно-енергетичного комплексу ХОДА					40 983,113		
1	Будівництво модульних очисних споруд по вул. Ш. Гогоришвілі смт Пересічне Дергачівського району Харківської області	4 610,83	2019–2021	97	746,085	–	Передбачені роботи на 2020 рік виконано. Продовжити роботи заплановано у 2021 році
2	Коригування проектно–кошторисної документації та Будівництво очисних споруд в м. Люботин по вулиці Шмідта (Коригування)	11 826,36	2019–2021	70	8 718,425	–	Передбачені роботи на 2020 рік виконано. Продовжити роботи заплановано у 2021 році
3	Реконструкція каналізаційного колектора в м. Чугуєві Харківської області. Коригування	118 221,72	2019–2021	15	15 308,644	–	Передбачені роботи на 2020 рік виконано. Продовжити роботи заплановано у 2021 році
4	Реконструкція очисних споруд в смт Малинівка (Коригування)	80 990,925	2019–2021	35	2 887,815	–	Передбачені роботи на 2020 рік виконано. Продовжити роботи заплановано у 2021 році.
5	Розробка Регіонального плану управління відходами в Харківській області до 2030 року	0,0	2020–2021	30	428,959	–	Передбачені роботи на 2020 рік виконано. Продовжити роботи заплановано у 2021 році
6	Коригування проектно–кошторисної документації та Розчищення русла річки Вовча в межах міста Вовчанськ з подальшою можливістю облаштування зон рекреації (Коригування)	0,0	2019–2020	100	1 041,985	–	Проектно–кошторисну документацію розроблено та отримано експертний висновок
7	Придбання машини комбінованої з мулосмоком та каналопромивочним обладнанням для м. Ізюм Харківської області	4 680,0	2020	100	4 677,0	–	Придбано
8	Придбання машини комбінованої з мулосмоком та каналопромивочним обладнанням для м. Чугуїв Харківської області	4 680,0	2020	100	4 677,0	–	Придбано
9	Придбання сміттевозу для м. Первомайський Харківської області	2 500,0	2020	100	2 497,2	–	Придбано
Інша субвенція (через мережу), в тому числі:		x	x	x	20 255,388	x	x
Балаклійська райдержадміністрація							
10	Капітальний ремонт каналізаційного напірного колектора від КНС № 1 до вул. Підлужна у	9 222,09	2020	100	7 700,0	–	Роботи виконано

1	2	3	4	5	6	7	8
	м. Балаклія Харківської області						
Вовчанська райдержадміністрація							
11	Будівництво КНС № 1, КНС № 2 мережі самопливної та напірної каналізації в м. Вовчанськ Харківської області. КНС № 2 (Рубіжанське шосе) мережі самопливної та напірної каналізації (коригування)	13 204,96	2018–2021	80	3 583,547	–	Передбачені роботи на 2020 рік виконано
Валківська райдержадміністрація							
12	Реконструкція очисних споруд м. Валки	33 872,83	2018–2021	55	7 000,0	–	Передбачені роботи на 2020 рік виконано
Зміївська райдержадміністрація							
13	Реконструкція очисних споруд за адресою: вул. Садова, 1а в с. Бірки Зміївського району Харківської області	24 806,0	2020–2021	20	0,0	–	Кошти повернуто Зміївською РДА
Наталінська ОТГ							
14	Капітальний ремонт частини самопливного каналізаційного колектору від вул. Молодіжної до КНС № 3 в с. Наталине	5 814,95	2020–2021	20	1 971,841	–	Роботи виконано
Всього по обласному фонду охорони навколишнього природного середовища		x	x	x	61 238,501	x	x
2021 рік							
Департамент житлово–комунального господарства та паливно–енергетичного комплексу ХОДА		x	x	x	137741,414	82340,927	x
1.	Будівництво очисних споруд в м. Люботин по вулиці Шмідта. Коригування	13 992,941	2019 – 2021	100	12 703,217	–	Роботи закінчено
2.	Коригування проектно-кошторисної документації та Будівництво каналізаційних очисних споруд за межами населеного пункту с. Семенів Яр Богодухівського району Харківської області		2021	100	723,497	–	ПКД скориговано
3.	Реконструкція каналізаційного колектора в м. Чугуєві Харківської області (коригування)	117 221,72	2019 – 2023	44	28 288,378	–	перехідний на 2023 рік
4.	Співфінансування інвестиційного проекту "Реконструкція очисних споруд в смт Малинівка (коригування)", що реалізується за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку	81 133,746	2019 – 2021	100	8 072,510	72 743,807	триває процедура прийняття в експлуатації

1	2	3	4	5	6	7	8
5.	Розробка Регіонального плану управління відходами в Харківській області до 2030 року	1 499,0	2020 – 2023	89	1 329,0	–	закінчення у 2023 році
6.	Запровадження та функціонування регіональної системи моніторингу навколишнього середовища	1 000,0	2021	100	995,0	–	
7.	Будівництво КНС №1, КНС №2 мережі самопливної та напірної каналізації в м. Вовчанськ Харківської області. КНС №2 (Рубіжанське шосе) мережі самопливної та напірної каналізації (коригування)	16 348,8	2018 – 2021	100	13 584,6	–	роботи закінчено
8.	Реконструкція Південного самопливного каналізаційного колектора м. Лозова Харківської області (коригування)	28 981,465	2018 – 2021	100	28 662,548	–	роботи закінчено
9.	Реконструкція самопливного каналізаційного колектора по вул. Карла Маркса до каналізаційної насосної станції № 2 у м. Лозова Харківської області (коригування)	22 657,503	2017 – 2023	91	19 349,580	–	закінчення робіт перенесено на 2023 рік
10.	Реконструкція напірного колектора від КНС-4 до очисних споруд м. Лозова Харківської області	37 867,94	2018 – 2023	16	6 664,459	–	закінчення робіт перенесено на 2023 рік
11.	Реконструкція самопливного каналізаційного колектора від мікрорайону 3, м. Лозова Харківської області	12 313,90	2020 – 2023	0	390,0	–	роботи буде продовжено
12.	"Реконструкція очисних споруд за адресою: вул. Садова, 1а в с. Бірки Зміївського району Харківської області"	24 806,604	2020 – 2023	65	6 295,866	–	роботи буде продовжено
13.	Реконструкція самопливного каналізаційного колектора по вул. Садова від вул. Давидова-Луцицького до КНС-1 L=2809 м м. Куп'янськ, Харківської області. Коригування	53 191,81	2020 – 2023	13	5 644,2	–	роботи буде продовжено
14.	Реконструкція системи каналізації господарсько-побутових стічних вод, продуктивністю 25м3/добу Коломацького району, Харківської області за адресою: вул. Перемоги, смт. Коломак Коломацького району Харківської області (коригування)	800,00	2021 – 2023	30	239,999	–	роботи буде продовжено

XVIII. Найважливіші екологічні проблеми регіону

18.1. Основні чинники та критерії для визначення найважливіших екологічних проблем:

1) забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств та автотранспорту

На сьогодні рівень забруднення атмосферного повітря великих міст і промислових регіонів України є високим. При цьому у рейтингу комплексних індексів забруднення атмосферного повітря міст України, який складається за результатами спостережень гідрометеорологічних організацій у 38 містах України, місто Харків займає 34 місце.

Стан атмосферного повітря Харківської області формується за рахунок викидів забруднюючих речовин від пересувних та стаціонарних джерел забруднення.

Переважають більшість викидів пересувних джерел у Харківській області дає автомобільний транспорт, значно менше – виробничий транспорт, роль залізничного, авіаційного у забрудненні атмосферного повітря є незначною.

Основні чинники інтенсивного забруднення атмосфери автотранспортом це:

- постійно зростаюча кількість автотранспорту;
- експлуатація технічно застарілого автомобільного парку;
- низька якість паливно-мастильних матеріалів;
- недостатня пропускна спроможність дорожньо-транспортної мережі, яка сформувалась в умовах існуючої забудови, особливо в центральній частині міста;
- незадовільний стан дорожнього покриття проїзної частини доріг.

Переведення транспортних засобів на екологічно безпечніші види палива, забезпечення постійного контролю за якістю палива на нафтопереробних підприємствах та автозаправних станціях, а також ефективне впровадження роботи контрольно-регулювальних і діагностичних пунктів та комплексних систем перевірки нормативів екологічної безпеки транспортних засобів призведе до мінімізації забруднення атмосферного повітря викидами від пересувних джерел забруднення.

Викиди від стаціонарних джерел забруднення на 75% (без урахування діоксиду вуглецю) припадають на підприємства теплоенергетичної та нафтогазовидобувної промисловості області.

Основними стаціонарними забруднювачами атмосферного повітря є підприємства теплоенергетичної та нафтогазовидобувної промисловості. Це такі підприємства, як Зміївська ТЕС ПАТ «Центренерго», Філія «Теплоелектроцентрально» ТОВ «ДВ нафтогазовидобувна компанія», ПрАТ «Харківська ТЕЦ-5», філія ГПУ «Шебелинкагазвидобування» АТ «Укргазвидобування».

Динаміку викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами по м. Харкову та Харківській області представлено у таблиці 1.

Динаміка викидів в атмосферне повітря, тис. тонн

Таблиця 1

Роки	Викиди в атмосферне повітря, тис. тонн		
	Всього	у тому числі	
		стаціонарними джерелами	пересувними джерелами
2013	328,421	210,267	118,154
2014	263,1	150,501	112,600
2015	148,7	53,4	95,3
2016	191,597	100,2	91,397
2017	140,138	45,0	95,182
2018	139,559	44,7	93,818
2019	206,716	106,5	100,216
2020	207,760	94,1	113,616
2021	_*	_*	_*

Примітка: * - за даними Головного управління статистики у Харківській області статистична інформація щодо викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у 2021 році буде оприлюднена після завершення терміну для подання статистичної та фінансової звітності, встановленого Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

Концентрація забруднюючих речовин в атмосферному повітрі залежить від загального обсягу викидів забруднюючих речовин, місцезнаходження і висоти джерел забруднення, рельєфу місцевості та метеорологічних умов.

Спостереження за забрудненням атмосферного повітря міста Харкова проводяться Харківським регіональним центром з гідрометеорології на 10 стаціонарних пунктах спостереження (ПСЗ), обладнаних комплексними лабораторіями «ПОСТ-1» та «ПОСТ-2». Спостереження проводяться щоденно, крім святкових днів.

Індекс забруднення атмосфери міста Харкова у 2021 році дорівнював 4,44 (у 2020 році – 4,00).

Аналізом матеріалів спостережень за станом атмосферного повітря міста Харкова за 5 останніх років відзначається тенденція до погіршення по діоксиду азоту, фенолу, формальдегіду, кадмію, марганцю, залізу, свинцю, хрому та цинку.

Не змінився рівень забруднення по пилу, діоксиду сірки, , сірководню, аміаку, оксиду азоту та міді.

Спостерігається незначна тенденція до покращення якості атмосферного повітря по оксиду вуглецю, сажі та нікелю.

В Харківській області триває реалізація Національного плану скорочення викидів від великих спалювальних установок (далі – НПСВ). НПСВ було розроблено на виконання зобов'язань України перед Енергетичним Співтовариством (директива ЄС 2001/80/ЄС) та прийнято 8 листопада 2017 року відповідною постановою Уряду. Його мета – поступове скорочення викидів діоксиду сірки, оксидів азоту та пилу від великих спалювальних установок (номінальною тепловою потужністю 50 МВт і більше) до 31 грудня 2033 року. НПСВ передбачає поступове виведення енергоблоків державних та

приватних ТЕС і ТЕЦ (оператори) в ремонті для будівництва очисного обладнання – електрофільтрів, сірко- та азотоочисток. Також, НПСВ встановлює обмеження річних граничних обсягів викидів щонайменше по одній із таких забруднюючих речовин: діоксиду сірки, оксидів азоту та пилу.

До операторів Харківської області, на спалювальних установках яких передбачено скорочення викидів зазначених забруднюючих речовин та впровадження заходів з будівництва очисного обладнання, відносяться: Зміївська ТЕС ПАТ «Центренерго» (далі – Зміївська ТЕС), Філія «ТЕПЛОЕЛЕКТРОЦЕНТРАЛЬ» ТОВ «ДВ нафтогазовидобувна компанія» (далі – ТЕЦ «Есхар»), ПрАТ «ХАРКІВСЬКА ТЕЦ-5» та Комунальне підприємство «ХАРКІВСЬКІ ТЕПЛОВІ МЕРЕЖІ» (далі – КП «ХАРКІВСЬКІ ТЕПЛОВІ МЕРЕЖІ»).

2) забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин зворотними водами промислових підприємств, підприємств житлово-комунального господарства

Головною причиною забруднення поверхневих водних об'єктів області є скиди стічних та зворотних вод промисловими та комунальними підприємствами безпосередньо у водні об'єкти або через системи каналізації.

Майже всі очисні споруди житлово-комунального господарства працюють з відхиленнями від проєктних показників очистки стічних вод. Очисні споруди міст Ізюм, Чугуїв, Богодухів, Красноград, Первомайський, Балаклія, Валки, Зміїв потребують реконструкції або капітального ремонту. Внаслідок цього недостатньо очищені води скидаються до річок Сіверський Донець, Уди, Мерла, Харків, Берестова, Оріль, Мжа.

Найбільшого антропогенного навантаження через скид забруднених вод зазнає р. Уди з її притоками Лопань та Харків. Для вирішення цієї проблеми необхідне підключення зазначеної установи до системи міської каналізації.

Інша велика проблема - це відсутність очисних споруд в м. Дергачі (населення – 17,7 тис. осіб). Стічні води з м. Дергачі перекачуються на очисні споруди сел. Мала Данилівка, які внаслідок проведення реконструкції не можуть очистити весь об'єм скидів. Через це збільшується частка неочищених стічних вод.

Іншим джерелом забруднення поверхневих водних об'єктів є скид забруднених зливових стоків. Джерелами таких стоків є зливі води із забудованих територій, підприємств, а також СТО, заправок тощо. Дуже часто такі води потрапляють до водних об'єктів повз очисні споруди.

Ще одним джерелом забруднення поверхневих вод є порушення режиму землекористування на прибережних водоохоронних смугах, виникнення на цих смугах стихійних звалищ.

Для більш докладного вивчення стану і водного режиму річок та водойм необхідна паспортизація водних об'єктів.

Причиною забруднення поверхневих вод області залишаються скиди комунально-побутових і промислових стічних вод безпосередньо у водні об'єкти та через системи каналізації, які негативно впливають на якість поверхневих вод.

Пропозиції для покращення екологічного і гідрологічного стану річок м. Харкова та Харківської області:

1. Модернізація міських очисних споруд м. Харкова та області.
2. Оснащення випусків зливових стічних вод очисними спорудами.
3. Відтворення, збереження та раціональне використання зелених насаджень.
4. Паспортизація водних об'єктів, розташованих на території області.
5. Виконання заходів щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок, а також заходи для боротьби з шкідливою дією вод (зокрема, винесення водоохоронних зон в природу, упорядкування джерел, очищення русел від дерев, що потрапили до них внаслідок проходження весняних повеней, винесення об'єктів забруднення з прибережних захисних смуг річок та водойм).

3) підтоплення земель та населених пунктів регіону

На території області має місце підтоплення території і окремих об'єктів.

Природно високі рівні ґрунтових вод мають тенденцію до підвищення через розораність схилів і заплавної ділянок, що активізує замулення річок. Активне замулювання характерно для річок Уди, Лопань, Берека, Оріль та їхніх притоків. Помітний вплив на коливання рівнів ґрунтових вод чинять атмосферні опади. Найчастіше засипання ярів призводить не тільки до підтоплення, але і до розвитку ерозійних і зсувних процесів. Так, підтоплення, як фактор активізації зсувних процесів має місце в містах Чугуїв, Куп'янськ, Красноград, Валки, Первомайськ і у багатьох сільських населених пунктах області.

Особливо схильні до підтоплення м. Харків (найбільш небезпечними є райони Основи, Журавлівки, Центрального ринку, дамби по пр. Науки через Саржин Яр, схилів річкової долини вздовж вул. Ключківської, Журавлівських схилів), м. Валки, м. Ізюм, смт Печеніги, м. Первомайський, м. Барвінкове, с. Краснопавлівка Лозівського району.

4) проблеми щодо поводження з відходами I-III класів небезпеки

На території Харківської області у 2021 році обліковувалося 79 місць видалення твердих побутових відходів. Переважна більшість місць видалення твердих побутових відходів експлуатується з численними порушеннями вимог природоохоронного законодавства (без документів, що посвідчують право користування земельною ділянкою, проектно-кошторисної документації та позитивних висновків державної екологічної експертизи або оцінки впливу на довкілля).

В значній кількості випадків порушуються правила експлуатації таких об'єктів (відсутні технологічні карти, протифільтраційні екрани, огорожа, обвалування, спостережні свердловини, ємності для збору фільтрату та біогазу, відсутнє сортування та ущільнення відходів). На таких об'єктах не ведеться як кількісний облік надходження відходів, так і не відстежується які власне відходи на них розміщуються. Крім того, на вказаних об'єктах не виконуються вимоги Закону України «Про відходи» щодо заборони з 1 січня 2018 року захоронення неперероблених (необроблених) побутових відходів.

Ураховуючи вищевикладене, пріоритетними в області залишаються наступні напрямки у сфері поводження з відходами:

- забезпечення дотримання правил експлуатації полігонів твердих побутових відходів та одержання передбаченої чинним законодавством дозвільно-погоджувальної документації у сфері екології та природних ресурсів;

- забезпечення виконання проектних рішень, проведення рекультивації місць видалення побутових відходів, які вичерпали свій ресурс;

- запровадження системи роздільного збирання твердих побутових відходів суб'єктами господарювання, які визначені виконавцями послуг на вивезення побутових відходів у всіх населених пунктах області;

- придбання достатньої кількості обладнання і техніки для збирання та вивезення твердих побутових відходів;

- завершення будівництва комплексу з переробки твердих побутових відходів з системою збору, утилізації полігонного газу та виробництва електричної енергії в м. Дергачі.

5) проблеми природно-заповідного фонду

З метою забезпечення збереження біорізноманіття в регіоні протягом 2014-2021 років проводилась робота щодо розвитку природно-заповідного фонду Харківської області.

Разом з тим, слід зазначити, що збільшення площі природно-заповідного фонду стримується через відсутність механізму економічного стимулювання землевласників та землекористувачів у наданні згоди на введення їх земельних ділянок до природно-заповідного фонду та обмеження у використанні природних ресурсів.

Відповідно до статті 44 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» ефективна організація і функціонування природно-заповідного фонду забезпечуються на основі використання таких економічних засобів, зокрема: надання відповідним підприємствам, установам та організаціям, що забезпечують функціонування природно-заповідного фонду, податкових та інших пільг.

Статтею 49 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» передбачено, що надання податкових пільг регулюється Податковим кодексом України.

Проте, на сьогодні для підприємств, установ та організацій, що забезпечують функціонування природно-заповідного фонду, відсутні будь-які пільги у сфері оподаткування, зокрема щодо земельного та екологічного податків.

Крім того, одним із основних проблемних питань у заповідній сфері є випадки передачі у приватну власність земель природно-заповідного фонду.

У зв'язку із тим, що робота зі встановлення меж потребує значних фінансових витрат, межі основної частини територій та об'єктів природно-заповідного фонду в натурі відповідно до законодавства не встановлено.

18.2. Аналіз найважливіших екологічних проблем:, що вимагають вирішення на міжнародному рівні.

Багато екологічних законів і підзаконних актів застаріло і не відповідають світовому рівню. Екологічне законодавство України потребує постійного удосконалення, наближення його до екологічного законодавства Європейського Союзу (ЄС), впровадження на національному рівні відповідних міжнародно-правових актів, учасником яких є Україна.

До конкретних недоліків чинного екологічного законодавства України можливо віднести наступні питання:

Проблемне питання. Неможливість виконання завдань, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря».

Обґрунтування: За даними податкової служби в області розташовано більше 16 тисяч промислових, будівельних, транспортних підприємств та організацій і значна кількість підприємств аграрного комплексу. Висока концентрація промислового та сільськогосподарського виробництва, транспортної інфраструктури створили достатньо велике навантаження на навколишнє природне середовище, зокрема атмосферне повітря.

Для визначення стану атмосфери по районах області і в м. Харкові та ефективності заходів, що здійснюються підприємствами, необхідна наявність розвинутої мережі моніторингових спостережень. Існуюча мережа з 10 постів в м. Харкові, на яких здійснює спостереження Харківський регіональний центр з гідрометеорології, недостатня для визначення рівня забруднення атмосферного повітря області і вимагає розвитку. За межами м. Харкова пости взагалі відсутні.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря» та розпорядження голови обласної державної адміністрації від 21.12.2019 № 638 Департамент екології та природних ресурсів (на даний час Департамент захисту довкілля та природокористування) Харківської обласної державної адміністрації визначено виконавчим органом, що виконуватиме функції органу управління якістю атмосферного повітря.

Пунктом 6 вищевказаної постанови передбачено, що обласна державна адміністрація встановлює пункти спостережень та веде спостереження за рівнями забруднювальних речовин. Але, зазначеною постановою не передбачено механізм фінансування заходів з проектування, будівництва, експлуатації та їх балансоутримання.

Крім того, введення в дію значної кількості стаціонарних постів потребує значних фінансових витрат. Варіантом, який забезпечить здійснення спостережень за рівнями забруднювальних речовин в області та коштуватиме значно менше, є впровадження системи мобільного пересувного моніторингу.

На сьогодні в Україні оснащені та працюють мобільні екологічні лабораторії в Вінницькій, Донецькій, Запорізькій, Київській, Полтавській областях. Мобільна лабораторія екологічного контролю призначена для здійснення контролю життєво-важливих характеристик довкілля в режимі реального часу та в широкому спектрі параметрів у повітрі, ґрунті, воді. Окрім

того, лабораторія може бути ефективно використана при техногенно-екологічних аваріях на промислових підприємствах для оперативного контролю забруднення довкілля.

Таким чином, впровадження системи мобільного пересувного моніторингу дозволить здійснювати дистанційний автоматичний екологічний (хімічний, радіаційний, гідротехнічний) контроль території в місцях розташування потенційно-небезпечних промислових підприємств та навколишнього середовища Харківської області, визначити фактичний вплив кожного з підприємств на забруднення атмосферного повітря. Але, постановою передбачено лише стаціонарні пункти спостережень.

Шляхи вирішення: Доручити центральному органу виконавчої влади у сфері охорони навколишнього природного середовища внести відповідні зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря» стосовно визначення шляхів фінансування впровадження спостереження та впровадження систем мобільного пересувного моніторингу.

Крім цього, врегулювати питання щодо створення регіонального центру моніторингу довкілля відповідно до Указу Президента України від 18.10.2013 № 572 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25.04.2013 «Про комплекс заходів щодо вдосконалення моніторингу довкілля та державного регулювання у сфері поводження з відходами в Україні», в частині прийняття Кабінетом Міністрів України постанови «Про затвердження Типового положення про регіональні центри моніторингу довкілля».

Проблемне питання. Неузгодженість вимог Законів України «Про охорону атмосферного повітря» та «Про оцінку впливу на довкілля» в частині видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами новоствореним об'єктам.

Обґрунтування: Відповідно до пункту 4 статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» забороняється розпочинати провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті, без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності. Відповідно до пункту 6 статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» забороняється провадження господарської діяльності, експлуатація об'єктів, інші втручання в природне середовище і ландшафти, якщо не забезпечено в повному обсязі додержання екологічних умов, передбачених у висновку з оцінки впливу на довкілля, рішення про провадження планованої діяльності та проєктах будівництва, розширення, перепрофілювання, ліквідації (демонтажу) об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, а також змін у цій діяльності або подовження строків її провадження.

Відповідно до абзацу 5 статті 11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами можуть здійснюватися після отримання дозволу, виданого суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до другої або третьої

групи, обласними державними адміністраціями. В той же час, вимоги щодо урахування основних положень Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» для новостворених об'єктів повітряохоронним законодавством не визначено. Статтею 25 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» передбачено лише наявність оцінки впливу на довкілля для визначення безпеки для здоров'я людини та екологічної безпеки під час проектування, розміщення, будівництва нових і реконструкції діючих підприємств та інших об'єктів.

Послаблення державного контролю за охороною атмосферного повітря та інших природних ресурсів, передбаченого статтею 16 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», недотримання в повному обсязі повноважень щодо вирішення питань забезпечення законності, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян, використання природних ресурсів, охорони довкілля, передбаченого статтею 13 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», викликає чисельні скарги громадян, та може призвести до зупинки діяльності суб'єктів господарювання, які отримали дозволи на викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами, але не здійснили процедуру оцінку впливу на довкілля.

Шляхи вирішення: внесення відповідних змін до Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», Постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 302 «Про затвердження Порядку проведення та оплати робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку підприємств, установ, організацій та громадян - підприємців, які отримали такі дозволи», наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 09.03.2006 № 108 «Про затвердження Інструкції про загальні вимоги до оформлення документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для підприємств, установ, організацій та громадян-підприємців» в частині обов'язковості отримання позитивних висновків з оцінки впливу на довкілля для об'єктів, які підлягають оцінці впливу на довкілля.

Проблемне питання. Відсутність порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Через неврегульованість даного питання, визначення та недопущення негативних наслідків від реалізації документа державного планування для охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог на даний час є неможливим.

Обґрунтування: Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» не визначено Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Шляхи вирішення: Центральному органу виконавчої влади у сфері охорони навколишнього природного середовища розробити відповідний

підзаконний акт до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та подати його на затвердження до Кабінету Міністрів України.

Проблемне питання. Відсутність механізму економічного стимулювання землевласників та землекористувачів земельних ділянок, віднесених до заповідних територій, визначеного на законодавчому рівні.

Обґрунтування: У зв'язку із обмеженнями у користуванні природними ресурсами, відсутністю механізму економічного стимулювання землевласників та землекористувачів земельних ділянок, віднесених до заповідних територій, ускладнюється досягнення позитивних результатів роботи з розширення території природно-заповідного фонду.

Шляхи вирішення: Ініціювати відповідним законопроектом внесення змін до Податкового кодексу України, в частині запровадження пільг у сфері оподаткування для власників і користувачів земельних ділянок, які віднесено до природно-заповідного фонду, прийняття якого вирішить питання зацікавленості землевласників та землекористувачів у розширенні природно-заповідних територій.

Екологічні проблеми місцевого значення:

- **у сфері поводження з відходами** - на території області знаходиться 7 полігонів промислових відходів, на яких здійснюється розміщення відходів 3 та 4 класів небезпеки. В області відсутні полігони, на яких дозволено розміщення небезпечних відходів 1-го і 2-го класів небезпеки.

Крім того, на території Харківської області розташовано 78 організованих місць видалення твердих побутових відходів. Документи, що посвідчують право користування земельною ділянкою, отримано на 14 об'єктів поводження з відходами (18%). Паспортизацію місць видалення відходів проведено для 49 об'єктів (63%). Проектно-кошторисну документацію розроблено на 25 місць видалення відходів (32%) та отримано 18 позитивних висновків державної екологічної експертизи (23%). В більшості випадків, під час експлуатації місць видалення відходів, проектні рішення не дотримуються.

Однією з передумов виникнення порушень у даній сфері є низький рівень фінансування, а також низький рівень уваги та контролю з боку місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування;

- **у сфері заповідної справи** – на сьогодні в області налічується 247 заповідних об'єктів загальною площею 74,9 тис. га, в тому числі: 234 об'єкта місцевого значення. Межі основної частини територій та об'єктів природно-заповідного фонду (далі – ПЗФ) не встановлені в натурі (на місцевості), що призводить до можливості порушень режиму використання земель під об'єктами ПЗФ.

Робота гальмується внаслідок великої кошторисної вартості зазначених робіт, витрати на які не передбачено у місцевих бюджетах. Шляхом вирішення даного проблемного питання є вишукування можливості виділення коштів з різних джерел на фінансування проведення робіт по встановленню меж в натурі (на місцевості) територій та об'єктів ПЗФ місцевого значення регіону;

- **щодо викидів в атмосферне повітря** - для досягнення високого рівня захисту навколишнього природного середовища на підприємствах регіону існує проблема зношення технологічного устаткування та малоефективні технологічні процеси.

Практично на всіх підприємствах є проблеми, пов'язані з розробкою та впровадженням заходів по зменшенню викидів забруднюючих речовин, а також експлуатацією, реконструкцією або будівництвом установок і апаратів очищення газу.

Проблемою місцевого значення є розвиток зсувів та еродованість ґрунтів. У м. Харкові визначено зсувні ділянки, що потребують негайного втручання. На Харківщині необхідно запровадити широке застосування системи протиерозійних заходів шляхом проведення ґрунтоохоронних заходів на агроландшафтах (лісостепова частина) і повсюдне застосування ґрунтоохоронних протиерозійних агротехнологій.

№	Назва розділу	Відповідальний	Телефон
1	2	3	4
1	Загальна характеристика	Т. Михайличенко – заступник начальника управління економіки природокористування та поводження з відходами – начальник відділу координації екологічних програм, економіки природокористування, біоресурсів та заповідної справи Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації;	(057) 725 38 53
2	Чисельність населення		
3	Фізико-географічна характеристика		
4	Перелік екологічно небезпечних об'єктів	О. Теремило – начальник відділу поводження з відходами управління економіки природокористування та поводження з відходами Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації; Д. Гопчій – начальник відділу раціонального використання, відтворення та охорони природних ресурсів управління раціонального використання природних ресурсів та оцінки впливу на довкілля Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації;	(057) 725 38 55 (057) 725 38 50
5	Атмосферне повітря	Д. Гопчій – начальник відділу раціонального використання, відтворення та охорони природних ресурсів управління раціонального використання природних ресурсів та оцінки впливу на довкілля Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації;	(057) 725 38 50
6	Водні ресурси		
7	Земельні ресурси		
8	Лісові ресурси	Т. Михайличенко – заступник начальника управління економіки природокористування та поводження з відходами – начальник відділу координації екологічних програм, економіки природокористування, біоресурсів та заповідної справи Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації;	(057) 725 38 53
9	Рослинний світ		
10	Тваринний світ		
11	Природно-заповідний фонд		
12	Формування екологічної мережі		
13	Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами		
14	Радіаційна безпека	О. Теремило – начальник відділу поводження з відходами управління економіки природокористування та поводження з відходами Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації;	(057) 725 38 55
15	Моніторинг довкілля	А. Стребкова – заступник начальника управління раціонального використання природних ресурсів та оцінки впливу на довкілля – начальник відділу оцінки впливу на довкілля, моніторингу та зв'язків з громадськістю Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації;	(057) 725 38 52
16	Міжнародне співробітництво		

1	2	3	4
17	Планування природоохоронної діяльності	<p>Т. Михайличенко – заступник начальника управління-начальник відділу координації екологічних програм, економіки природокористування, біоресурсів та заповідної справи управління економіки природокористування та поводження з відходами Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації;</p> <p>А. Стребкова – заступник начальника управління раціонального використання природних ресурсів та оцінки впливу на довкілля – начальник відділу оцінки впливу на довкілля, моніторингу та зв'язків з громадськістю Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації;</p>	<p>(057) 725 38 53</p> <p>(057) 725 38 52</p>
18	<p>Найважливіші екологічні проблеми регіону</p> <p>18.1. Основні чинники та критерії для визначення найважливіших екологічних проблем</p> <p>18.2. Аналіз найважливіших екологічних проблем</p>	<p>Начальники структурних підрозділів Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації.</p>	<p>(057) 725 38 53</p> <p>(057) 725 38 55</p> <p>(057) 725 38 52</p> <p>(057) 725 38 50</p>